

شعري ٽولگه

د شپېلی زوږ

شاعر: احمد سليم ږنگ

د شپېلی زوږ

شعري ټولگه

شاعر: احمد سليم ږنگ

Ketabton.com

د شپېلی زوږ

شاعر: احمد سلیم ږنگ

کال: ۱۳۹۶ هـ. ل د لیندۍ میاشت

د شپېلی زوږ

شعري ټولگه

شاعر: احمد سليم ږنگ

چاپکال: ۱۳۹۶ ل / ۲۰۱۷ ز

چاپشمېر: ۵۰۰ ټوکه

چاپ وار: لومړی

ډیزاین: عبدالرحمن حنيف

چاپځی: اسد دانش مطبعه - کابل / ۰۷۰۰۴۴۹۲۹۸

لویه خدایه!

آيينه د قرآن دال د تا د حسن
سورتونه يې جلال د تا د حسن
چې، هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى، واړه
ټول آسمان دی زني خال د تا د حسن
فرنډې يې له ازله ځينې شمېري
بې انجامه دی کمال د تا د حسن
اووه آسمانه څو تر پښو لاندې کې نه ږدي
ښکاري نه ورته جمال د تا د حسن
فرش و عرش واړه ورکېري په کې هلته
چې منصور ويني وصال د تا د حسن
ته "الف" نه يې تر "يا" د ښايستونو
لمر لمبه شوله شمال د تا د حسن

هر حسینه یو سپی ساتي په درشل کې
پنگ دې سپی کړه چې کړي قال د تا د حسن

د مینې پیغمبر حضرت محمد مصطفی (ص) ته

نور نظر، لخت جگر، ماه تام
شاخ نبات، گل نرگس، زر خام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

سرور عنا، عنبرین مو پېچکې
خلد هفتم، صدفی غابن، شونډې جام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

کوثری می، دم عیسا نفست
شمع محفل شور عاشق سرّ لام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

مدح خالق، شاه یثرب مدني
نور کعبه د قبلتینو امام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

قاب قوسین زیب دل دل رخ گل
د ږنگ د مینې گلستان شمع شام
په تا سلام هزار سلام، اسلام

نَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي، منل دي
شونډې په شونډو د شپېلۍ کول دي
زوږ او سوان، کوکار مین ته بڼایه
بنده به څه وي، خدای شپېلۍ وهل دي
د کایناتو په خاموش اتڼ کې
شپه تر سهاره په "یا هو" گډل دي
د سي پارې د څاڅکو څاڅکو له می
هوش له دې زمکې او آسمانه وړل دي
چې درد د مینې د هجران ښکاره شي
پرهر پرهر سینه او زړه شلول دي
هغه منصور چې دوی کافر گڼلو
کافر مؤمن په هغه لاره تلل دي
د "زه" او "ته" له فلسفې نه بهر
خدای او بنده کې د وحدت راتلل دي
مینه ده، حُب دی، عشق کې عشق دی دغه
گلورین مخ ته د ساقی سوزل دي
چې نېست شي، هست د تا مانا ومومي
بې معنا یی کې د مانا موندل دي
مین چې نه شي څوک به څنگه پوه شي
چې د مړو سترگو کار د زړه خوړل دي

رنگه ساقی شه، جام شه، می شه خپله
چې په کثرت کې د وحدت ښودل دي

مینه شی! بنده به شی، مولا به شی
عرش به شی، د خدای به شی، پیدا به شی
لویه که تیاره وي د آسمان په شان
لمر په شی، سحر به شی، رڼا به شی
بندې که وي لارې منزلونو ته
وریخ به شی، وزر به شی، هوا به شی
ناسته که د خدای سره ناشونې ده
کور به شی، کوربه به شی، موسی به شی
گنډه به کړي عشق ازل ابد سره
ساه به شی، عیسا به شی، بقا به شی
مینه عشق، کیمیا او کیمیاگره ده
زهر به شی، درد به شی، دوا به شی
مینه شی چې مینه سره لالونه دي
پاتې تل، مجنون به شی، لیلا به شی

مینه د ړنگ خدای او آیتونه دي
جز به شی، سوره به شی، ثنا به شی

★★★★

ډېر یوازې شوی یم، اورې او که نه پرځې
پرېښی یم سلگو مې هم، اورې او که نه پرځې

تا ویل د تایمه، تا سره تر خدای ځمه
غواړمه له خدای نه تا، تا سره به پایمه
څه شو هغه ستا قسم، اورې او که نه پرځې

توره شپه تیرې لارې، زما گریوان د غم چارې
اوبنکو مې آواز کوو، تا پسې لیدې لارې
ولې هومره ډېر ستم، اورې او که نه پرځې

دښتوپه ما وخنډل، لاروپه ما وخنډل
ما لکه یتیم کتل، خلکوپه ما وخنډل
ستا له لاسه هومره غم، اورې او که نه پرځې

هر چا سره نه شته دی، هومره مینه هومره زړه
گوره بېرته راشه ته، خیر دی بېرته راشه ته
نه لرم د هجر زغم، اورې او که نه پرځې

ستا "سلیم" پنگ شوی دی، خوار او ملنگ شوی دی
پروت د مرگ په غېږه کې، ژوند نه ډېر تنگ شوی دی
تا وې چې په مرگ درځم، اورې او که نه پرځې

شراب شه عشق پياله کې و نخېره
منصور شه دار حلقه کې و نخېره
چې اسماعيل په ځان و نه نازېږي
ساه ورکوو شېبه کې و نخېره
ذرې ذرې شه په لمن کې د باد
د نېست عدم ځاله کې و نخېره
لکه تياره چې رڼا غېږ کې نيسي
د ابراهيم لمبه کې و نخېره
چې دې مجنون حسرت د مينې وکړي
داغ شه د غم سينه کې و نخېره
د کایناتو سيارو په رسم
د خاموشۍ نغمه کې و نخېره
هر څه نخېږي د ساقۍ مخې ته
د هستۍ دې خواله کې و نخېره
"زه" او "زما" په عشق کې نه ځايېږي
د معشوقې جامه کې و نخېره

پنگه "رومي" رباب، نغمه د "شمس" کې
د ليونو هاله کې و نخېره

کیمیاگړه! خاورې زړونه
عرش ته رسي تش په مینه
زړه چې مینې ته پیدا دی
نو د عقل حاجت څه و؟
عبادت په مینه مینه
هر صحبت په مینه مینه
زه چې اصل د تا روح یم
نو د شکل حاجت څه و؟
خدای هم مینه بنده مینه
زړه غنم او ژرنده مینه
دوزخ ته او جنت ته وې
بیا د فصل حاجت څه و؟
شیطان تا، آدم پیدا کړو
څوک د نیغ څوک خم پیدا کړو
چې په خپل زړه کوې هر څه
بیا د نقل حاجت څه و؟
داسې نه کېږي ای خدایه!
ړنگ ته مینې گناه وایه

چې هونیار په تا پوهېږي
زړه بې عقله حاجت څه و؟

فصل = قرآن

نقل = د قرآن آیات

که واړه زړه عقل کوټه وي، سړی چېرته لاړ شي
يو خوا مسجد بل ميخانه وي، سړی چېرته لاړ شي
د شوخ ساقي د اننگوپه لاس کې جام د ميو
او توبه واړه افسانه وي، سړی چېرته لاړ شي
شېخ د لمبو کيسې کوي ساقي د مينې راته
زړه هم د مينې پروانه وي، سړی چېرته لاړ شي
ته يې جنت ته يې په تمې، ما ته دلته رسي
اول آخر که پيمانه وي، سړی چېرته لاړ شي
د ورکوو چاره د غم، شبنم د جام پېژني
او غم لرلې زمانه وي، سړی چېرته لاړ شي

ساقي مسکۍ پياله مسکۍ بل خوا ته تروش محتسب
پنگه مسکا چې بهانه وي، سړی چېرته لاړ شي

پښتو

د آدم خاوره چې خټه په اوبو شوه
د غیرت نامه له هغې ورځ پښتو (۱) شوه
انبياء له پښتونواله وتی نه شول
پښتونواله کلمه د مېړنو شوه
ما قرآن کې بې پښتو څه لوستي نه دي
خدایه ستا ژبه هم دا د لیونو شوه؟
په جنت کې به اعلان شي چې پښتو کړه
پښتو وایه د دین لیکه په پښتو (۲) شوه
عزرائیله د پښتو جامه کې راشه
ساه مې وړاندې څار له ټولو مېلمنو شوه

د پښتو دښمنه واوره! ورکه نه شي
که هر څو ږنگه د کرکو په لمبو شوه

۱: نوم، پښتونواله

۲: پښتو ژبه

وړې سلگۍ مې اورېدلې، چې څه چل وو په چا
پټه پلو کې ودرېدلې، چې څه چل وو په چا
د خدای له کوره کومه حوره خپه شوې گوندې
لکه د ولې رېږدېدلې، چې څه چل وو په چا
بنگړي خپه ول، د پازېب ساه يې مری کې نښتې
په غاښ يې گوتې هم چېچلې، چې څه چل وو په چا
له سترغلو يې اوښکې غلې پرېوتې په گربوان
په سپين مړوند يې پاکولې، چې څه چل وو په چا
لرې کوم چېرې کوم شپونکۍ و، د شپېلۍ نغمه وه
د تپ له زړه نه راوتلې، چې څه چل وو په چا
گوندې له شگو جوړ محل د کوم چا سېل وړی و
له زړه يې وينې خڅېدلې، چې څه چل وو په چا

رنگ پوهېدو چې د فرهاد ترڅخه بيا چا خوړلې
شیرينه پرک په زړه چاودلې، چې څه چل وو په چا

کوم شهباز مې بيا د زړه تار ته ترنگ ورکړ
بيا مې چا سپېره غزل ته مست رنگ ورکړ
ای صاحبه د پيالو د تريخو ميو
اسويلو ته چا د وصل آهنگ ورکړ
چا ؟ چا؟ بيا ماتې بنسټې د زړه کړې ټولې
چا ملنگ ته د سرو شونډو قلنگ ورکړ
چا مې بيا خاورې په ميو کړې راټولې
چا په لېچو خپل بنگړو ته بيا شرنگ ورکړ
حقيقت چې په مجاز کې راښکاره شو
ابراهيم ته چا صورت د پتنگ ورکړ

خلک نه پرېږدي د خپل د غولي سپی هم
تا په يو غنم اغيار ته خپل ړنگ ورکړ

د کمظرفو آيينو کې داسې ښکاري
اصل هېر کړي، ژبه هېره، پښتونواله
د حباب په څېر د وخت څپو کې ورک شي
لکه سيوری، لکه خوب د غنې ځاله
انسانيت له هر څه ستر دی، خو شرط دا هم
لکه خس بې آره ژوند کا پردي پاله
نه ليکل شي نه خبر په خپله ژبه
د ښاغلي دله دا وي دوه کماله
تعصب که خپلې ژبې ته خدمت وي
عربي کړه ولې خدای په قرآن سياله؟
هر ټبر په خپل کلتور باندې درنېري
خر په دې خر چې د نورو زحمت گاله
خدایه هېڅ مور ته بچې په گېډه نه کړې
چې د پلار پټکۍ بدل کړي په دوشاله

پنگه کور د پښتو هلته ړنگ و بنگ شو
چې پښتون په پردو ژبو شو پوهياله

د گل په نبض کې ساه بسمل ښکارېږي
د لمبو اوښکې زړه له تل ښکارېږي
ښکارېږي زلفې دې پرېشانه ولې
هنداره زما د بخت ول ول ښکارېږي
د شگو کور دی اسوېلو جوړ کړی
که د ارمان سپېره محل ښکارېږي
تسه پیاله وه، زړه یې پرک چاودلی
سرخي په سترگو کې څه چل ښکارېږي
د شفق ناوې په سر شال سور کړی
خړوب په وینو دې، گوگل ښکارېږي
چا ته انځور کړې ته نقاش د ازل
که د مجنون زړه له ازل ښکارېږي

رنگه دانې د سرو یا قوتو دي که
څوک دې په خیال کې د غزل ښکارېږي

عقل او عشق (زړه)

عقل دوزخ دی، سرې لمبې دی، ډار دی
زړه د الست ساقی، منصور دی، دار دی
عقل تر عرشه ځي، د خره په منزل
زړه یو وزر تر عرش او کور د یار دی
عقل بنده دی د بنده په زنځیر
زړه د پاچا د پاچایانو پلار دی
عقل د زړه سره جوړېږي کله
عقل له خاورو، زړه له روح د یار دی
عقل شداد دی د نمرود پاچاهی
زړه ابراهیم دی، جنتي په نار دی
عقل په ځان کې ورک دی ځان نه ورک دی
زړه گلستان دی هر یو گل دی خار دی
عقل چې وايي زړه یې کله مني
چیرته د خره غږ چیرته خوږ ستار دی
عقل او زړه شمس و حجر غوندې دی
عقل تیاره دی د ږندو سهار دی
عقل کافر دی خو مؤمن نه دی زړه
زړه خپله دین دی د قرآن دستار دی

عقل سجدې کوي خدای نه پېژني
زړه د ساقې غېږه کې غاړې ټار دی
زړه خپله جام دی او ساقې و می دی
زړه میخانه ده د ایمان سینگار دی

رنگ پل په عقل ږدي د زړه سره ځي
قاب و قوسین دی زړه اسرار اسرار دی

پرخې، پښتنې ملالې!

له ازله زه مين يم
ستا په خال او ستا وصال ته
خومره ډېر دامونه ايښي
له درشله ستا جمال ته
پښتنې ساقې اغلې
ما په دين ايمان منلې
لږ مسكۍ شه اې ملالې
سليم، ړنگ شو ستا کمال ته
را ته ووايه چې ستا يم
احرام وتره زما خال ته
زه به خاورې په سر باد کړم
تا به هر لمانځه کې ياد کړم

ته وحشي زلفې خورې کړه
وايه ! ړنگه راشه جال ته

باچا خان بابا رح

آسمانه که لمر نه راځي، د ستورو کاروان راوړه
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوړه

منگی رباب حجرې ته را، یو سور گلاب شملې ته را
مسکا مې ماتې خولې ته را، بې وېرې خوب مې شپې ته را
دې پنگ وطن، دې وړان وطن ته، بېرته جانان راوړه
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوړه

خبرې راته ښکلې کړه، له کرکو نه مو لرې کړه
نړۍ ته مو منلي کړه، د مینې مو بدلې کړه
دښمن چې ترې څارېږي، داسې رنگه انسان راوړه
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوړه

دا مات وزر، دا ماته پښه، دا بې سبا، دا توره شپه
له خپل لمن لمبه لمبه، ارمان مو تش یو سوله ده
ای خدایه! ته دې تېرو ته د سولې باران راوړه
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوړه

پوره د پنگ ارمان که دا، راوینې ویده افغان که دا
دا لراوېر مو ورک نور، او لوی افغانستان که دا
څښتنه د سیالانو مو د سیالې دوران راوړه
که بل پیغمبر نه راځي، یو بل پاچا خان راوړه

لا دې تنې شته په گريوان کې ښکلې
کافره نه يې په ايمان کې ښکلې
مينه نازکو ښکليو کار کله دی
بلده نه يې په تاوان کې ښکلې
چې د منصور وينې نکريزې نه کړې
کله به ما دا خپل جانان کې ښکلې
قسم په شنه خال، ستا د سپينې زنې
که يې د ږنگ په عشق کې وران کې ښکلې

ستا د وفا چېرته هنر ښکارېږي
چې دې د شونډو جام پنهان کې ښکلې

د وفا انګازې ډېرې وي، خو نه وي
خیال د چا په زرګي پورې وي، خو نه وي
حقیقت د مخلوقاتو واړه نېست دی
د مجاز هندارې جوړې وي، خو نه وي
د ازل او د ابد معشوق کیسه ده
معشوقې به ګڼې نورې وي، خو نه وي
عشق، مورکۍ ده د هستۍ د ښو او بدو
هسې پر په کې مخ تورې وي، خو نه وي
فلسفه د هستۍ لویه معما ده
تخیل چې خوب کې شور یې وي، خو نه وي

رنگ ساقي ته تاوېدو او نڅېدلو
لکه باد زلفو کې ګورې وي، خو نه وي

دلته دې ښار کې ټول تنها دي، د پردو غوندې دي
دلته د گل پانې تېرې دي د اغزو غوندې دي
دلته مؤمن، په سر صليب لري، په ژبه "یس"
دلته کافر، په سر لمبې لري، ډېوو غوندې دي
مینه یهود، مینه ترسا ده، په کعبه کې نه شته
دلته هر زړه حجر حجر دی د کعبو غوندې دي
دلته سلام په چا کول له آبرو تېرېدل
دلته روغېر د مهذبو د غویو غوندې دي
دلته ناپاک پاکو شرابو ته طعنې ورکوي
دلته پاکان د مهاجر د آبرو غوندې دي

چېرته چې هر پل نفرتونه سرخازې جوړوي
د ډنگ غزلې گل له زړه وتو وړمو غوندې دي

★★★

زه بې مخه د ساقې بل څه انځور کړم
چې بې عشق په سجده پروت رنځور رنځور کړم
شېخه ما د ځان په تله تلې څه له
ته صالح او ساقې زه پیدا انګور کړم
که پیدا وي څوک هوښیار نو خبر خلاصه
ځکه هوش په تريخو څاڅکو باندې چور کړم
په مسجد کې که مطرب او ساقې نه وي
وايه چيرته نو خدای نه شته چې حضور کړم؟
که دې لا ليدلی نه وي خدای په ځان کې
واخله جام چې مَکدَرې سترګې نور کړم
د دوزخ او د جنت کيسې دې پرېږده!
پياله واخله چې قطار درته د حور کړم

ساقې وايي ږنگه زه ښه که پي مخې؟
که مې زړه شي سوړ جنت درته تنور کړم

ګوندې په خوب کې دې ژړلي دي نن
چې نن له سترگو پرېوتلی ښکارم
په هېڅ بازار مشتری نه لرمه
ستا اسوېلو آزار وهلی ښکارم
زما جنازه ستا انگو کېږي ده
د زرخدان شاه کې لويدي ښکارم
د عشق شهيد يمه مزار نه لرم
د جنتو دوزخ سيزلی ښکارم

رنگه فلک ارزان پلورلی نه يې
د زلفو تار سره اويدلی ښکارم

اور دې دا میخانه واخلي، د شرابو خوند یې نه شته
مړې دې دا محتسب هم شي، د حسابو خوند یې نه شته
بیګا شیخ راته په سترگو، سترگو سترگو کې څه ووې
ساقی دواړه میلمانه کړه، د کتابو خوند یې نه شته
چې پیالې په کې نخېري، هغه می هغه شراب را
د زاهد لوظونه ډېر خو، د ثوابو خوند یې نه شته
د دې ژوند په ښو او بدو کې آرامه زړګی نه شو
د ودانو زړه چاودلی، د خرابو خوند یې نه شته
چې د ژوند په سیند لاهو دی، څه قرار څه ناقراره
د شبنم کیسه ده ورانه، د گردابو خوند یې نه شته

ړنگه ډېر ساقی پیدا کړل چې دا زړه زما تسل شي
ښکلو حورو یې لمبه کړم، د ترابو خوند یې نه شته

زما نه وړاندې زما سیوری آیینه ښکله وي
د مخ سحر دې چې د زلفو تیره شپه ښکله وي
د مینې ښار دې سپوږمۍ نه لري او لمر نه لري
په دې کوڅو کې اغزي تیرې مې سر پښه ښکله وي
دلته آذان له میکدې نه، له پیالو نه راځي
زما تندي د ساقې سترگو پیمانه ښکله وي
د مسلمان د لباسي ایمان د رنگ غوندې دي
د تا سلگۍ چې بې زما لمبه سینه ښکله وي
ملا مې د مینې د سپوږمۍ غوندې ماتېږي ځکه
د نن سبا لوڼونه مات د وخت شپنه ښکله وي

د ږنگ د ماتې ځوانۍ غږ د مات رباب غوندې دی
څنگه به مسته شي چې تار یې اندیښنه ښکله وي

★★★

چې تخيل دې نبض د مات زړه د ارمان ونيسي
هلته مې ستا د اندېښنو څپې گړېوان ونيسي
لنډه شي ساه مې ستا د نوم د اخستنې سره
لکه بې کسه يتيم څوک په هر تاوان ونيسي
د رباب تار نه راځي داسې ستا د زلفو وږم
گوندي کوڅې د چا اغزي په گلستان ونيسي
د محشرونو کيسې نور په اورېدو نه ارزي
پاتې رومال که څوک په سترگو د جانان ونيسي
په تورو شپو کې غږول شپېلۍ د تورو برخو
چې غلۍ عرش د تا د نوم سره افغان ونيسي

غزل د ږنگ خپه خپه کړي تخيل د پرځې
لکه سپرلي کې تانده گل رنگ د خزان ونيسي

تار د زلفو له سپوږۍ نه پرېوتلی و په زمکه
مستو جوړ کړو ترې ستار او زاهدانو لار کړه ورکه
پنگ اوبدل په خپل دیوان کې سیاځي د هغو زلفو
کله جوړ شو ترې غزل او کله عشق نه په کې کرکه
کله خوب و، کله هوش و، کله زهر کله نوش و
کله مۍ و، کله جام و، کوثر کله هغه تُرکه
کله کفر کله دین و، کله لار وه کله سحر
میخانه وه که مسجد و، له کوم جامه تپوس وکړه

پنگ ولاړ و، د منصور او د خیام د کوڅې منځ کې
چا ویل چې مسلمان دی ما وې کفر سر یې غوڅ کړه

له السته بهېدونکو، د لیدو باران ته لاس کړه
د وختونو سمندر کې د خپو گریوان ته لاس کړه
که قطره شوې په دریاب کې د اوبو سره روان شې
که کوم خاڅکی شوې په شگو د عدم مکان ته لاس کړه
د ساقی له روح جوړ شوي ته شراب او مستي ښايي
د پیالو سره روانه اوږد پیالو جانان ته لاس کړه
د جنون او لیونتوبه ډارېدل واره جنون دی
د زړگي په وزر کښېنه کور د لامکان ته لاس کړه
په کوکار شه او په ساندو نه له عشقه نه له مینې
چې عشق وکړي غم هلته، ته هغه افغان ته لاس کړه
د خپو غوندې نیمگړی الوت نه وي د دې مینې
په "یا حی" او په "یا هو" کې د آسمان آسمان ته لاس کړه

ږنگه وشلوه گریوان خپل زړه بهر کړه له سینې نه
اناالحق کیسه رسوا کړه، د سبجان مکان ته لاس کړه

کله د تش جام غوندې سینه د چا کنډره شي
کله په غورځنگ شي او آسمان پورې هم بره شي
کله داسې کېږي، داسې نه کېږي، پوهېږم نه
هو په ما قیامت شي چې مې خیال د چا تر سره شي
غم د خلکو لار شي او کونړو غوندې راشي بیا
ما ته مې د غم مرغه بې لاسه او وزره شي
واچوه شراب ساقی چې ډېر دا غم زغمی نه شم
زېږ شي رنگ مې چیرته چې د عشق کومه خبره شي
کاش چې عشق عاشق سره د غم غوندې وفا وکړي
وژاړي خندا کې هم خندا یې هم نظره شي

ای د ږنگ سپیره غزله مست شه په شرابو کې
وکړه منصوري نارې چې عشق هم در په دره شي

★★★

پوه شه !

پښتو ویلو وخت دی
پښتو کولو وخت دی
ای لړ او بر پښتنو !
د ډالېدلو وخت دی
یو شی ! یو کېړئ که نه
د ور کېدلو وخت دی
سپوږمۍ ته ونه ختو
کړخو ختلو وخت دی
لاس دې مړوند کې مات شه
د څه لیکلو وخت دی
لیکل خو داسې لیکل
«د یو کېدلو وخت دی»
د مرگ په خوب ویده یو
راوینښېدلو وخت دی
غلامي خوب د سحر
بلال کېدلو وخت دی
د یو پښتون په آذان
قامت کولو وخت دی

ځان په جهان ومنه
په تا ژړلو وخت دی
اغیار چې تا بېلوي
په سر ختلو وخت دی
په تېر دې اور بله وه
تاریخ اوبدلو وخت دی
د «پنگ» یتیم اولس ته
دلار ښودلو وخت دی

د دوزخي پښتو نور
جنت ته تللو وخت دی

آدمه ! تا چې څه گلان کرلي
هغه گلان لا چا ربېلي نه دي
د تا گناه او خطا پاکې شولې
زموږ سجده لا چا منلي نه دي
گنې دا ټوله کیسه موږ ته وله
څوک له جنته چا شړلي نه دي
زه دې دوزخ او عذاب نه منمه
موږ د تقدیر پانې لیکلي نه دي
زه د آدم گناه منلی نه شم
منم نه څه چې ما ویلي نه دي
زه دې جنت کې نه په څنگ کې اوسم
ما بې دوزخه څه لیدلي نه دي
انکر نکیر دفتر ته اور واچوه
څوک مو په منځ کې اوسېدلي نه دي
در نه د ړنگ پښتون جنت کې غواړم!
پښتون ته چا لا ټیټ کتلي نه دي

گوره ! راته مه وايه پخلا به شم
ووايه، د تا ومه د تا به شم
تللې که آسمان ته ومه را به شم

وږم د گل چا له گل بېل کړی دی
چا له ستورو ځان ته امېل کړی دی
زما آسمانه ستوری دې يم ستا به شم
تللې که آسمان ته ومه رابه شم

زه په تا، په مينه دې باور لرم
نه لرمه صبر دا هنر لرم
صبر صبر صبر کې فنا به شم
تللې که آسمان ته ومه رابه شم

مينې تقدير يونه سوزولي دي
مينې له آسمان ستوري راوړي دي
مړه به شم خو ياده په وفا به شم
تللې که آسمان ته ومه رابه شم

مينې زما مينې پښتنې زما
تا نه څار شه وينې پښتنې زما
مه اوږه له ږنگه نيمخوا به شم
تللې که آسمان ته ومه رابه شم

بيا د ليوننتوب خپې په شور شولې
ښار د تخيل ته "پرخې" اور شولې
بيا دې د هېر شويو بنگړو شور سره
سور د اسفراښل د زړه په کور شولې
بيا دې د عزت گرېوان را خپرې کړ
عشق زوروره بيا په زور شولې
غېر د بغاوت و چې پښتو سره
څنگه په کوم خال د "پرخې" تور شولې

وخت چې دې را يادې راته يادې کړي
پنگه د زغم پک جام وې نسکور شولې

د شیدو غانونه گرځوي په ژامه
د نامه گنده یې هغسې وي خامه
استنجا کې به دعا د استنشق کړي
لوی مفتي شي چې په سر کړي خپل عمامه
د ایمان او کفر مهر یې وي لاس کې
چې پښتون مشر پرې څنگه کړي بدنامه
الا الله ته دې پرېږدي نه لا اله کې
بس په ښځو پسې نښتی یې امامه
سترگې پرانیځه د وخت ځنې خبر شه
اسلام نه شي په اودس باندې تمامه

د مچۍ ځالې ته مه وړه ړنگه گوټې
گنې غوڅې به کړي لاندې ستا د نامه

★★★

ساقۍ وختونه ميخانې کې هم تېرېږي نه اوس
زاره غمونه په شرابو هم هېرېږي نه اوس
دا غملېلې نازولۍ غم د تللي جانان
وينې د زړه غواړي پيالو باندې کمېږي نه اوس
زه او بايللې ځواني تل په ننوتو ورځو
بې پښتو سترگې زما په خون باندې مړېږي نه اوس
کاش چې وفا دې د يادونو هم د تا غوندې وه
وسوم لا نوم دې له سکرو زما ورکېږي نه اوس
لکه چې خدای او خدايي له يو بل بېله نه شي
روح مې وتلی، ستا روح، زما له زړه بېلېږي نه اوس
ساقۍ شراب را کوه در د ميخانې مه تړه
بې ستا اسرې نه زما بل چېرې شپه کېږي نه اوس

د مړه کېدو مې د لوېدو مې پروا ته مه کوه
څوک شته د پنگ، څوک بې په مرگ باندې ځورېږي نه اوس

زموږ مثال په اوسنۍ آسيا کې
سره غوښه سپوږم قفس په خوا کې
که شو هېوکې هم خلاصۍ نه لرو
سپې هم کيدی نه شو د سپوښخا کې
دا د سياست او د قدرت جگړه ده
موږ د خرگوش په خوب ویده دنيا کې
يو نه شو، نه شویو کېدلی، نه شو
ورک به شو ژر د پټ غلیم بقا کې
سپې مه شه خو په لاس يې غاښ لگوه
د سپو په جنگ کې د کوتي غيا کې
د سر سړی مو په سر پاتې نه شو
دله ديوث مشران شول پښتونخوا کې

بيا به تاريخ بيا به تير وخت را نه شي
پنگه راوېښ شه نن شه نن په خوا کې

چې په کلي کې سر نه وي، کلی ټول پارچه پارچه وي
موده وشوه چې پښتو مې، له بچو ټوټه ټوټه وي
لوپټه مې په اغزو کې د اغیار راگیره نه ده
د دې نن له پښتنو مې ږنگه بنگه ماتیکه وي
د یثرب باده خوږه ده، د پښتو په درانه جام کې
ما دا دواړه خرڅې کړي، چې د چالاس کې سکه وي
ای د «ږنگ» د پلرو کوره، ما ږنگ کړی یې په خپله
د پښتو د مور لمنه له پښتون لکه لکه وي

رانه تللې خپه شوې، پښتو بیا کلي ته راشه
چې شمله د پښتون هسکه، پښتنې درنه پټکه وي

تخیل چې د مړو سترگو زما په سر شي
آوازې د مرگ مې پورته له هر در شي
لا ژوندی یم ما په مړو حساب نه کړئ
جنازې د عاشقانو هر سحر شي
هغه می چې د ساقی له گوتو څاڅي
مرگ ته ساه ورکړي اعجاز شي او هنر شي
خو چې شپه په میخانو کې سبا نه کړم
سوزوي مې لمر د چا د مخ قمر شي
عاشقان په ژوندو چا شمېرلي نه دي
د بانیو له زور که کله څوک خبر شي

پنگ د تا په عشق کې مړو کې حساب شو
فال به نیسم که دې بنکار په شوخ نظر شي

مات شولې پرهر شولې، لارې در په در شولې
لرې له دلبر شولې، مینې زما، نظر شولې
خاورې مې په سر شولې

ستا مسکايې واخسته، نم يې در ته پاتې کړو
سترگونه يې پرېوتې، غم يې در ته پاتې کړو
بې اسرې، بې در شولې
خاورې مې به سر شولې

چېر ته به ته لاره شې، ټول جهان دی زړه زما
ستور و ته که لاره شې، ټول آسمان د زړه زما
لاره په سفر شولې
خاورې مې په سر شولې

لاره شه خوياد لره، چېر ته يو مين لرې
ساه يې ته يې، ژوند ته يې، دلته يو غمجن لرې
سوی زړه ځگر شولې
خاورې مې په سر شولې

زړه سره مې مه گنده دا تار د زلفو خام وي ډېر
پام چې جام اوچت نه کړې، د مينې جام بدنام وي ډېر
دلته د بلال آذان، د چا د بنگړو شور کې وي
دلته خال کعبه شي خو طواف لره يې دام وي ډېر
پام کوه چې دلته د کوثر ساقې خپل جام سره
سر له تنه غواړي که دې تنده د دې جام وي ډېر
عشق د پتنگ سر خوړل دي، عشق د شمعې زړه سوزل
عشق کې منصوري ويل وي، هر منصور ناکام وي ډېر

عشق به دې لمبې کړي ړنگه او لمبې ايرې شي بيا
باد به دې ايرې يوسي، مړو سترگو ته دې پام وي ډېر

ليونۍ ولس

د دې ولس د ليونتوب خبره پټه نه ده
د خپل وجود ذبحه کول ورته حلال ښکارېږي
هغه جنت دې د دوزخ په لمبو لولپه شي
چې زما په وينو يې په حورو کې جمال ښکارېږي
د لوی څښتن دينه! دا چا دې تېکه سر اخستې
چې ستا په نوم باندې وژل ورته کمال ښکارېږي

"ړنگه" د سپيو سره حشر به هغه مفتی شي
چې په مسجد کې مې سجده ورته وېال ښکارېږي

رانجه په سترگو دوه لاسه مه وهه
په خامو شونډو دنداسه مه وهه
مین ظالم وي ډېر به پاتې نه شي
سره د سرو شونډو د پاسه مه وهه
چپچل په غاښ د سرکو شونډو توبه
سره مرچکي په پتاسه مه وهه
په یارانہ کې خو بنگري ماتېږي
هومره غوصه ! دیگ په کاسه مه وهه

عُشر کې ږنگ غریب ته شونډې ورکه
د نیلام غږ په نخاسه مه وهه

نخاسه (عربي) = بازار

د آسیا د تاریخونو روح او ځان افغانان
د ننگ په کار کې یو آواز او یو ارمان افغانان
سترگې تاجک، ازبک لیمه
جانان جانان افغانان
وروزې بلوخ، ازره بانه
قربان قربان افغانان
کجل ترکمن، پکتی رانجه
حسن دوران افغانان
هر یو توکم، زما همدم
دین و ایمان افغانان
له اول ول، وي به تر تل
پر دې جهان افغانان

د آسیا د تاریخونو روح او ځان افغانان
د ننگ په کار کې یو آواز او یو ارمان افغانان

سترگو کې اوسېږي، د اشنا کيسې همدومره وي
پرېوځي په گرېوان د چا، وفا کيسې همدومره وي
پل له کاروان پاتې شي په نرمو نرمو خاورو کې
مرگ و ژوند يادېږي خو رښتيا کيسې همدومره وي
پاتې نه شوه لاره، ما يې ډېر لمن ته وژړل
گل سره د پرځې او سبا کيسې همدومره وي
يو بل ته چې وسوزي، د شمعې پتنگ مينه ده
عشق کې د لوظونو د بقا کيسې همدومره وي
تولې نه شي، خومره چې د مات زړه ټوټې تولې کړي
مينه کې د پاتو د دنيا کيسې همدومره وي
زه او تنه يې زما د اوښکو سره وژاړو
نه ووځي له زړه نه، د ژړا کيسې همدومره وي

رنگه چا ته مه وايه چې خومره پرې مين يې ته
وسوزه په زړه کې د وفا کيسې همدومره وي

نه د ملا نه ده صوفي منمه
منم د زړه د لیوني منمه
نه د جنت نه د دوزخ سپری یم
د جانان سترگې اننگي منمه
نه یم زاهد چې په ډار ډار اوسېږم
نه یم کافر چې سپین سترگي منمه
نه د هوس نه د بقا له پاره
تورو خالونو فلسفي منمه
څوک به خدای، دې او په هغې کې گوري
زه یې د زړه له اسوېلي منمه
ما ته مُلا د خدای لار مه رانښه
زه بې مکان بې لاروي منمه
منم چې ته د "ابې څې" سپری یې
د عشق خبرې بې لفظي منمه
کعبې ته مه ځه ولې هومره منزل
منزل چې زړه په لور کوي منمه
کله پیالې د بغاوت پورته کړه
د مست ساقی سترگو مستي منمه
نه وایي خدای چې ته زما له روح یې ؟
ځکه ځان پورته له هستي منمه

رنگه خبرې د عشق پټې ښې وي
خو ستا په عشق کې رسوایي منمه

د قدرت د تېرويووالی

نه، سرونه نه ماتېږي
چې دوه خرونه سره مست شي
ملتنه خاورې کېږي
د قدرت تېري چې پست شي
بیزو خويه رهبر داسې
لکه توره چې له جست شي
د ناپوهه ولس، مشر
د شیطان له سوتې هست شي
پتې سترگې پسې درومي
د ړاندو لاس ته چې دست شي

یرغمل شي ړنگه پوهه
چې جاهل جاهل همدست شي

سربدال سر وم، ښایستو پسې تلم
خپله ښایست ومه پردو پسې تلم
گمان مې دا چې د لمر پور په سر ځم
نور وم، مجازو پلوشو پسې تلم
په هر تصویر کې تصویر او مصوّر
ړانده لیده ول آیینو پسې تلم
خپله کلال ومه کوزه او خټه
د بل نسکور، ماتو کوزو پسې تلم
د حق له "پو" نه حقیقت ومه زه
د عقل گوډ خړه افسانو پسې تلم
د مینې "م" ومه "یا" "نون" ومه "ه"
د نفرتونو فلسفو پسې تلم
حسن خاموشه وي د گل په مثال
د خط و خال شور او لمبو پسې تلم
که د منصور د دعوا نبض وگورې
عرش یمه، دې خاورو سپېرو پسې تلم

پزنگه دوزخ چیرته جنت او انسان
د خالق روح وم خلقتو پسې تلم

برخې زما د زلفو شپو لاس کې دي
د لمر ختل دې د کتو لاس کې دي
ته به له ناز مخ ته لاسونه نیسې
بنسکلارې ستا د پټېدو لاس کې دي
د مین زړه ماتې نسکورې پیالې
په شونډو زلفې پرېوتو لاس کې دي
د زني خال کې دې ورک زړه لټول
چېر ته چې ستوري ورکېدو لاس کې دي
نادان هوس د زلفو دام ماتوي
عقلونه خام د شونډو سرو لاس کې دي

د ږنگ د خیال هنداره، ستا ډکه ده
غزل لیکل د خاطرو لاس کې دي

زه، د خالونو د شمېرلو په هنر پوهېږم
له شونډو جام د اخستلو په هنر پوهېږم
د اننگو د سپینو زرو نه رویی جوړوم
په یوه رویی د ځان پلورلو په هنر پوهېږم
په تیره زړه د معشوقو ورته بانه تېزوم
زه د خنجر د نازولو په هنر پوهېږم
پېزوان ته وینې ورکوم چې پښتنه سیاله شي
په خپل فتوا ځندی ختلو په هنر پوهېږم
اوربل ته چل د خرخشو ښیم وړمو سره زه
په پرهر زړه مالگه وهلو په هنر پوهېږم
د چا د مړو سترگو څپو ته توپانونه راوړم
په مړو ژونديو د وژلو په هنر پوهېږم
له تار د زلفو نه رخسار ته تور کفن جوړوم
زه د رسمونو ماتولو په هنر پوهېږم
په صحیفو د سپین جبین باندې حلال لیکمه
د عشق مذهب اعلانولو په هنر پوهېږم
...سیورو کې زه د دوزخونو زخمي زړونه ساتم
د شونډو ښو د ساتلو په هنر پوهېږم
دې ځیر پښتون ته څه د مینې آیتونه راوړم
د میخانې د آذانونو په هنر پوهېږم ←

خپله پگړۍ د عشق د زلفو سره کلکه تړم
د نفرتونو ورکولو په هنر پوهېږم
د عشق فتوا ده چې د ړنگ غونډې پيالې پورته کړه
نشه نشه جنت ته تللو په هنر پوهېږم

بې پښتو پښتون نه هغه پنجابى ښه
چې دا دوه شلې کلونه ترې فرياد کړو
شمه جگه، غټ بربټونه په کار نه دي
د پښتو په تا کې څه دي چې بې ياد کړو
احمدزي او دراني، دا زې زې ډېر دي
دې ښاغلو ښار او کليو کې برباد کړو
ليونټوب مې زمانې کې په هر خوله دى
چې نه خداى او نه بنده په زړگي ښاد کړو
ز موږ سترگې له ازله سرې سرې نه وې
په سرو وينو کې انځور د وخت جلاد کړو

"رنگه" خو چې دا ویده پښتون وینې نه شي
هر ساعت به جنازه د خپل مراد کړو

د خدایانو بازار

هنداره گورم چې یوه شېبه په ځان وځاندم
په عقل مینه په مذهب کې ورک انسان وځاندم
عقل مې وتړي په یو زنځیر او مینه په بل
زه په جنت کې هم شلېدلې خپل گړېوان وځاندم
هنداره گورم خو لوگی لوگی هر څه ښکارېږي
په سوي عقل سوي مینه او ایمان وځاندم
څوک خدایان خپله جوړوي څوک د چا خدای شي خپله
زه هومره ډېر د خدایانو په دوکان وځاندم
په یو وزر باندې رسېږي منته پورې څوک
د چا د خط و خال د مینې په فغان وځاندم
انسان په عقل ځناور شو عجیبه نه ده دا ؟
زه په بیزو له کهول پوهانو د زمان وځاندم
که بې هنداره د پردې څښتن ټوټه ټوټه کړه
زه به په ستر مفتی د کلي په وجدان وځاندم
هر چا په هر رنگه انسان او خدای ډال کړی ځان ته
له درده زه په دغه گټه او تاوان وځاندم
هر چا تر وسي د دنیا او دین په نوم پلورلم
اسیر مرغه وم د قفس په شنه آسمان وځاندم
لکه ملا چې جنازې باندې یاسین ووايي
"پنگه" افغان ته دې، په چغو او افغان وځاندم

مینه چې نه وي بیا ایمان چېرته دی
انسان بې اُنسه نو انسان چېرته دی
په درد د چا چې دردمندېږي نه څوک
د ژوندو یون سره روان چېرته دی
کافر یې وگڼئ د زړه په فتوا
داسې مؤمن او مسلمان چېرته دی
په تار د زلفو چې ځنډی نه شي نو
هغه منصور د خپل جانان چېرته دی
چې قرآن واړه د لیلې توري شي
داسې مجنون د دې دوران چېرته دی
مینه د لمر په سوزېدو کې گوره
عالم سپوږمۍ پسې روان چېرته دی
مینه مظهر د لوی څښتن د جبین
حسن هر چاته نمایان چېرته دی
هنر د مینې خاوره نور جوړوي
فرق د بنده او د سبحان چېرته دی
مینه ذرې نه کاینات جوړوي
د عقل خړه هومره توان چېرته دی
مینه کې وخت له معما نه اوځي
قاب و قوسین چیرته زمان چیرته دی ←

جنت دوزخ هم په روپۍ نه پېري
چې د جانان نه بل څه گران چېرته دی
مینه وزر دی عرش نه پورته تللو
مینه کې وخت او هم مکان چېرته دی
کیسه د مینې ده بل څه نه شته دی
آدم غنم او هم شیطان چېرته دی

رنگه کیسه ده خاصه عامه نه شي
چې هر سامع دې نکته دان چیرته دی

شته دی څوک په میخانه کې؟ چې په ما باندې ثواب کړي
په شراب کې مې اخته کي بیا مې اور باندې کباب کړي
بیا مې توکی توکی سوی بدن میو باندې غوړ کا
بیا مې وارتوي لمبو ته دو چندان ثواب حساب کړي
چې زه نیست شم میکده کې، د ساقی په عشق به هست شم
په پیالو کې به اوسېږم، مست به نوم زما شراب کړي
د رندانو په محفل کې به زما پیالې جنگېږي
څوک به کفر را ته وایي څوک کوثر را ته خطاب کړي
ژوند هغه چې څوک شراب شي د ساقی په شنه پیاله کې
نه خواړه تانده انګور چې مچان خوړ پرې خپل لعاب کړي

که ساقی ته رسېدل وي د عشق ژرنده کې ځان دل کړه
خو هستي خپله ږنگ نه کړې عرش ته پورته څوک تراب کړي

لکه ټټار يې په خټک جوړوم
له ماتو تورو ځوان هلک جوړوم
د عشق او عقل له انگورو څخه
د رومي روح او د خټک جوړوم
د زلفو تار او د بانيو په ستنه
رنگې پښتو ته غزل کلک جوړوم
چې د پښتو ناوکۍ سياله کړمه
د نظم مخ ته يې نمک جوړوم
خو په سجده شي هر کافر د پښتو
په صحيفو يې ورته شرک جوړوم

که لر او بر جانان پښتو هېره کړه
رنگ ته مزار له لمبو ډک جوړوم

د غرخه په شان يې سترگې په رانجو دي
د زمرو په شان درانه په تاريخو دي
هر پښتون نوی صورت د يار د حسن
يا غزلې چا چېرلي په نغمو دي
چې يې وچو وچو غرو کې گلان نه شته
دوی غاټول، رمېل، چمېل د سردرو دي
ستارې د پښتنې کوچۍ لمن کې
که خالونو راغونډ شوي په جرگو دي
قصيده ده رباعي ده که غزل دی
که نالوست پښتون خبرې په پښتو دي
د بودا غوندې يې ډوب شي تخيل کې
انځورگر يې ښايستو ته په کتو دي

ړنگه! څنگه به بدرنگه شي پښتون ستا
چې "ارباب" د رنگ "باچا" د غزلو دي

ارباب= ښاغلی حمدالله ارباب

باچا= ښاغلی هارون باچا

خلک د عقل پسې تلل زه د وفا پسې تلم
ځکه ټول بل خوا ته روان ول خو زه تا پسې تلم
ښکارېدم چا ته مسلمان کله کافر ښکارېدم
کله به تلمه زه مسجد کله مینا پسې تلم
په گل اغزو په میکدو او په پیالو کې ته وې
ته په هر څه کې ښکارېدې ځکه هر چا پسې تلم
تور دې د مینې څومره خوږ و چې کوثر به نه وي
زه د منصور له نسله وم د هر رسوا پسې تلم
مزل د عقل د خره چرته او د عشق د دلدل
د تريخو میو په وزر دې منتها پسې تلم

"ړنگه" په مینه کې ودان شوې خو هوس ښکارېدو
ځکه پتنگ شوم په لمبو د درد دوا پسې تلم

پښتنې پېغلې (ملالې) - !

غېر د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

دروند دې څادر له دغه شين آسمانه
د تورې پرک دې له دې لمر روښانه
د پښت تاريخ د زمرو ځاله يې ته!

غېر د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

لاس کې انوار لري موسى پښتنې
د آسمانونو مسيحا پښتنې
د جهالت تيرو مشاله يې ته

غېر د اثر لري بلاله يې ته!
ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

د سر په بيه مينه مينه کوي
د خدای رسول سره له دينه کوي
زما عايشه د دين جلاله يې ته! ←

....غږ د اثر لري بلاله يې ته!

ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

کله نازو شې زرغونه شې کله

د پت پتنگ او هم ډېوه شې کله

ثاني دې نه شته بې مثاله يې ته

غږ د اثر لري بلاله يې ته!

ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

د نورو خلکو نارینه نه نره

د ننگ مورچل هر يرغلگره لره

د "پنگ" وطن بدر جماله يې ته

غږ د اثر لري بلاله يې ته!

ای پښتنې پېغلې ملاله يې ته!

- د ميوند د ننگيالي ملالې د حماسې د ۱۳۵ مې کليزې په وياړ، ملالې

رح او ټولو افغانو او پښتنو پېغلو ته ډالۍ.

د لیوني ایلتي

پیل د هستۍ د یون، آدم غنم دی
دلته کوم چل د چا په ما منم دی
کیسه ده ټوله د سپیدلي آدم
پر په کې ټول هغه نازک صنم دی
جنت ته ځکه خوشالېرمه نه
بنسټ د ټولو عذابو او غم دی
زما بابا دی آزمویلی جنت
اول چې غم و، په آخر څه سم دی؟
بیا به کوم جام ته لاس ورپورې کړمه
بیا به مې وشړي چې کار ناسم دی
لا به مې حوره ښکلې کړې نه وي
چې کوم ملا د دې جلی همدم دی
بیا به شیطان د خدای جنت ته راشي
وايي به «دا د خوشالو اودم دی»
زه هم ساده پښتون غمو خوړلی
چې له ازله مې لیدو کې نم دی
بیا به مې وشړي له خپل جنت نه
او بیا به وایې چې انسان مې گرم دی ←

... بيا به سر ټيټې فرښتو ته شمه
خه دې اشرف مخلوق کې پاتې برم دی
بيا به لعنت اميل څښتن پيدا کړي
گونديې دا ځل انسان ته دا کرم دی
ای لهونو! ای سر بهر پښتنو
واورئ له چا چې لاس کې جام د جم دی
نو واخلي جام چې ټوله دا کیسه ده
اول کې غم په منځ آخر کې هم دی
څار کړئ له یو بله دا پاتې سلگۍ
مینه بنایست لکه په گل شبنم دی
مینه د خدای نوم او د خدای هستي ده
مین دوزخ جنت له غم بې غم دی
مینه کې روح د خدای وصال ته رسي
مینه ازل مینه ابد، دا دم دی
مینه کې دوه نشته یووالی دی تش
مینه کې خدای کوم دی او کوم آدم دی

«پڼگه» د عشق رازونه مه راسپړه
چې خال خال دلته څوک د عشق محرم دی

خیرې گریوان کې چې ساره ښکاره شي
رنگ به په رنگ کابل کې څه ښکاره شي
د تالو سترگو نه پرېوتی یمه
څه به په اوښکو کې اوبه ښکاره شي
په تور د مینې دې رسوا شوم هسې
لکه رانجه چې په لېمه ښکاره شي
معشوق که څومره کبرجنه شي خو
کله لیده په مخ درانه ښکاره شي
خندا د ناز دې اثر هومره لري
مسکا په مخ دا ستا د مړه ښکاره شي
د گل په مخ پرڅه د گل اوښکه ده
څاڅکي کې یوه نړۍ خواله ښکاره شي

قلمه مه خپره د "رنگ" زخمي زړه
په کې به مات د چا بانه ښکاره شي

چې در ته گورم تخيل زما غزل غزل شي
شمعه شم وسوزېږم رنگ زما بدل بدل شي
شمه هنداره، تا ته گورم، تا کې ټول شمه ورک
او هر ذره مې ستا درې درې ته غل په غل شي
خيال ته وزر د هما واغوندم چې تا ته در شي
تاو شمه، مات شمه، سکاره شمه اوربل اوربل شي
لمر شم چې پرڅه دې د شونډو درنه غلا کړمه زه
خو شم شبنم ستا په گړېوان درې درې تل تل شي

لکه خالونه دې په مخ "ړنگ" ړنگ درې درې شي
چي په محفل کې دې په غلا را ته کتل کتل شي

.....پښتو ژبه مې.....

اغزي خوړل د اوښې کار، لکه پښتو ژبه مې
چېرته پاسته خلک د ښار، چېرته پښتو ژبه مې
نه معشوقه شوه نه دلدار، سره پښتو ژبه مې
خپلو پردو سترگو کې خار، بده پښتور ژبه مې
نه د لیکو شوه نه گفتار، وره پښتو ژبه مې
پاتې بدرنگه بې سینگار، لته پښتو ژبه مې
خپه نغمه د مات ستار، خوږه پښتو ژبه مې
خپېر په مخ، پرهار پرهار، لمبه پښتو ژبه مې
د خوشال خان د سر دستار، درنه پښتو ژبه مې
خرڅه شوه سپکو په بازار، نره پښتو ژبه مې
یتیمه لړ او بر بې پلار، خپه پښتو ژبه مې
له هر درشله په کوکار، ځیره پښتو ژبه مې
د آریایانو مور او پلار، ژبه پښتو ژبه مې
د ننگیالو تاریخ یادگار، زړه پښتو ژبه مې
د سیاستو په غشو ښکار، غرڅه پښتو ژبه مې
د سر سړو له لاسه خوار، ړنگه پښتو ژبه مې

هومره غرور! خو په تا ښه ښکارېږي
تا کې ایرې شوم تا ته څه ښکارېږي
را نه رخسار په پلو مه پتوه
بې له تا هېڅ نور ما ته نه ښکارېږي
دا غرخنۍ سترگې او مړه کاته دې
په سل پردو کې هم پراته ښکارېږي
په شونډو ته چې سالو و نازوې
زلفې د تورې له غم مړه ښکارېږي

ته په دروغو ږنگ ته نه مه وایه
د تا صورت زما له زړه ښکارېږي

چې ځې په تلو کې خپل هنر د هېروو را زده کړه
د زړه بدل کې چل د غم د ورکوو را زده کړه
د ارمانو اېرو ته څنگه طوفاني برخه شم
د شمعې ژوند د خپل گوگل له سوزېدو را زده کړه
چې د دروغو صحیفې مې له رښتیا خوږې وي
په نن سبا را ته ژوندون په تش وعدو را زده کړه
چې ښه پرې پوه وي او بیا هم ورته سجدې سجدې وي
په عشق کې داسې صنم چا ته جوړېدو را زده کړه
په کومو لارو چې د کېږي له دې چم تللي دي
په هغه لار پاتې کېدل دې له وېرمو را زده کړه
روح يې په رگ رگ کې چې خدای به چیر ته ځای کړمه زه
چې را کې نه وې را ته خیال د بېلېدو را زده کړه

نه د ایمانه خلاصېدل نه له صنم غواړمه
رنگ یم په کفر کې ایمان د اوسېدو را زده کړه

زما د الست د جام مستي ده چې فنا نه لري
د "الا الله" او "لا اله" هم هيڅ پروا نه لري
چا چې الست کې د ساقې جام ته ليک کړی وي
داسې ميځور منصور ته دين کفر مانا نه لري
په هر ذره په هر قـطره په هره ساه کې ساقې
که په هزار پردو کې پټ شي پټېدا نه لري
ساقې له چا نه به ته کـومې دروازې بندې کې
ستا در ته نه شته هسې لار چې منتها نه لري
که دې مسجد که بتخانه يا په بل ځای لټوي
مقصد خو ته يې د ړندو تگ څه خطا نه لري ؟
ساقې ساقې راشه دا ټول ضعيف انسان وېښه !
حتی فرعون او عزازيل هم څوک بې تا نه لري

د ړنگ به ونه منې دا چې کيسه ختمه کړې ته
تا چې مني هغه احمد او مسيحا نه لري

عقل مېچنه کې دَل شوی وار په وار ښه دی
د مینې کار دی یاره، عقل خوارو زار ښه دی
مزل د زلفو د ټالونو سره زړه ته پرېده*
عقل چنده، زکات او عشر ته اوزگار ښه دی
منم شمېرل یې د خالونو یوڅه عقل غواړي
نه نه خراب د مخ خالونو دغه شمار ښه دی
پرون روژه مې میخانه کې په پیالو ماته کړه
کله مفتي، زاهد، ملا سره دیدار ښه دی
عقل حرام دی ځکه لار د میخانې لتوم
ذره ذره عقل شرابو نه ځار ځار ښه دی

ساقی ویل چې «پنگه» هسې زړګی نه در کوم
یو ارتې غاړی، سربېر لیونی یار ښه دی

*پرېده = پرېږده

هم له تودو هم له سپو را ووځو
د تاريخو له ځولنو را ووځو
د وخت جلاد را ته ځنډۍ جوړوي
د عزرائيل له ارادو را ووځو
هر څو که مونږه مړه کوي دا خلک
موږ به له هرو هديرو را ووځو
چې پې شړلي له ښارونو يو موږ
لکه اغزي په دښتو غرو را ووځو
د نازولو تمه نه لرو خو
په څه له خپل کليو کورو را ووځو
تا ته به موږ اغزي د سترگو ښکارو
خو موږ ښکلا يو په رانجو را ووځو
په ټيټو سترگو را ته مه گورئ چې
په يون د سترو پښتنو را ووځو
که يو خوشال او احمدشاه پيدا کړو
سah شو له تورو تورو زړو را ووځو
غليم که پوه دی موږ کم عقله نه يو
خو څنگه موږ له خپل پښتو را ووځو

خاورې به شو خو واورئ ورک به نه شو
رنگه په ننگ له جنازو را ووځو

زه به جنت ته هم پښتون په نوم ځم
دې دين، مذهب د دې قانون په نوم ځم
د تاله دين به څوارلس سوه كېږي
زه د آدم پېر مسلمان په نوم ځم
هسې به ډېر وي په جنت كې راټول
زه به د پت او ننگ د يون په نوم ځم
كه غواړم هم كافرېدلى نه شم
زه د ايمان نه جوړ ژوندون په نوم ځم
خلك دې "ږنگ" ته دا دين نه رابښي
زه پيغمبر د هر زبون په نوم ځم

هغه وخت لاړ چې يې دوزخ را ټپل
جنت ته، پلار كور ته گډون په نوم ځم

چا وې چې ډېر سړی دا اور سوزوي
د ښکلو شونډې د زړه کور سوزوي
شیخ چې جنت وایي او شخوند تېروي
گوندي دوزخ به تش دا نور سوزوي
تنکي شراب زما زاړه زخمونه
ساقی ما ستا دغه ټکور سوزوي
نن مې د ټول کلي په مخ کې ښکل کړه
په تش لوظو دې ما پېغور سوزوي
چې به رښتیا سرې شونډې را کړې که نه
دا نادان شیخ خو مې په تور سوزوي

پرڅه د گل یا ستا د شونډو په سر
نیمخوا ړنگ دی چې هر لور سوزوي

★★★

لا هم ماشوم يې، د پنځو زرو کلونو قامه
لا دې څوک نه مني تاريخ، نه دې هویت نه نامه
څوک دې ځانمرگي، دوزخي ژبې، يهود يادوي
سړي د ډېر دي خو په سلو کې يې سل نافامه*
د غليم بنځې له سپوږمۍ پورته تر ستورو لارې
زموږ سړي د خرو پر سر وهي د حورو لاره
را ته دې لار او يا په بره کې رهبر وښيه؟
غلام غلام ابن غلام چې اړوې يې پانه
د نوم، پگړۍ او د برېتو وزن يې پيل پورته کړه
ساتي چوغکې، مېرزان کوي د سپيو کاته
بس چې خبره شي خوشال او احمد شاه يادوي
پروت په پيتاوه کې اوبو وړې ترې واړه کامه

ړنگه! د دوی به د يووالي خبر چا ته کوې؟

په توره سم شي د کبرو فکرو وگړو ژامه

*نافامه = نافهمه، ناپوهه

بومياتوب

رهبري د هر سرکوزي دنده نه ده
د اوبو په زور روانه ژرنده نه ده
بصيرت بويه که غواړي بومي شي
هره پکه ټنډه ستره ټنډه نه ده
د ملت ژغورل د وخت په حادثو کې
زلزلو نه تېښته هر خوا منډه نه ده
د شپانه کمال په غټو سپو کې نه دی
خو د سپو ونډه بېخايه ونډه نه ده

سترو سترو پښتنو تاريخ کې ړنگه
گوډاگو کيسه اوږده ده لنډه نه ده

سوله!!!

که ننگ پالې، نو همدا اوس يې وخت دی
جنت گټې نو همدا اوس يې وخت دی
نه دی بس! نه دی، خلوبښت کاله وژل؟
سوله کوې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
لا خو مورگانې بورې شوي نه دي
خو ناوې پېغلې کونډې شوی نه دي
خو کوره لا هديرې شوي نه دي
کورته راځې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
د کب خواړه شول ماشومان زمونږه
خواره واره شول افغانان زمونږه
له ژوو سپک شول انسانان زمونږه
ژوند رابڅښې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
ټوټې ټوټې شو، زړه دې نه سپرېږي؟
ژوندي لمبې شو، زړه دې نه سپرېږي؟
غوښه چرې شو، زړه دې نه سپرېږي؟
د خدای منې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
د ستر ملت ستر تاريخونه سپک شول
د سر سپرې، شملو سرونه ورک شول
ذلت له اوښکو گړپوانونه ډک شول

دا ننگ گټې؟ نو همدا اوس يې وخت دی!
سوله کوې، نو همدا اوس يې وخت دی

تش په مینه باندې خاورې گ—هر کېږي
چې رانجه شي تیږه وړ د ن—ظر کېږي
خـر او سپی به په څه زده کړه انسان نه شي
خو انسان په لږ غلفت باندې خـر کېږي
که دوزخ دوزخ لمبې غواړې جنت شې
د خلیل د توکل په اثر کېږي
د ساقی تر عرش—ه لار د یوه گام ده
خو تر لاسه د مرش—د په وزر کېږي
که په ځان کې دې ورک خدای غواړې پیدا کړې
د غریبنوازح د خاورو په در کېږي

پنځه سپی د درد واړه اولیاء شه
چې د دوی له لاس—ه زهر کوثر کېږي

★★★

دلته بنگرې دلته پازېب غلي دي
لا داختر رارسېدل لري دي
لا مې په لاس کې ستا د وينو بوي شته
لا د نکرېزو رنگ ايستل لري دي
يوې سلگۍ پسې مې بله راځي
اختره تاته مې خندل لري دي
مينې مو پېغلې راته کونډې شولې
د ښکلو مخ ته مسېدل لري دي

پنگه اختر په افسانو بدل شو
رياب، منگۍ، حجره، بدل لري دي

کانه

کنډاسو ژامو کې چينجــــــن غاښ پوښ د زر اغوندي
خومره چې سپک وي د درنو پگړۍ په سر اغوندي
گوډ خـــــــرونه دلته بوميا دي د تازي آسونو
د پاچاهانو خول اکثــــر د کلي خـــــــر اغوندي
په زړه داغلی غاتول تېبتي په مېــــرو کې اوسي
اوېړۍ د ناز لمن د ښــــکلو په گــــودر اغوندي
د وخت په تله نن درانه خلک چې سپک را خېژي
مريومي دم جـــــولا جامو ســـــره گوهر اغوندي
د معجزو وختونه تېر دي خو دې پوند پښتون ته
تېو مزاجـــــــه شېخ د سپين دلدل وزر اغوندي
جگړه د فکر وه پښتــــون په کې ډال شوی و چې
ډمان مشران شول او چــــپــــن د پيغمبر اغوندي

ړنگه راوينن نه شو ما ډېر په غوړ کې ووې ورته
ټول د دښمن دي خو جامې دې د دلبر اغوندي

دادا، بابا، نیکه او خپل وطن و پیژنه
پښتونه! ورور پښتون او خپل دښمن و پیژنه
چې یو نه شې کندهاره! د خیبر سره په ننگ
پنجاب در ته گندلی خپل کفن و پیژنه
فتوا ده چې یهود پښتون لا ژبه دوزخي
لمبه پښتونستان له خپل لمن و پیژنه
خبره د باچا ده، د خوشال د احمد شاه
لیمه، سترگې، بانه د خپل بدن و پیژنه

ای ږنگه کانه شوي، ږانده شوي پښتانه
په خرو سپار ږانده به څه گلشن و پیژنه

کندهاره = کندهاره

زما نظر په سپېلنو پټوه
سترگې دې ما نه په کمخو پټوه
هومره چې بنکارم هومره نر نه یمه
مخ دې له ما په خه پلمو پټوه
دا خوني غشي داعشي بانه دې
د تورو سترگو په رانجو پټوه
د سترگو تور چې دې کعبې شرموي
دا گناهکارې په لېمو پټوه
دا ښارد حسن نه بیزاره کړو چا
کور د پښتو په نفرتو پټوه

رنگ دې بې زړه دی ساقی پام په کوه
غلی نظر دې له پردو پټوه

د عشق تور ته دې سلام وي
چې اعدام وي چې اعدام وي
د بې سرو په محفل کې
عقل جرم عشق انعام وي
د خوشال په ميخانه کې
د حمزه د غزل جام وي
د غني ليونو ميو
باندي مست سکني ماښام وي
د حميد د خيال نازکې
ساقې، عقل د خيام وي
د رحمان د عشق لمبه او
د رومي سوي کلام وي
په سماع کې سپوږمۍ ستوري
په هر دام کې نوي دام وي
ملايکې هم راغلي
تماشې ته يې تمام وي
دلته شاه د زمانې هم
د کوثر د جام غلام وي
واړه خام هلته پاڅه شي
پاڅه واړه هلته خام وي ←

د (يس) په ميو محوه
سي پاره په "الم" وي
لا اله الا الله د
پښتنې ساقې كهول قام وي

هلته "ږنگ" ځنډۍ كوي چې
هر منصور ته دا انعام وي

کاش چې مرگ، د ساه وتل ول
سترگې اوښکې ژړېدل ول
کاش زنځیر تش حسارت و
کاش دروغ په تش ویل ول
کاش ښایست وی په رخسار کې
کاش خوښي په خندېدل ول
کاش ایمان په الا الله و
کاش جنت په لمونځ کول ول
کاش گناه وه تش مردوده
کاش کافر تنها خپل ول
د شیطان کلی معلوم و
په صورت انسانېدل ول
کاش چې شپه تنها تیاره وه
کاش په ورځ د لمر ختل ول
کاش د خدای مکان معلوم و
تورې تیرې ماتول ول
کاش چې لارې ډېرې نه وې
کاروانونه بې منزل ول
زاهدانو ته دوزخ و
جنتوته هم سپړل ول ←

د واپرو واپرو خدايانو
خونې واره پنگېدل ول
کاش او کاش چې جام حلال و
ننه باندې يو کېدل ول

کاش چې پنگ ليونی نه و
نه يې شعر نه ليکل ول

ما به نو څنگه څوک له ما جدا کړي
څوک به پښتون له پښتونخوا جلا کړي
دوی چې ډیورنډ باندې دیوال جوړوي
پښتون دې مړ کړي بیا دې ټول تالا کړي
دلته لا کاني خاورې وایي پښتو
دلته لا جام د مرگ ته، خلک "را" کړي
دلته لا خاورو کې خوشال ویده دی
دلته جنډه د احمد شاه نڅا کړي
د توري توري به حساب ورکوي
څوک چې ډیورنډ ته د سرحد وینا کړي

پنگه! تش لاس به پښتون خاوره گټي
سوک به کږه خوله د "اتوم والا" کړي

توري = حرف

را ته دې نښې د رخسار را کړه
را کړه د زلفو نه دې تار را کړه
چې د اوربل نه دې ستار جوړ کړم
ياغي باغي زلفې په وار را کړه
نغمې د هجر زما ډېرې زده
غزل د وصل د سهار را کړه
نورې پيالې په ما اثر نه کړي
نشې د سترگو د خمار را کړه
مقطې ته ورسېد غزل د ژوند
خال، هومره ما ته تش ديدار را کړه

منم چې وړ دې نه دی هېڅ څه ته ړنگ
په سرکو شونډو کې مزار را کړه

د خدای (ج) سره خواله

ساقی چې هر څه کې اوسېږې څه حرام ولې وي؟
څوک د زاهد کړو جنتي، دوزخي جام ولې وي؟
مستي مستي ده که په جام وي که په «حی» وي یا «هو»
کارونه واړه ستا په لاس دي، څوک بدنم ولې وي؟
ولې دې واخسته شیطان نه توبه او بڅښنه؟
ای عادل خدایه ستا په وړاندې څوک ناکام ولې وي؟
څوک دې په یو دانه غنم له خپل جنت شړلي
څوک د ملکونو په غلاگانو هم نیک نام ولې وي؟
خدایه ازل کې د لیکلی قرآن او بختونه
دا فرعونیان به مسلمان دلته تمام ولې وي؟

خدایه د ړنگ بې ادبي په خپل جلال وڅښې
دا خو پوښتنې وې د زړه دا عقل خام ولې وي؟

ليونی پښتون

چې پيدا شي ليونی وي، ليونی ستر شي او مړ شي
چې پښتون بچې څوک مړ کړي پرې په خپله پښتون پر شي
ته يې وژنې زه يې وژنم بل يې وژني ځان هم وژني
مودې وشوې چې مړ نه شو، خو په وينو کې ککړ شي
هديرې مو واړه ډکې په جنډو د شهيدانو
دغه خر پښتون به کله د ساده مرگونو وړ شي
لکه ټولې سپينې حورې چې پيدا دي پښتنو ته
چې د حورو خبر راشي ليوني بيا ورته خر شي

رنگه زه قاتل د ځان يم، زه د چا گړېوان ته لاس کړم؟
څه به ووايم غليم ته چې پښتون مې له تا مړ شي

باطن

د انبياء وارث، شيطان را ووځي
چې ترهگر وينې مسلمان را ووځي
له مسجدو مو ميځانې په امن
له كليسا غبر د قرآن را ووځي
هندو، يهود، گبر ته نه شم کتي
کفري مزاج کې مې افغان را ووځي

"پنگه" جنت نه به ورغوی جوړ وي
چې داسې تور مخ د ايمان را ووځي

اغزی (پښتون)

گلان دې نور وي دا اغزی پښتون دی
چې غیرتي دی لیونی پښتون دی
دوی دې ښایست وي موږ ساتونکي د دوی
د بل په ننگ اړم لرگی پښتون دی
پاخوه مړ تاریخ او وپوښته ترې
پاڼه په پاڼه مېړنی پښتون دی
وړو خدایانو ته سجدې نه کوي
داسې کافر او نر سړی پښتون دی
چې ورکې سپک شي نو جنت نه مني
داسې بدمغزه ننگیالی پښتون دی

که ټول جنت ته ځي پښتون دوزخ ته
پنگ دوزخي دی لومړنی پښتون دی

پښتو

لکه قرآن سوچه سوچه کړه پښتو
د زردشت اور شه او لمبه کړه پښتو
سترگې ړندې شه د ملا او زما
په خپله غېږه کې ویده کړه پښتو
د غرنۍ کوچۍ د شونډو په څېر
خوږه خوږه لږه سپېره کړه پښتو
په هېڅ آیت یې حرام ونه گڼې
وطن ساقی ترخه پیاله کړه پښتو
زه دوزخي څه او پښتو دوزخي
اغیاره نر شه او لمبه کړه پښتو

ړنگه دا ژبه او دا خلک نه مري
کنه پښتون خپله هم مړه کړه پښتو

★★★★

ساقې خوړو ورو وېښتو سره دې څه تړلي؟
مسکې مسکې سترگو پيالو سره دې څه تړلي؟
چې په طواف کې په سجده کې توبه نه شم کوی
ترخو ترخو جامونو شنو سره دې څه تړلي
بېگه مې شيخ له ميکدې نه په راتلو ليدلی
په جام د جام د لگېدو سره دې څه تړلي
زموږ د کلي آذانونه ميکدې نه کېږي
ماتو په لېچو سرو بنگړو سره دې څه تړلي
شيخ و زاهد صوفی او زه دې منم
دا هومره ډېرو ليونو سره دې څه تړلي
هوبنيار دې ډېر کرل څوک سفر ته د حجاز کله ځي
تورو خالونو انگو سره دې څه تړلي

چې ړنگ په اور سوزېدل غواړي جنتونه پرېږدي
دې سويو سويو اسوېلو سره دې څه تړلي

ستر پښتون مفکر، شاعر او صوفي غني خان بابا(رح)

ته ډالۍ

غني په عشق، غني په درد، غني له شور غني دی
غني د عشق تخم، حاصل د عشق، چې عشق کړي دی
غني ساقی، غني شراب، غني نسکوره پیاله
غني خیام د بغاوت، غني د وخت رومي دی
غني لمن د اسوېلو، د لیونو گران دی
غني دوزخ له لمبو ډک په څاڅکو او بوستي دی
غني غني دی د زاهد له سود او زیان له غمه
غني دنیا عقبا پلورلې، چې بل تار تړي دی
غني ته نه رسي چې څوک د عقل خړو سره ځي
غني دلدل، غني پرواز، غني منزل ولي دی
غني څپې د سمندر، غني لالونه دي سره
غني آواز د قیامت هغه چې صور وهي دی
غني جانان او د جانان او له جانان جانان دی
غني یوسف دی چې په تور د زلیخا بندي دی
غني نوحه د نوح، ایمان د ابراهیم د مینې
غني چاره، غني ذبیح، غني چې مرگ مني دی
غني منصور دی، خپله دار دی، د تکفیر حکم دی
غني هغه چې یو نظر د یار په مرگ تلي دی

غني جنون، غني زنځیر د لیونتوب د غاړې
غني د «ړنگ» سره ځندی ته د منصور وهي دی

انسانیت

خبره په پښتو او نه افغان باندې جوړېږي
اسلام دې هم پر ځای وي بس انسان باندې جوړېږي
فکرونه انساني شي نو ټولنه انساني شي
مذهب هلته انسان لره قرآن باندې جوړېږي
په اُنس باندې چې خاوره تر څو خټه د چا نه شي
د اړیره سترگې زلفې هم حیوان باندې جوړېږي
ملت دی او که قام دی که دا ژبه ده که رنگ
یوکېږی خو د مینې په زبان باندې جوړېږي

ملت د عاشقانو ملتونونه جلا دی
ای ږنگه ستر انسان په عشق ایمان باندې جوړېږي

نه مرم

نه ډارېرم نر یمه پښتون یمه
نه مړ کېرم ساه یمه ژوندون یمه
هر خو که د وخت گزار ځپلی یم
زه د آزادۍ د چغو یون یمه
خیرې گربوان لوڅې پښې مې مه گوره
زور د شاهین عقل افلاطون یمه
سوبه تش په تورو غشو نه کېږي
زه زمري یم زور یمه جنون یمه
یو څه کې اغیاره در ته پاتې یم
نه لرمه مشر چې زیون یمه

خوب نه دی یو کېږي پښتانه ږنگه
زه د سکندر قاتل پښتون یمه

جانان جانان پښتونستان

زما هر غړی اباسین وایي خيبر یادوي
اخوا د کرخې مې لېمه سترگې د سر یادوي
که یې باغي بولې ترهگر او یا غدار یې گڼې
خو هر افغان به یو افغان په لر او بر یادوي
پنځه زره کلونه چیرته او یا کاله چیرته
د داسې ورونو بېلېدل به نو کوم خر یادوي
زه د انگریز د پنجابي نه هم گله نه لرم
د قام په ننگ مې غدار نن پښتون رهبر یادوي
خو موږ پښتو پښتونستانه تېرېدلی نه شو
دا منصوري غاړه ځنډی وایي دلبر یادوي
مونږه بچي یو د سپینغر د سلیمان د غرونو
د پلار د تورې شرنګ مې هر بوتی او غر یادوي

رقیبه ړنگ مړ کړه که غواړې دا نعره غلې شي
جانان جانان پښتونستان په شپه سحر یادوي

ساره مې هم پلمو سره، ورو ورو کرار کرار
ووځي ستا د تلو سره، ورو ورو کرار کرار

بې له تا څه نه لرم، ستا قسم په تا قسم
مړ به شمه مړ به شم، ستا قسم په تا قسم
ستا هغو يادو سره، ورو ورو کرار کرار

چېرته به ته لاره شې، زړه نه مې وتی نه شې
هر سلگۍ چې اخلي ته، زه يم ما کتۍ نه شې
نه شي هېرېدو سره، ورو ورو کرار کرار

لاره شه خو ما ته به، لمر د آسمانونو شې
مړ به شم په قبر مې، داغ د سرو گلونو شې
ورک به شم وختو سره، ورو ورو کرار کرار

پرېوځي د رانجو سره، هومره سپکه مينه ده
بنکلو سره نشته دی، چېرته ورکه مينه ده
پنگ شوم د پيالو سره، ورو ورو کرار کرار

بابا (ستر ټولواک احمد شاه بابا رح) خبر یې!

ولس دې څومره بې عزته دی، بابا خبر یې؟
بې پرده شوی دی بې پته دی، بابا خبر یې؟
بابا پوهېږې چې افغان دې ذلیل شوی څومره
د پنجابي گوندو ته ښکته دی، بابا خبر یې؟
خبر به نه وې هغه تا چې به پرې سوېې وکړې
هغه پښتون غلام پرسته دی، بابا خبر یې؟
ستا په پښتو او پښتونواله باندې وشرمېږي
داسې سپک شوی نن په خټه دی، بابا خبر یې؟
امیل د بل، ښکاري د بل، پازېب د بل اغوندي
داسې دښمن زموږ په لټه دی، بابا خبر یې؟
د هر خنجر څوکې زموږ سینو ته جوړې دي نن
نه شته پرهر چې له موږ پرته دی، بابا خبر دی؟

بابا د تا په نوم ږنگ ډېر اغیار ته برگ وکتل
ایمان یې بس دې خپل تر کټه دی، بابا خبر یې؟

تندی تروشه ما په دې ته خندوې څه
مدام وېره ما له اوره وېروې څه
که دې هومره وي ايمان په ککړۍ کې
نوې پېغلو ته سامان خپل غوړوې څه
ای له مینې سره وړانه ای کرکجنه
په دې کرکه جانان خدای ته لټوې څه
خو هندهاره کې لعنت په ځان و نه کړې
لعنتي صورت په شونډو ښکلوې څه
منافقو مسجد بند کړه محتسبه
د پاکانو میخانه ته بندوې څه

پنگه اور په دنیا بل کړو دې چریانو
دې چریانو نه اوس څنگه خلاصوې څه

لکه نوی روح وتلی وي له چا نه
يا ځانمرگی دې په ورو تیر شي له خوا نه
داسې زړه زما ودرېږي بیا درځېږي
چې تېرېږم په کوڅه ستا زړه ستومانه
هومره خوږ وي غږ د سترو سندرغاړو
ما ته ستا د کوڅې سپیو غیا گرانه
خومره نرمې چې د سپینو شونډو زور وي
ستا د کلي ماشومانو تیرې کانه

عشق که خومره هم ظالم شي ظالم نه وي
مینه خدای وي ړنگ پیدا شي له فنا نه

په میخانه کې خاورې شوی اوربل څه ځوروي
شوی په رگ رگ په شرابو بدل څه ځوروي
په میخانه کې مې رسی د زړه ساقې واخسته
ای محتسبه لیونی یم عقل څه ځوروي
که اوس مې ووې چې جنت سره دې کار نه لرم
وايې بې عقله بې، بیا ته بې عقل څه ځوروي
لاړشه زما سره حساب ته د گناه مه کوه
برخې که شې نو کړه بدل منفعل څه ځوروي

د جام خوښي سترگوته زه ږنگ کله ټینگ نه شومه
زما بې چاره شهید زړگی له ازل څه ځوروي

نه یو کېږي، پښتانه لکه وېښته دي
د زمان په تندي داسې پرېشان ښه دي
که هر څو یې سمه ومه نه سمېږي
له آدم تر نن پېتاوې ته پراته دي
خلک پاتې شي له یون نه یو څو گامه
دوی چپه روان، کاکل غوندې خواره دي
څنگه وایې؟ د پیل زوی ته، ابن پیل ته
چې غویو مشرانو خېټو ته واښه دي
لکه وښیې ړانده سړي ته لار څوک
سترگې وباسي د تا چې، د تاي څه دي؟
که د دین په نوم یې آس غوندې څوک نال* کړي
کافر کېږي چې به وایې، داسې نه دي
نه زما مني نه ستا او نه د بل دوی
نه په خپله څه خبر دي، پښتانه دي

چې خوشال په توره سم، په قلم نه شول
"ږنگه" پرېږده ژوبل ژوبل داسې ښه دي

*نال = نعل

سياسي ډمان

د سياسي ډم به څوک برم، دستار، ځواني ته ټينگ شي
پاچا، خوشال يې که پښتو پښتونولي ته ټينگ شي
ځکه د ښار فاحشې ستر ستر دستارونه تري
کوم نمازي به يې سجدو رښتينولي ته ټينگ شي
د منافقو تراويح دي ډېر کلونه وشول
خدايرو نبيان که يې روژو او پېښمي ته ټينگ شي
که دا ملا که دا زاهد که دا صوفي وي زموږ
په والله بالله که شيطان يې هم سيالي ته ټينگ شي

ږنگه عزت د بې عزتو په بازار خرڅېږي
څوک به د دې بازار بايع او مشتري ته ټينگ شي

تاک که خومره هم اوږدېږي څنار نه شي
چې پیدا نه شي هوښیار نو هوښیار نه شي
تعقل په سن و کال په عمر نه دی
ډانگی هر خومره که زوږ شي ستار نه شي
هېڅ مکتب باندې ادب چا القا نه کړو
بې ادبه با ادب په دستار نه شي
لکه رنگ د گل ازل نه جانان ورکړي
بیا بدل به په زحمت د ملیار نه شي

ږنگه وتله خلک تمه هومره ساته
تره که خومره هم زهیر شي خو پلار نه شي

دا د یو عرب نصیحت دی خپل زوی ته چې ما په شعر اړولی خو اوس یې
د ځینو برخو سره همغږی او هم فکره نه یم، ځکه جنسیت په تعقل او
شخصیت کې ونډه نه لري.

که مې اورې یوه خبر له زړه نه صافه
بې له ښځې څه ژوندون وي څه بې لافه
خو له ښځې چې د ژوند وي څومره گټې
دا بهرۍ ښځې د سپي غوندې بیا غاږه
که دې کله د واده فکر په سر شو
کړې به نه ته انا نه بله منانه
حنانه او حداقه او براقه ته
یوه بله ښځه هغه چې شداقه
انانه ښځه هغه چې تل شاکي وي
منانه په تا احسان کړي چې ناځوانه
حنانه به تل د مړ مېړه صفت کړي
پوره نه به فرمایش شي د حداقه
براقه به تل سینگار پسې زغلېږي
شداقې ښځې د ژبې د خدای ساته

رنگه ښځو باندې ډېر گوره لږېږي
یو صفت د جنت ښکلې ښځه پاکه

چې د روڼۍ او د پیسو خبر شي
واړه په یو دین شي او یو ممبر شي
مفتي جنت له دینه وباسه لږ
گوره زاهد به هم په کفر سر شي
وحدانیت مو د مفاد هنداره
گنې منطق مو هغه زوږ گوډ خر شي
شیخ او ساقی وړان په شرابو نه دي
د شراب خښلو پاره باید نر شي

"

پنځه "دوه رنگه ده رنگونو دنیا
دا یو پښتون به تل دا لږ او بر شي

مورکې!

زړه غواړي مورې ستا لیدو ته کتل
اوبنکو کې اوبنکې ستا لېمو ته کتل
زړه غواړي مورې رېږدېدلی لاس دې
سوال ته اوږد شوی ژړېدو ته کتل
زړه غواړي مورې چې زه ځمه درنه
ته راپسې شې ستا راتلو ته کتل
زه غواړي "خیر دی بچی خیر دی" د تا
زما "څه ورکه شه" ویوو ته کتل
زړه غواړي ستا د مایوسۍ خبرې
زما د ویده وجدان کتو ته کتل
زړه غواړي ستا تناکې پښې مورکې
زما حامله غټو کولمو ته کتل
زړه غواړي ستا سر توری سر مورکې
بیا بې ناموسه ستا بچو ته کتل
مورکې څار مورکې مړ نه شومه
هر چا دې سویو اسوېلو ته کتل

مورکې ما ږنگ کله ونه بخښې
تا سوال کوو ما دې لېچو ته کتل

نه مسلمان او نه افغان پاتې شم
که قافلې نه د انسان پاتې شم
پاتې شم زه هرې سيالۍ نه ځکه
چې پښتونوالي له قرآن پاتې شم
زما پښتو او دين لېمه او سترگې
پړوند شم ښايست نه د جانان پاتې شم
مسجد ته څه ځم چې پښتو مې نه وي؟
بې پښتو څنگه به ايمان پاتې شم
پښتو پيالو او ميکده سپېڅلې
څنگه له دې ساقې اذان پاتې شم

پنگه دا خلک ليونو غوندې دي
که ليونۍ شم چې افغان پاتې شم

شېخه خو چې د شرابو سره وړان شوې
ډېر بې لارې شوې کم عقله شوې نادان شوې
چا په عقل د ليلا لمن نيولې
عقل خر که (کړه)، که د عشق په لار روان شوې
جام اوچت کړه د ساقې په نوم يې وڅښه
د منصور غوندې به وايې چې جانان شوې
چې جانان شوې ځان ته مه گوره بيا هلته
اناالحق که هر ذره کې د خپل ځان شوې

پنگه راشه راشه مه تېښته له عشقه
که طالب د یس جام د لامکان شوې

وگوره دا زړه لیونی څه وایي
بې له مینې هر هر څه ته نه وایي
نه ویني او نه اوري بس نه اوري
لاره د اغزو ته هم دا ښه وایي
خوی د پتنگ اخلي او د شمعې خوي
سرو لمبو ته دانگو ورتوبه* وایي
سر که په بدل د تش دیدن وي نو
دار ته د منصور په دود خاته وایي
چیرته مخ د یار او چیرته دین ایمان
دین ایمان ته مخ د یار کاته وایي
سپې د یار د در له پاچاهی نه ښه
خاورو ته یې طور د غره رانجه وایي
عقل په لومړي قدم په مینه کې
ورک شي نور نو هر څه هر څه زړه وایي

پنځه خدای په مینه که پیدا نه کړې
عقل د خره خېټه تش واښه وایي

ورتوبه = ورته اوبه

سپک خلک

سترونه د سترو تمه ولره
تسه کتوی سپک خلک به څه لره
سپک سره په خپله سړی سپک ښکاري
خروالا یادېږي څوک چې خره لره
نن سبا په جیب پورې تړلې ده
سم سړی شوده شي چې څه نه لره
ډېر یاران ساتل که څه کمال ښکاري
رنگ غوندې دې یو وي غم یې مه لره

غمی = غم یې

ستا نیم مخ ته!

له نیم مخ دې داسې نیم شم

لکه نیمه ساه نیم زړه...

لکه نوي ساه وتلي

نیم ساړه وي نیم تاوده

لکه نیمه نیمه شپه کې

خوږې زلفې نیمه خوله

لکه اور په اوبو بل شي

نیم انگار او نیم ساړه

لکه وژاړي څوک چاته

په لیمو او ټینکې پراته

لکه وسوزي په اور کې

بې گناه په اور پاخه

لکه نوی څوک کافر شي

ایمان وي په تله را تله

لکه نوی میکدې ته

په ډار ډار راشي زاړه

لکه غواړي خوله له چانه

او په مړو سترگو کاته ←

لکه کور د چا ويران شي
بې له څه او بې له څه
لکه وښکاري بندي ته
کلو پس د آسمان شنه
لکه غبر شي دوزخي ته
راشه ته او راشه ته
لکه ورکړي څوک يتيم ته
خپل د خونې بڼه خواړه
لکه ورکړي کربلا کې
يزيد چاته سپړې اوبه
لکه پرڅه په غوتۍ کې
د گل زړه نه واخلي سره

لکه ړنگ چې ته ميلمه کا
سترگې جام کړې فرش ليمه

زاهده غږ دې تر آسمان نه رسي
دا څه له زلفو جوړ رباب خو نه دي
په زم زم کله ستا سرشت بدل شي...
دا د ساقې سترگو شراب خو نه دی
ای کبرجنه ای ډارن زاهده!
مین شه! مینه ده عذاب خو نه دي
که دې لیل سره دوزخ ته بیایي
جنت دې ورک شي، څنگل خواب خو نه دي
مینه دا نه چې دې په خوا کې اوسي
مینه ده، رب دی، در کلاب خو نه دي
مینه کې نه شته راکړه، ورکړه ده ټول
مینه باران دی زلفو تاب خو نه دي
کله د چا له پاره اور واخله
د عشق اصول دي څه ثواب خو نه دي

پنگ چې په عشق کې ورته پاتې راغی
معشوقې زر دي څه تراب خو نه دي

د عشق د پاتو امېدونه نه وي
د ماتو زړونو آوازونه نه وي
چې مې آواز تر تا ونه رسېدو
د ځينو ځينو قسمتونه نه وي
ته دې خوشاله وي چې هر چېر ته يې
زموږ ساه خېژي چې غمونه نه وي
آه بيا به هغه پخوانۍ نه شې ته
چې مې په سترگوکې نمونه نه وي

د ږنگ ناکامې مينې هېره نه شې
نور لرم څه که پرهرونه نه وي

چې هوښيار نه شي پيدا څوک په ازل کې
په قرآن کې يې په وحې بيا بدل کړې...
چې پيدا شي څوک هوښيار وي يا کم عقله
سيوری لمر نه شي نه لمر به د چا ضل کړې
عقل ځوان نه شي د وخت په تېرېدلو
د لېو له ډار په منډه به څه شل کړې
که شاگرد د جبرئيل شي واړه عمر
دا د ځنوبه په خدای کې نولس شل کړې
چې څوک نه ځي نو په غېږه کې بې بوځې
نوش دارو چې نه خوري څوک نو څه به چل کړې

پنگه لاس د پرې کوو دی چې څوک غل شي
ټول پښتون خدايه د پوهې پسې غل کړې

ړنگ ته ستا سترگې کافرې
ړنگ ته کفر هم ملگرې
ړنگ ته کفر ایمان نه شته
چې هر څه کړي ستا خبرې...
چې هر څه کې
هر څه ته یې
بیا ته زه
اوره هم ته یې
ړنگ ته هغه سترگې ورکړه
چې له اوره خوري بخرې
ته یې اور او ته جنت یې
ته یې شهد
ته شکړې
ته لمبه د ابراهیم یې
ته یې بت او ته آذرې
ته کعبه ته کعبه نه یې
چا ته زړه کې
چا نه لرې
خوله مې بنده
خوله ماته
ته اوبه یې
ته نښترې
اور به بل شي ړنگه چوپ شه!
که پرې پوه شي وچ ککړې

د تا په خوله راشم نبات نبات شم
زهر وم تريخ ومه له تا نه شات شم
هندو صورتې ښايستونه ډکې
هېڅ وم له تا سره خبر شم بات (۱) شم
ايت وم ورد وم د صوفي د ذکر
نخاشم تاسره مطرب صفات شم
د مرگ هيبت وم د بسمل پرهرو
تاسره روح د خدای، ټول کاینات شم
تاسره عرش شمه د خدای جونگرې
بې تا کعبه کې سپک شم هغه لات (۲) شم
د گل رنگ، گل روڼې، گل وږم، «پرڅې»
بې تا د وخت محمود ته سومنات شم
جبرئیل غږې، قرآني وحیه یې
منسوخ وم تاسره سوره، آیات شم
په دې "رنگ" پوه دی مسیحا نفسي!
چې ځې، په تلو به دې ښيښه شم مات شم

بات = خبر (هندي)

لات = بت (په کعبه شریفه کې د یو بت نوم)

د فرښتو سترگو حيا په شانتې
وړو وړو خولو د مسکا په شانتې
د گل په مخ هغه نازکه ښايست
وړم و اميل نه خور هوا په شانتې
د محبت د خامو تورو په رنگ
د عاشق زړه وتې دعا په شانتې
د انځورگر له رنگ رنگينه انځور
د گل له روح نه جوړ دوا په شانتې
نوي مين د اميدونو غوندې
د سترگو تورو معما په شانتې
د زاهدانو د جنت تخيل
د لوی څښتن د مسيحا په شانتې
د نوې پېغلې د غرور د څادر
په غوتې شونډو د خدا په شانتې
د سپين جبين په سر ځنډۍ ماتېکه
د سپينې زنې د رڼا په شانتې
د هر ښايست ځانته را ښکلو هنر
د نجونو لاس کې لوند دييا په شانتې
څه درته نور ووايم خداى د مينې
د فارسي ژبو د "خدا" په شانتې

بس چې د ړنگ وې کابلي جانانه
د هجران غم او د سزا په شانتې

منکسر نور جوړوي د بودی ټال
گنې یو دی زېړو شین و تورو سپین
د انسان جوهر او ار دی الهي
انعکاس یې څوک فارسي کړو څوک پکتین
خاوره ونه میوه ټول دي له یو اړه
غوره نه دی څوک په خوند او څوک جبین
تسه مینه څوک بنده کړي څوک مولا
په جهان به پیدا نه شي ترې غټ دین

تفسیر د پنگ د محمد د دین دا
مینه، عشق او محبت عین الیقین

هسې نه ده چې تش زړه درېسې لوبېږي
چې ته نه وې دغه ستوري هم رالوبېږي
چې په کوم آسمان کې نه وې بدرۍ مخې!
خدای به څنگه هلته ځان سره اوسېږي
اوس نوراشه زما جونگره تشه گوره
دوزخونو غوندې بې گناه سوزېږي
ای گل خويې! نرگس روږې! په دې پوه شه
د بانو اغزي مې تا پسې خوږېږي
غم دې نه دی د فلک تورې تیارې دي
د تسل په رڼا لا پسې تیرېږي

هو، په مرگ باندې آرام شي د ږنگ مات زړه
درېغا، ته په کې اوسېږې نه ودرېږي

یو تار د زلفو یې ازل بل په ابد تړلی
ځکه له یو تاره تر بله رسېدلی نه شم
هغه وزر چې د مجنون و هغه د بښتې غواړي
زه یې تش نور ته د بدری مخ هم کتلی نه شم
چې پښتنه بله شیرینه نه شوه، گرم یمه زه
د نن فرهاد یم زرخدان په غره ختلی نه شم
د خال کعبې د زاهدانو خونې ږنگې کړلې
که همدا خال وي نو سپېره جنت گټلې نه شم
وروزې، لیمه، سترگې، بانه سره اننگي او شونډې
په ما جرگه دي محتسبه ستا منلی نه شم

معشوقه نقده ده ستا ږنگ ته او جنت په شرطو
زه تل ناکام دا بل قمار هم ستا وهلی نه شم

آسمان چې ووري څه دليل نه غواړي
ځينې چې ځي زړه بل بدیل نه غواړي
لاړ دې شي، څوک، څوک ودرولی نه شي
سلگۍ هم وړي او هم قتيل نه غواړي
څه څوک د ځينو سره څنگه تړي
مه پوښته هېڅ بيا قال و قيل نه غواړي
د زړه کارونه لکه خدای چې کوي
گريوان خړوب شي باران نیل نه غواړي

د ړنگ ماشوم زړه چې به کله ځوان شي
تا غواړي تا بل هېڅ دليل نه غواړي

یوازې سترگې پښتنو کې پښتنې پاتې دي
هغه حجرې تشو لېمو کې پښتنې پاتې دي
یوازې هغه پښتنه سوی گودر او کلی
سوی جنډې پاتې ابرو کې پښتنې پاتې دي
له هر لوبډلي دیوال چغه د ماتم پورته ده
بسمل تپې د مړو خولو کې پښتنې پاتې دي
د پښتونوالي تعریفونه مو اغیار را کوي
پښتنې کړنې سرخازو کې پښتنې پاتې دي

هغه د ږنگ ورکه، یتیمه او بې وځله پښتو
د تاریخ ورکو هدیرو کې پښتنې پاتې دي

معنا

خپل خرمن له سره ډږه خپله مار کړه
سړۍ سپک، خپل سپک عمل او سپک گفتار کړه
کتابونه واړه جوړ دي له کاغذو
که درنښت د قرآن غواړې معنا یار کړه
تل هغه چې په سر ناست وي شمله نه وي
د دیوار په سر خڅلې هم دربار کړه
راز د زړه که دې د غره سره هم پټ کړ
همدا ستا په مخ به بیا هغه اظهار کړه
هېڅ څه نه لرو، پروا هم د څه نه شته
دا ادب چې را کې نه شته دا مو خوار کړه

ږنگه بیا دې که را تله شو دې جهان ته
ادب زده کړه بې ادب واړه سنگسار کړه

لاپې

هر چانه په هر څه کې چې پاتې دي
نه اوري، کانه دي، خوشې گاتې دي
دا د سترو سترو پښتنو زامن
څه چې لري هغه سترې لاپې دي
خدا پرو په کې دين نه پښتونواله شته
پاتې بومي او ته تش غاږې دي
ستر تاريخ او سپک حال ته مو وگورئ
ولې؟ نن په څه مو ملاوې ماتې دي
وينې شئ! ای د مرگ په خوب ویده خلکو!
هر چا جنگ کې ستاسې مړي پاتې دي

پنگه لا به نور پسې ذليل شې ته
لا خو د غليم ارادې پاکې دي

د زړه سره لوبې کول ښه نه دی
مخ گرځول بیا پټ لیدل ښه نه دی
تا سره زړه وایي چې مینه کوم
بیا لیونی زړه ته ویل ښه نه دی
له هر څه هر څه په تا تېره یمه
بیا د پښتو منځ ته راوړل ښه نه دی
لکه خبره مې په شونډو اوسې
بیا ویل شونډې ښکلول ښه نه دی
زړه د ښو په غشو خیرې کول
پرتو په زلفو تار گنډل ښه نه دی
د زړه مرغه په مینه وور غټول
د خال دانو باندې وژل ښه نه دی
چې په لار لارې د سرتېرو سره
په نیمه لار، لار بدلول ښه نه دی
څوک چې له تا د زړه خوښی څاروي
تنها خندل تنها ژړل ښه نه دی
دا منم مینه د هر چا کار نه دی
نفرتو کې هم اوسېدل ښه نه دی
که لیلا نه شوې هومره هم پوهه شه
د لیونو دې سپکول ښه نه دی

هېڅ رنگ ته مه کوه په مینه نظر
په کبر مخ هم گرځول ښه نه دی

نور دې په رانجو کې په وفا د سويو رنگ نه شته
ستا کعبه مردوده ده طواف ته يې پتنگ نه شته
لاړه شه منسوځه يې د مخ کتاب د نه لولم
ستا د کافر خال سره زما د مينې جنگ نه شته
هر تار دې د زلفو سراطونه د وفا ول خو
ای بېوفا خدايه د عشق اوس يې هغه څنگ نه شته
ډېرې جنازې به دې په اور د شونډو وسولې
ای هندو مزاجې نور د هېر کافر ملنگ نه شته

زه دې په جفا باندې خپه نه يم خو هومره چې
ژاړمه زړگي ته ستا چې نور په کې ستا ړنگ نه شته

بې مینې کافروم تا ایمان سره عادت کړمه
ولې رانه ځې چې دې د ځان سره عادت کړمه
میننه که دې نه لیکله ما ته د ازل ساقی
څه له، څه له، څه له دې جانان سره عادت کړمه
زه ومه او دښتې وې رمې ولې پیایلې مې
مړو سترگو پیالو زلفو زندان سره عادت کړمه
زړه به له غرور چې نه کړه خدای ته د الفت سجده
خرخ شوم په رویی چا دې دوکان سره عادت کړمه
گل د وفا مړاوې شو ستا لاس او ستا اوربل پسې
ای د زړه بهاره چا خزان سره عادت کړمه
ډېر مې یوسف مخي په رویی باندې اخستی ول
تا زلیخا خویه کړم تاوان سره عادت کړمه
شمعه نه وم زه چې به د شپو تر پایه مړ ومه
زړه لمبو، لمبو کې د گزران سره عادت کړمه

"پرځې!" ږنگ ته نښې هېڅ گل ستا د مخ ورنه کړلې
داسې ښکاري تا دې د هجران سره عادت کړمه

زما پښې د تړونه دي
زه د عقل لیونی یم
دا کیسې د ویونه دي
ترالسته پخوانی یم
وم د نوح سره بهری کې
په کنعان کې ځولنی یم
د یونس سره اوبو کې
د احمد سره ثوری یم
له هوښیارو یم بهزاره
زه مجنون یم صحرانی یم
زه پتنگ یم زه یم شمع
نامراده سبانی یم
زه کافر یم زه مؤمن یم
زه هر څه کې لومړنی یم

چې ړنگ یاحی و یا هو کړي
بل منصور یم بېټی یم

★★★

ځم تانه لرې د اغزو په څوکو
د اسوبلو سړو وړېمو په څوکو
له تا جفا وړېمه وفا پرېږدمه
په اوښکو ډکو د بانو په څوکو
پتنگ وم مینې په سودا پوهېدم
دا چې به سوزم د لمبو په څوکو
ما دې په سترگو کې سبا لوستې وه
چې ورځ مې توره شه رانجو په څوکو
څنگه رایادې کړم د مینې کیسې
د لباسي ماتو لوظو په څوکو
د پاتې مینې خاطرې داسې دي
داغدر غاتول د دښتو غرو په څوکو

رنگه له مینې یې تش دا پاتې شول
نرۍ سلگۍ د نیمو شپو په څوکو

- بڼځه -

رنگ له ورايه که مهتاب وي
حورو سپينو کې حساب وي
لکه گل وي بڼايسته مخې
لکه خارېې خوي خراب وي
سپي ساتل ورځنې بڼه دی
زرزري بڼځه کلاب وي
واړه ارز د انسان خلق دی
پاتې سوري وي سراب وي
لکه بوت چې ډېر اړين دی
خو چې تنگ وي ژوند عذاب وي
کوم چې خلق لري صورت نه
خواره تريخ لکه شراب وي
که صورت سیرت وي دواړه
هم خرما وي هم ثواب وي
خدایه رنگ ورځنې ساته
که نبي د ستر کتاب وي

*د دې شعر سره تر ډېره اوس همفکره نه یم، یا کلیت نه لري

دلته د شاتو زهرو خوند دی، که دې خوښ دی که نه
بس داسې ژوند بس داسې ژوند دی، که دې خوښ دی که نه
اوس دې په غاړه پرې وتلی څه بدل نه لري
جهل هم بحث د پسند دی، که دې خوښ دی که نه
چې د ازل ساقې گريوان هم رانيولی نه شې
بنده په داسې بند کې بند دی، که دې خوښ دی که نه
دلته وفا بدل جفا، دلته رتل رتل دي
دلته د هجر شپو مړوند دی، که دې خوښ دی که نه
انسان د يوې مړۍ، جامو او د سلگو له پاره
د چا د سپو خادم د گند دی، که دې خوښ دی که نه
خمي د زرو په تلټک کې ابو جهل د وخت
ورته درشل کې هنرمند دی، که دې خوښ دی که نه
موږ په دروغو خوشحاليږو، نه چې نه پوهېږو
پرون د نن له پاره پند دی، که دې خوښ دی که نه

ښه اميل د ژوند ترلۍ په اميد کې ښه دی
گنې بندرنګه يې هر بند دی، که دې خوښ دی که نه

چې شراب وي او شباب وي شېخه ته ولې سوزېږې؟
قسمتونه چا ليکلي؟ ته په څه په دې سوزېږې؟
نه به زه کله زاهد شم نه به ته په ميو مست شې
څه چې ته څښې په جنت کې، زه بې دلته که پوهېږې
د ازل ساقی له دره، بې له مې غوښتل حرام دي
بې ميخوره ميخانه کې کوڅه ډب يې که اوسېږې
راشه راشه مسلمان شه د زندۍ پياله کړه پورته
څه ډارن ډارن فکرونه، که پښتون يې څه وېرېږې

په يوه تريخ څاڅکي د ميو رنگ پلورلې دا دنيا ده
قلندر شې ليونی شې بيا په دې سودا پوهېږې

شمعې ته چې په سحر مړې، زه هم سم مرم
زه د تا په شان د زړه له غمه هم مرم
د خوږې مینې یادونه داسې تریخ دي
اخ، کمبخته بخته زه دې له مرهم مرم
دا زما کمبختي نه ده نو بیا څه ده
زه د عشق د محبت خدای له ستم مرم
د لیدو غاټکي سم راته انگار شي
زه له یو څاڅکي بانو په سر له نم مرم
له یوې سلگۍ مې ټولې ورته څار کړې
زه له دې خپلو بې قدرو سلگو غم مرم
زړه پوهېږي چې په عشق کې خوبني نه شته
خو زه هجر او وصال کې هم هر دم مرم
معشوقو ته خدای ورکړی عجب خوی دی
زړې یو ناز باندې مرم خو لا هم کم مرم
ای زما نازکه زړه څه به مرهم شې
چې د یار د سترگو میو په کرم مرم

ته به ږنگه له دې بڼه څنگه بناد شې
چې دې فال وايي په عشق کې د شبنم مرم

چې څوک نوی نوی میو باندې راشي
بېرته ولوېږی له جام سره چې پاڅي
ته چې پرڅه شوې په گل باندې پرته وې
په دې بڼ کې گلان ځکه داسې ناڅي
چې دې سرې شونډې په گل باندې پیرزو کړې
د عاشق له زړه نه اور د حسرت څاڅي
د جنت قدر په حورو باندې ډېر دی
گل له تا چې ستا اوربل سره په خوا څي

نیم صورت دې ږنگ لیدلی خدایه خیر کړې
داسې نه چې بیا په عشق د چا رسوا شي

انگازې دي په گوگل کې، چې بيا زړه لیونی شوی
زنځیرونه یې شلوي، ښه دی ښه لیونی شوی
په سجده کې جانان نه شته په کعبه کې جانان نه شته
ځان ته وایي کور د خدای یم هونبیار که لیونی شوی
په یو خیال په یو تصویر کې، په یو سیوري په یو نور کې
د چا خال ورته ښکارېږي په نه څه لیونی شوی
حقیقت په آیینه کې مجاز ښکاري مجاز نه دی
عقله ونه دې لا لنډه ستا نه زه لیونی شوی
څار له داسې لیوني نه چې هونبیار ورپسې مړه شي
بې له څه او بې له څه نه بې لیده لیونی شوی
نو په لار د لیونو به عقله کله قدم نه ږدې
سقراط او افلاطون هم له دې نه لیونی شوی
دلته مه پرېږدئ زاهد چې نامحرمو ته حرام دی
عقل خړ او زړه سلطان دی خړ ویده لیونی شوی
ته یې غواړه په جنت کې دا همدلته په حجره کې
دا له خدای سره نڅا کړي او که ته لیونی شوی

پنګه تش گوگل رباب کړه چې ساقي دې مېلمه کړي
د "یس" شراب کړه پورته خوږ ترخه لیونی شوی

ساقی هغه شراب را چې ما لمبه کړې
د دنیا او عقبا غم له ما کوټه کړې
چې له ځانه هم جهانې بېگانه شم
اناالحق مې د منصور د خولې نعره کړې
چې د کفرو د ایمان له حساب ووځم
لکه لمر را ته روښانه ورځ او شپه کړې
لا اله الا الله، الا الله نه کړم
په سینه کې د ساقی جوړه کعبه کړې
کاینات چې واړه مانه په طواف شي
د "یس" د میو جام زما سینه کړې
ساقی مستو مستو حورو نه دې جار شم
ته زما شه، زاهدان یې دیوانه کړې

پنځه کله چې په میو باندې مست شې
لیکل مه کړه چې کاغذ به هم لمبه کړې

د دارلو تفسیر پرېږده، یوه کرښه مینه زده کړه
په دې حورو دې ډېر مړه کړو، څه د عشق له دینه زده کړه
چې په شتون کې دې ژوندي وي، او په تلو باندې دې مړه شي
دا کمال سرې سترگی شیخه، ته له ساه له وینه زده کړه
څوک په شونډو حلال نه شو، چې پستې دي او خوږې دي
چاره کېږي چې زړه کلک وي، دا هم له آیینه زده کړه
دوه رنگي او دوه خبرې، زموږ مرگ ښه، تا ته خوتې
هر صورت ته خپل صورت شه، دا خوي له آیینه زده کړه
هره ستونزه ټول کارونه تشدد سره وړانږېږي
کله سخت شه کله نرم، دا له خپله غینه زده کړه
خپل تاریخ او خپل پلرو ته وفا ښايي وفا وکړه
منم خوی دې د پيشو دی، وفا لږ له سپینه زده کړه
پنگ ته مه وایه چې ولې، په ادب کې بې ادب شوې
د ناروغ علاج له پاره له طبیبه سپینه زده کړه

آینه = له وسپنې

آینه = هنداره

درنو یارانو نه کړم دروند، چې ولې؟
د عشق باران نه کړمه لوند، چې ولې؟
خو گز پگړۍ، بریت او پښتو ژبې هم
د عزت تار کې نه کړم بند، چې ولې؟
ورېښمین تلتک او دگلابو عطر
وايي لا بوي کوم د گند، چې ولې؟
د سپینو زرو لوبڼي، می او کباب
کوڅه ډب سپی یمه بې پند، چې ولې؟
چې ستر مفتي شم او ادب مې نه وي
مه پوښته، نه شوم هنرمند، چې ولې؟

مانا چې ورکه وي، ظاهر وويني
مه وایه ړنگ شي ناپېژند، چې ولې؟

څوک به له څه څوک به په څه ډارېږي
ورځ د قیامت نه ډېر ښه ښه ډارېږي
خو زه په خدای که له هېڅ څه ډارېږم
زړه د مړ قام په بیا لیده ډارېږي
زه له پښتون بله گېله نه لرم
له پښتونوالي پښتانه ډارېږي
خدایه دا څنگه خوب شو؟ څه پرې وشول؟
د غلامۍ له پیغور نه ډارېږي

ړنگ چې د دوی له حجرو زړه شلولی
پښتون د پلار په پل په تله ډارېږي

د نن پښتون

نن پښتون کې پاتې څه دي نور له پلاره
«نوم»، هغه هم غلط ليکي دا ناکاره
خپه نه شی حماقت کې هومره ښه دي
ورور ورور وژني چې دا کار د دين له پاره
اتفاق په کې قرآن د هندو کور کې
گل د مينې زرغون نه شي په دې شاره
د خوشال بچۍ يم زوی د احمد شاه يم
بس په دې خبرو خوښ دی ږوند بې چاره
گنې تور پنجاب ته داسې مات و گوډ دی
چې «افغان» بللی نه شي ځان له ډاره
د پښتو د پښتونوالي مزار ورک دی
اوس يې ژبه هم ده پاتې له گفتاره
په اردو په فارسي ژبه بيا گړپري
چې قلم واخلي څه زده کړي شي هونياره
موږ همدومره هم هونيار يو د رب شکر
چې پښتو گڼو خيرن مخ، له نصواره
لره بره يو پښتون دی، خر پرې خاندي
کوم پښتون؟ دا دروغ مه کوه نور ياره
د خيبر دره چې لار د تلو راتلو وه
دروازه په کې پښتون نه کړه تياره؟
اخ، د ږنگ زړه له پښتونه داسې تور دی
لکه تور د پښتون زړه له هونيار کاره

پاخه!

مه ډارېره ای پښتونه اسرافیل شه
د خپل پت عزت دښمن ته عزرائیل شه
د دنیا په سر کوم قام نن آزاد نه دی
ته په څه یو پنجابي ته هم ذلیل شه
پاخه پاخه د خوشحال توره په لاس کړه
د خپلواکو قافلې سره رحیل شه
پاخه پاخه د دې مرگ له خوبه پاخه
د دې عصر د ژوندو په قال و قیل شه
یا ته هغه ته لنگی ورکه لنگ واخله
یا په نره یې قاتل شه یا قتل شه

که دې وینه د افغان وي په رگو کې
پنګه مړ شه خو آزاده، مه ذلیل شه

★★★

گلان وفا غواړي وفا نه کوي
زړه هم له مینې هېڅ حیا نه کوي
چې زړه د گل سره په ښاخ کې خوښ دی
اغزو نه تمه دې دوا نه کوي
د ملیار لاس له گل نه رنگ اخستی
د تحمل دې هم دعا نه کوي
په اننگو د گل دا پرځې نه دي
مه وایه دا چې گل ژړا نه کوي
چې اسوېلو جرگې گریوان ته ورشي
تنی یې خیرې شي بقا نه کوي
مینه دا نه ده چې وصال ته رسي
پتنگ او شمع شپه سبا نه کوي
مینه دا هم ده چې به ته سوزېږي
چې په مسکا شي چې مسکا نه کوي

رنگه ته خاورې شه چې زلفې گل شي
قیس چې کړي څه هغه لیلا نه کوي

سترگې مې سپينې شوې اورونو کې نور
له دوزخو دې خدايه نه وېرېږم
هره شېبه هره ذره مې سوزې
په کومه ورځ دې خدايه نه ژرېږم
گوندي افغان يمه گناه مې داده
هر يو خنجر ته به ستا زه ودرېږم
له اوښکو چغو سترې شوی يمه
ليونی وريځ يمه بې څه وړېږم
زما له حورو او جنت توبه ده
که په دنيا دې شېبه وخنډېږم

د پنگ ويران وطن ودان که خدايه
خدايېرو جنت پسې که وژېږم

★★★

چې تلې، ما مه گوره، دا زړه مې هومره زغم نه لري
چېر ته به ساتي هومره غم، غمونه کم نه لري
زما د زړه په ويرانو کې آوازې گډې دي
بيا به ويرانه، ويرانه شي للمې نم نه لري
يوسفې مخې چې ته نه وې يعقوب سترگې څه کړي
ته يې منې که نه، دا زړه وس د قسم نه لري
چې تلې زما سره يوه شمعې بله وه بالکې (۱)
چې هيڅ مزار بې سويو شمعو بل همدم نه لري
تللي چا نه دي ستانه کړي، چې د ساه غوندې وي
سah چې ځي هيڅ طبيب د تللو ساه و دم نه لري
رنگه وفا د ښکلو هومره وي چې وبه ژاړي
ځي د بل چا سره چې مينه څه بې غم نه لري

(1) بالک = هغه څوک چې په مينه نه پوهېږي،
بې تعليمه، د فقيرانو خدمتگار، بالکې = مونث مخاطب

يو دا نه منمه شېبخه، چې شرابو سره وړان شم
 دستار وترم تسبيح کړم، د ریا په لار روان شم
 گوره خومره پاک سپېڅلي، دا ترخه ترخه شراب دي
 چې يې وڅښم آيينه شم، سراسر واړه ايمان شم
 محتسبه خومره ته چې، زما بد وايي کړې کرکه
 که شراب رندانه وڅښي، دا زه بد به دې جانان شم
 محتسبه راشه گډ شه، د دې ميو په ثواب کې
 ته به هم سراسر عشق شې، زه به تا ځنې قربان شم
 راشه وگوره ساقی چې، د ايمان له ځم خانې نه
 پيماني جوړوي ډکې، چې ذره ذره قرآن شم
 پټې سترگې پټ غوږونه، لا ترخو له عشق بېزار يې
 خدای ساقی او جام یس دی، زه به څنگه پښېمان شم
 عالم واړه نن نشه دی، د ساقی طواف خانه کې
 زم پيالو سره گډېرم، چې د روح د څښتن ځان شم

د پيالو نه پور ته کېږي، الا الله د خدای تر عرشه
 د منصور د عشق آواز دی، ږنگ يم خوښ په دې تاوان شم

داسې د وي داسې، که د تا مينه همداسې ده
ما شره بيا بيا درځم، زما مينه همداسې ده
مه لره په ما يقين چې تا پسې به خاورې شم
خاورې ځواني نه گورې د چا مينه همداسې ده
گل چې درته راوړمه اغزو سره مې وتلې
زه اغزي هم ښکل کړمه چې دا مينه همداسې ده
چا ويل چې مينه شه، چې مينه مينه مينه شي
مينه شوم لمبې د کړم دا ستا مينه همداسې ده
ياره دا وفا کول خو گران هم هومره نه ول تل
يا مې برخې داسې که رښتيا مينه همداسې ده

پنگه دا چمن دا گل وړمو سره نفرت کوي
گل ويل د ښکلو دا وفا مينه همداسې ده

چې هېرول وي آخر چاره، خپلول ولې وي
پرېږدي چې لاس په نیمه لاره، ورکول ولې وي

ولې مین شي هومره څوک، چې ژوند کول گران شي
ولې دردونه هومره ډېر شي، چې زغم ل گران شي
ولې ای عشقه! خدای له پاره، ژړول ولې وي

د چا ځواني وحشي نظر په یو نظر واخلي
له هر ذرې د چا خونښو هر اثر واخلي
چا ته چې یوه یوه سلگۍ سپاره، دردول ولې وي

اوبدل د اوبښکونه امېل دی خاطرو ته د عشق
ساه ورکول دي، لار کې پاتو حوصلو ته د عشق
عشق د غم دې هره چاره، دا منل ولې وي

لوظونو سپک وي هومره چا ته، لکه پرڅه په گل
هېر وي د شپې خبر سبا ته، لکه پرڅه په گل
چې څومې ساه وي دا مې لاره، دا ویل ولې وي

مات کړه زړه مې مات کړه، په ذرو باندې مې مه گرځه
وسوځه ځواني مې په ايوو باندې مې مه گرځه
مه وايه چې نه پرېږدم لمنه ستا دا مينه ستا
واړوه لیده خو په لیدو باندې مې مه گرځه
تا سره دې نه وی د وفا او د لوظو قدر
یوسه خپل لوظونه هدیرو باندې مې مه گرځه
غونډه کړه دا گل ځواني پرېږده دا اغزن هجران
گل باندې اوسېږه په اغزو باندې مې مه گرځه
منی کړه سپرلی د زړه او شاپړې کړه د مینې لار
ورژوه گل د عشق وږمو باندې مې مه گرځه
پرېږده ږنگه پرېږده دا د مینې او د عشق کیسې
ژوند د شمعې گوره په لمبو باندې مې مه گرځه

پرخه پرخه مه وایه وفا د پرخې هومره وي
هسې بې څه لاره شي په شپو باندې مې مه گرځه

ملا تا نه به حساب د لمونځ تسبو کړي
خو زما به د بېشمېره سرو پيالو کړي
ته زما په کار کې کار مه لره درومه
د هر چا حساب د هغه په اوږو کړي
زه به ووايم چې مست د تا په مۍ وم
ليونې به څه ځواب ستا د گيلو کړي
ته دوزخ نه يې ډار شوی او توېې کړې
يو څه غم سړی بدل په شنو خالو کړي
قلندر دی چې دوزخ په لور يې بيايي
وروستۍ تمه د زړو ميو د څښو کړي
چې يو ځل دې د الست په ميو مست شول
د خليل غوندې مستي په سرو لمبو کړي

هوښيارانو ته آذان باندې په ياد شې
رنگ دې جام د ترڅو ميو په سجدو کړي

الف "ته يې، تر "يا" ته يې، واړه ته يې
شکر شکر زه نور نه يم ښکاره ته يې
زه نور نه يم، زه نور نه يم خدايه شکر
آيينې راکوي زيری ياره ته يې
شکر شکر په تا شکر زما مينې
قدم ته يې، منزل ته يې لاره ته يې
شکر شکر، زما رنځه زما درده
طبيب ته يې، دوا ته يې، چاره ته يې
شکر شکر، هزار شکر، چې خرڅېرم
بازار ته يې، مشتري دلداره ته يې
شکر شکر، چې د تا په صورت راغلم
ته آيت يې سوره او سي سپاره ته يې

شکر شکر، چې دا مينه آتشي ده
پنگ چې سوزي، سوزېدو له پاره ته يې

د زړه غم په ورکېدو و، خو لا ډېر شو
چې د شونډو جام دې ما باندې نسکور شو
که دوزخ کې د کوثر ساقې په لاس کې
دوزخي د عشق ته جام و چې سور اور شو
واړه وینه شوه خپره شوه زما ځان کې
زه پردی شومه له ځانه د تا کور شو
هر یو گوټ مې د وجود په انا الحق دی
یو آواز مې پاتې شوی جانان نور شو
ای ساقې چې څوک له "زه" او "ته" پاکېږي
څه مؤمن شو که کافر او که بل لور شو
په سماع شه ږنگه ځان سره تاوېږه
ساقې شمس دی په هر لورې باندې خور شو

د ډېرو نورو شعرونو په څېر مې دا شعر د حضرت مولانا رح د لاندېني
شعر له خیرات او الهام لیکلی:

عشق آمد و شد چو خونم اندر رگ و پوست
تا کرد مرا تهی و پر کرد ز دوست
اجزای وجود من همه دوست گرفت
نامیست ز من بر من و باقی همه اوست

خدایه دا کوم یو مقام شو محبت کې
چې هر جام د زهرو جام شو محبت کې
خپلې مینې ته له مینې نه انکار کړم
چې پښتو سره مې گام شو محبت کې
لکه شمعۀ ټوله شپه ورته سوزېږو
په سحر ورته ناکام شو محبت کې
د خرد تنور کې زړه له ازل پوخ و
څنگه هسې په څه خام شو محبت کې
دهندوانو عبادت شوې زما مینې
څه عبث عبث انجام شو محبت کې
په شپبه د خیال له دامه وتی نه شم
جوړ له زلفو دام په دام شو محبت کې

رنگه ټول عمر یې لوظ د وفا وکړ
په یو "نه" واړه تمام شو محبت کې

لا تر څو چې مې آزار کړې زه آزار ښه
ای سلطان د مینې تا سره هر کار ښه
زما سر، د تا په در، د تا ذبیح یم
ستا چاره زما په غاړه په وار وار ښه
ته مې مات کړه، ته مې مات کړه، ته مې مات کړه
خو زه مات شمه د زلفو په انبار ښه
سوچ کافر دې شم چې پورته به زه گورم
لاس ور واچوه گربوان مې کړه تار تار ښه
معشوقې چې یزید خویه نه وي څنگه
په خنجر به په زرگي کوي گزار ښه

نواي پنگه چې په عشق کې گرفتار شوې
بیا په چغو په کوکار لکه ستار ښه

چې ستا د سترگو په لار تللی یمه
د ژوند له هرې لار وتلی یمه
ذره ذره، قطره قطره مستي یم
ډکه پیاله یمه خو غلی یمه
تریخ مې د زړه خوږه خندا پټوي
د چا تسل ته مسپدلی یمه
ساقی په خپله لاس په لاس کړمه زه
یوسف یم خپلو مې پلورلی یمه
څاڅکی د اوښکو د بانو په څوکو
وس وس له سترگو پرېوتلی یمه
د لاس د کرښو د دروغو تفسیر
هر غم وهلي ته ښاغلی یمه
چې مې د غم کیسې خلاصی نه لري
مستو په شونډو نازولی یمه

پرخه د گل په مخ یم ساه نه لرم
زه د هجران هوا وهلی یمه

هره ذره که د هستۍ کې نه وي!
ته جلا، ستا هستي جلا جلا ده؟
بيا ته مکان لري او حد لري ته
ته بيل او بېله خدايي دا ستا ده!
غږ شو انسانه ځان ته وپېژنه!
يو وزر عرش دی ستا بل منتها ده
نه، نه ته زه او نه زه ته شته په کې
ورک يو يو بل کې دا هم معما ده
ته زما روح يې ته له خاورو نه يې!
تشه شپېلۍ يې دا هوا زما ده
بيل يې له اړه او هم بيل نه يې ته
راشه خپل اړ ته چې زما اروا ده
ما ته د عقل په ټټو را نه شې
مينه دل دل ده مينه رهنما ده

تر څو په مينه د ساقې نه شې ړنگ
سمندر وچه لويه کربلا ده

★★★

مينې نه بېزار مه شه، هر څو كه دل آزاره وي
كوم سكاره چې نه سوځي هغه سكاره بېكاره وي
نه سوزي چې شمعې ته لمنې ته يې نه رسي
دا د عشق لمنه ده منصور كله بې داره وي
پورته كړه لاسونه آفتونه په ډلو غواړه
غواړي چې راحت زاهد هغه غريب له ډاره وي
چا وفا ليدلې ده له چانه چې حسينه وي؟
حسن ته جفا بڼايه جفا دې صد هزاره وي

ړنگه زړه تسل ته د پتنگ غوندې لمبې په كار
څو چې پتنگ نه سوزي له حسنه ناقراره وي

بيا مې د زړه په کنډو تېره نه شوې
يوه څپه وې خو مې هېره نه شوې
څوک به دې څنگه له زړه وباسي چې
په کوم ټوټه د زړه چاپېره نه شوې
دومره دې زړه فکر نادان کړو زما
ورته ځنډی شوې خو ته وېره نه شوې
د هر يهود، هندو مؤمن مينه يې
هغه احد په شمېر کې ډېره نه شوې

د ړنگ جانان يواو "خلق" بل دی
څوک د ثاني او د چاپېره نه شوې

پرځې!

سترگې او په سترگو کې لېمه پرځې
سترگې او په سترگو کې باڼه پرځې
سترگې او په سترگو کې لیده پرځې
سترگې او په سترگو کې اوبه پرځې
پرځې! زما مینې زما زړه پرځې

گل د گل لېمو باندې شبنم پرځې
زړه د گل په روح د گل کې هم پرځې
تانده گل په سترگو کې یې نم پرځې
رگ د گل په رگ کې ساه یې تم پرځې
سترگې د نرګس په کې ویده پرځې
پرځې! زما مینې زما زړه پرځې

جام او په شنه زړه د جام کې سره پرځې
سترگې جام کړه جام سره راځه پرځې
یوسه هوش بې هوشه کړه مېلمه پرځې
پورته کړه دا زلفې او پرده پرځې
شور په مړو ګد کړه له کاته پرځې
پرځې زما مینې زما زړه پرځې ←

پرځې د آسمان په تندي خال پرځې
پرځې د ازل ساقې جمال پرځې
پرځې آيت پروت په کې کمال پرځې
پرځې مینه مینه کې وصال پرځې
پرځې مینه مینه مینه ته پرځې
پرځې زما مینې زما زړه پرځې

پرځې! د ږنگ پرځې بس زما پرځې
سره د اننگو یې د وفا پرځې
رنگ د ملایکو د حیا پرځې
زما دعا د هر دعا دعا پرځې
پرځې څوک به ستا ثنا کړي څه پرځې
پرځې زما مینې زما زړه پرځې

★★★

آواز مې د سلگو واوړه
راځه چې ځو له دې ښاره

له دې کلي له دې چمن
له دې خلکو له دې وطن
د عشق په لور په دې لاره

په دښتو کې له گل سره
له شور د کوم بلبل سره
اوسپرو به یو بل سره
زما شه ته زه ستا یاره

لیده به درته جام کړمه
له ستورو به ماښام کړمه
آسمان به ستا په نام کړمه
بند بند به ستا په دام کړمه
هر چاره ستا د زړه چاره

تر تل به دا دنیا نه وي
ستا حسن زما ژړا نه وي
دنیا به مې تر تا نه وي
د زړه به زور په چا نه وي
ستا ړنگ به بې پروانه وي
را ! راکه راس دې په ښکاره

په د شعر کې مې داسې تجربه کړې چې په هر بند کې مې یو فرد وړ اضافه کړی.

ځورېدلی په وفا او جفا نه يم
پروا گېر د زهرو هم د دوا نه يم
مینه مخ د لیوني دی څنگه پټ شه
لا تر څو چې رسوا نه یمه ستا نه يم
که مې پرېږدي په ممبر کې به آواز کړم
زه د عشق امام يم حورو ملا نه يم
هیڅ سجده مې دې منلې خدایه نه شي
که قیام د عشق رکوع اقتدا نه يم
یار د زني خال ازل کې رابنکاره کړ
شېخه زه د دې کعبې يم د تا نه يم
ته یې ولټوه هغې خټو کور کې
زه په خال کې او قسم چې خطا نه يم
که په عشق کې د یار څوک را ته پیغور کړي
رسوا شوی يم په عشق کې، په غلا نه يم
چې د شمعي لمن اوبسکونه جوړېږي
لا تر څو چې لمبه نه يم رڼا نه يم
توره بخته تورو زلفو نه دې څار شم
څو چې خیال کې یار لرم نیمخوا نه يم
کله گل کې کله پرڅه کله خار کې
څنگه وایې به چې زه هویدا نه يم
رنگ د بنکلو لمن ځکه پرېښوی نه شي
رنگ د عشق یمه له حسن جلا نه يم

پلاره !

چې د خدای په صورت دروند در ته ولاړ وي
د ژوندون د بندو لارو په سر لار وي
هېڅ ثاني یې په بشر په ملک نه شته
خدایه څومره خوږ صورت د چا د پلار وي
چې د خدای په کور هم نه اوري ستا غږ څوک
سم له چا سره د پلار کوکار کوکار وي
یا دې پرېږدي هر یو څوک په ناخوالی کې
چې ته گل شې هر ستم ته لکه خار وي
که په خپله، خپله پښه په چاره پرې کړې
هر شاهین ته ټټر ایښی تر یخ ستار وي

ړنگه کله که اغیار غشي ته سم شوې
همدې پلار به دې سر ایښی په هر دار وي

ستا د یادونو سیلی، مړي ته ژوند ورکوي
ته چې را یاده شوې زه، له قبر پاڅېدمه
سجده مې تا ته وکړه خو کافر نه شومه زه
کافر به هلته شم چې ستا له در پاڅېدمه
ستا می حلال دي په ما، ستا میخانه کعبه ده
مؤمن له جامه شومه چې سحر پاڅېدمه
ته لکه گل او پرڅه سره شوي په دې پوهېږم
چې بیګانۍ شې ته بیا له نظر پاڅېدمه
چرته تا نه لتوم نږدې شارګ نه اوسې
ستا لتوو ته مګر په مګر پاڅېدمه

زه ږنگ جامونه شمېرم تسبیح ریا نه منم
چې د زاهد له لومې په هنر پاڅېدمه

★★★

لنډ نظر مې چې د مست نظر په لور شو
پښتنې ساقې د سترگو جام نسکور شو
سره شراب د اننگو په سرو خواره شول
تعصب نه بې د زنې خال رنگ تور شو
سپينه خوله يې د ښښو په رپېدا شوه
لکه جام په جام لگېږي داسې شور شو
د بانو غشي يې سم کرل خپل گړوان ته
په تندي يې زما د بخت د کرښو کور شو
په يو يو يې زلفې راغلې چې تسل کا
خپل ښايست چې ښايستي لره پېغور شو

رنگه رنگ که نازک خيال په کاغذو کې
د حميد د غزل زړه که پرې ټکور شو

يو چې دې سترگې را په يادې نه شي
ستا خاطرې مې ټولې هېرې کړلې
هغه کوڅو باندې نور نه گرځمه
چې جنازې د عشق مې تېرې کړلې
اوس مې زړگۍ او تسل وران دي سره
نور په پرهر مې لمبې پورې کړلې
خو بې پښتو اوښکې مې سترگو کې شي
سترگو چې ستا کوڅو ته لورې کړلې

پنگه هېرېرې نه د تللو مينه
برخو که څه هم نورې نورې کړلې

سوله - PEACE - صلح

سرونه لارل، افسوس، موخه را ته سوله نه وه
په دين راگير ول خو مطلب يې چا ته سوله نه وه

چارې مې لاس کې د ملا د مفتي سرې ليدلي
په مدرسه کې په مسجد کې پا ته سوله نه وه

خدای وايي. خپل قرآن کې "خير دى، سوله خير دى" که نه ؟
که ته مؤمن يې، ستا نه ولې ما ته سوله نه وه

عجب تفسير د دين تور مخي راښوولى را ته
دوزخ کې سوله، د جنت و خوا ته سوله نه وه

د دين د ننگ د ناموس ټولې تنې دوى شلولي
د چا چې مخ ته قرآن پټه شاته سوله نه وه

پنگه مانا د اسلام سولې نه تخمه اخستې
الله ته خير و، منافق ملا ته سوله نه وه

د ټولنې په هره ډله کې ښه او بد شته هغه که ډاکټر، انجنير، ملا او يا
بله وي....

په سپینه خوله سره، د زرگي براس دی
خیرې گریوان کې دې د زلفو لاس دی
گوندي له سترگو دې لويديلی یمه
زړه مې ډکېږي دا د څه وسواس دی
سپو ته د در دې چې ښاغلی وایم
ناخوانې مینې ستا د مینې پاس دی
زړه مې چې چوي د تا د خال په کتو
د سپینې خولې خوا کې دې ناشناس دی

گلان سپرلی ویني خزان وويني
د پنگ د مینې گل خزان ته ناس دی

ناس = ناست

وسوزه شمعې لږ په ورو وسوزه
زما د ساه سره په تلو وسوزه
د وفا زمکې لا خړوبې نه دي
د زړه د وینو تر راتلو وسوزه
لا مې یو خو سلگۍ په لار پاتې دي
هغو سلگوته په کتو وسوزه
سترگې مې لار ویني د چا د راتلو
پټې به شي تر څو شپېو وسوزه
چې جنازې د ارمانو خاورې شي
زما په مزار په جنازو وسوزه

د ږنگ دا وړان جهان تیارې خوښوي
پاتې رڼا هم په تیارو وسوزه

نه کېږي چې خال سره دې خال شمه
ستا د تورو زلفو جال کې جال شمه

سره د اننگو سره دې سور شمه
سپین جبین د وړانگو سره نور شمه
شوندو خوږو میو کې بې حال شمه

ته د شاهیني نظر په پنجو کې
تم زړگی مې مرگ لره په مندو کې
ستا اعجازي خوی لره کمال شمه

ساه دې شم رگونو کې دې واوسم
روح شمه په زړونو کې دې واوسم
نوې مانا جوړه د وصال شمه

مینې ته دې مینه زه هینداره کړم
پل ته دې لیمه خپاره په لاره کړم
وریځ شمه سپوږمۍ مخ ته دې شال شمه

پرخه شه شبگیر وهلی تانده کړه
خوک چې مسیحا وژلی تانده کړه
خاورې ړنگ یم تا سره به لال شمه

چې ته نه وې، د ساقې په پیمانه کې پاته څه دي
ستا د سترگو درناوی و، موږ وېل خواږه ترڅه دي
هر پرهر مو په سینه کې ستا مسکا باندې مسکې و
اوس د سترگو بانه غشي په لیدو راته پراته دي
دا مې اوښکو سمندر کې سره لیده که سره لالونه
یا دې خیال سترگو ته بر شو او لمبه لمبه لمبه دي

تخیل کې مې ستا کور و، ته وې ستا د مینې شور و
مرور اوس څو یادونه مې په زړه خواږه واره دي

له سترگونه مې ولويدې د اوښكو په كاروان كې
ای عشقه پاتې راغلي د وختونو په گريوان كې
ارمانه خاورې خاورې شوې ځوانی سره مې سم
د زړه سره د عقل د جگړو په سره میدان كې
دا عمر څومره لنډ و له يو خال تر بله خاله
د شونډو له يو گوټه تير شو چاه زنځدان كې
لا ما يې زولنې د زلفونه نه وې ماتې كړې
لا پاتې مې دي شونډې د دوه سترگو په ارمان كې

ای ږنگه بختورو ته به مينه ور رسېږي
ډېر خاورې شول په در او په کوڅه د خپل جانان كې

په دښنه کې او په مینه کې برباد
خه بېوځله د آدم دغه اولاد
بسمل شوی په بانو او هم له غشو
نه له یاره نه اغیاره ځینې بناد
هېڅ قرار یې په جنت په زمکه نه شو
نه د اور طاقت لري او نه د باد
له هېڅ چا یې ارمانونه پوره نه شول
په مسجد په میخانه کې نامراد
چې مجنون غوندې په دښتو پسې گرځي
مینه ورکه ده له کلیو او بلاد

مگر دا ذرې ذرې زما د ږنگ زړه
کومه ترکه مسیح خویه کړي آباد

★★★

پرخې ته!

پر اننگو د بيلتانه د تيرو لمړ پرڅه وي
شوگير وهلي گل پر مخ پرته سحر پرڅه وي
د ليوني د مات مات جام په هر ذره کې ښکاري
آيينه رويه په هاله کې هم قمر پرڅه وي
نرگس د غم زنگون ته سترگې ټيټې ځکه گوري
د سويو سويو اسويلو په زړه اثر پرڅه وي
چې مينا تشه شي پيالې تشې شي هلته سترگې
د ساقې جام شي پيمانو ته دا هنر پرڅه وي
منصوري مينه غواړي دا د موسی کلی نه دی
د طور لمبو کې د جانان سوی نظر پرڅه وي

د ږنگ غزل ته غزال سترگو نه رانجه ټولوي
چې د رنځور تخيل سترگو يې پرهر پرڅه وي

د وخت شيطان

دين وايو دين وايو ايمان وايو
د وخت شيطان ته مسلمان وايو
که څوک اوزې ته هم پټکی واغوندي
ورته ملا شيخ القرآن وايو
شېخه زما او ستا په دې ورانه ده
موږ مينه ناکو ته انسان وايو
قرآن نازل شو انسانانو لره
بې انسانيتو ته شيطان وايو
راشه تفسير په ميخانه کې وکړه
"يس" ته می "طه" ته خوان وايو
سجدي کوو خو جانان زړه کې ساتو
تور حجر والو ته نادان وايو
خپل لباسي ايمان ته اور بلوه
ځان ته پتنگ د ستر سبحان وايو

پنگه اوچت که جام د مينې په نوم
ساقی ته مونږه لامکان وايو

دریغا

د ویده باز نه وخت کارغه جوړوي
له مړ زمري تپوس خواړه جوړوي
خطا د وخت نه ده رقیب چې زموږ
ځلانده ستورو نه سکاره جوړوي
بیا بیا چې سروهي مرغه په قفس
الوت یې هیر دی نور ترې څه جوړوي
هغه چې خیل سره خپل نه الوځي
د ښکاري تور غشي ته سره جوړوي

ږنگه د هغه مړي لمونځ مه کوه
چې د شخصیت مړی یې کړه جوړوي

د لیوني خواله!

کله ماغزه مې لیوني شي او رښتیا ووايي
شیخه! ستا فکر او ستا لارې ته خطا ووايي
ډېر حقیقت په خلاق کې شته چې اور لبروي
جنت به خوږ وي څوک به ترېخ د دې دنیا ووايي
که آدم گرځېده جنت کې نو شیطان څه کول؟
یا غریب جوړ و دې خطا ته څوک به دا ووايي
څه که آدم گناه گناه وه او دنیا ته راتلو
څوک به گناه د ټول انسان او دا سزا ووايي
بلا مخلوق په ضعیف فکر چې خالق ورکړی
کافر شو، څوک به د ده چا ته ادعا ووايي
قرآن ازل کې لیکل شوی، چې فرعون کافر دی
په برخه تور فرعون به څنگه ښه وینا ووايي
منم چې راغلو ټول دنیا ته، نو دا شور په څه دی
په څه گناه انسان کړېږي، دا تر چا ووايي
څوک ږوږی نه لري، څوک پلار او څوک وره جونگره
څوک به دې هومره لوی آفت کې د سبا ووايي
یو خوانه وایې چې "ضعیف دی انسان"، ما جوړ کړی
بیا وایې سوزم یې که کفر ناسزا ووايي ←

...خدایه ! شیطان ته هم دا وس د سجدې تا ورنه کړو

څوک به نو چا ته د دا هسې رنگ ویا ووايي

خدایه موږ لوبه یو او ته په مونږه لوبې کوي

په دې شطرنج کې به څوک څه ځانته پاچا ووايي

انسانه واوړه جام که پورته پاتې مه غږېږه

ګرانې د هوش کیسې دي دا را ته مینا ووايي

خدایه ! دا نه وایم چې تا سره دعوا لرمه

خو داسې "رنگ" ته لیونی زړه نن سبا ووايي

که قسم کوم چې هېره شوې، دروغ دی
یوه سېلۍ وې سحر تېره شوې، دروغ دی
دا دروغ دي چې ژوندو کې شمېرل کېږم
تللې ساه بې بېله نوره شوې، دروغ دی
بې له تامې تخیل کې نور څه نه شته
لنډه غېږه وې چاپېره شوې، دروغ دی
په لومړي نظر کې مینه هر څه سوزي
د هجران په لمبو ډېره شوې، دروغ دی

که ته ږنگ ته وایي صبر شوم له تانه
پرخې ته په دې مخ توره شوې، دروغ دی

زاهده تاسره مې وړانه نه ده
خو د تا لاره په ما گرانه نه ده
ته د جنت له پاره سر ټکوي
ما ته جنت تشه پيمانه نه ده
د تا ايمان په کلمو تړلی
ما ته ايمان کفر ځولانه نه ده
ته له شيطان ډارېږې ځان پټوي
زما سينه خامه بتخانه نه ده
دلته د "زه" او "ته" مانا يوه ده
دلته جانان څوک، څوک جانانه نه ده
دلته حساب او راکړه ورکړه نه شته
دلته څوک وړان او څوک خزانه نه ده
دلته د حورو کيسې خوند نه لري
دلته بې مينې هيڅ افسانه نه ده
دلته خالق او د مخلوق خبرې
مينه ده مينه بله پاڼه نه ده

زاهده ړنگ درسره نه شو پخلا
چې دې جرگه په کوم ميخانه نه ده

افغانه !

ومره ومره ومره، ته پيدا يې دې مرگو لره
خو چې ته ویده يې سر د غوڅ شه دې پردو لره
ومره ومره ومره، غلامي په ژوند کې نه راځي
ننگ دی یو پښتون ته، دغه ژوند د تا پلرو لره
ومره ومره ومره، چې پردی او خپل لیدی نه شې
خپل ته کافر وايي او کافر گڼې سجدو لره
ومره ومره ومره، چې د تا غوندې پښتون نه وي
وژني چې پښتون پنجاب ناولو ارادو لره
ومره ومره ومره ستا د ننگ تاریخ به پاتې شي
تیمت به پاچا خان گوري جناح به وي شملو لره

ومره ومره ومره ړنگه ځان په کې حساب نه کړې
کوم پښتون چې نه گڼي خپل ځان ایمان پښتو لره

★★★

دا ځنې خدايېرو څه بلا اخستي
زمونږه دين د ځان دنيا اخستي
هلکه ! کښېنه د سرکوزي زويه
گناه د چا کله بل چا اخستي
ځان پسې خېټه حامله گرځوي
زما د کاسو سکړک هم تا اخستي
په نه خبره مې دوزخ ته لېږي
جنت گنجی واره ملا اخستي
هلاک هلاک دې شي دا حورو پسې
د خوتو غم د خپل سبا اخستي
تور اوراغان او د کوترو جامې
تاندو فکرونو ترې وبا اخستي
بې خپلواکۍ دين څوک ساتلی نه شي
غسل يې نه شته استنجا اخستي
اوس د ملا نه لوی بلا جوړ شوی
د مال دولت کومې خدا اخستي
هو، عالمان بېل ملایان بېل دي
عالمان هم دوی په یغما اخستي

دا عاشقان د حورو څومره ډېر شول
رنگه خدا هیر دی ټول جما اخستي

شمعه وم تا ته ويلېدم ته نه وې
د تال له پاره سوزېدم ته نه وې
ته نه وې ستوري ول سپوږمۍ وه شپه وه
مات مات ستار وم غږېدم ته نه وې
خاموشه زړه د شپو کې سوړ اسوېلی
لکه لوظونه ماتېدم ته نه وې
سیلی وهلې پانې، پانې پانې
د ژوند له بڼاخه بېلېدم ته نه وې
ته نه وې داسې لکه ساه چې نه وي
یوه جنازه وم تېرېدم ته نه وې

د تا د مینې مړی وخت سوزوو
زه ښه یوازې ژرېدم ته نه وې

وتلې ساه يو، بيا راتللی نه شو
نه يو کېدی او بېلېدلی نه شو
توله خبر يو د وصال هم نه ده
سah يو بې تنه اوسېدلی نه شو
څه دي چې تال له څه ويلو ساتي
څه ما، او دا چاته ويلی نه شو
يا زه مجنون نه شوم د تا مينه کې
يا ته ليلا، چې رسېدلی نه شو

له ساه بېل وسوولکه کب تپانده
ړنگ قسمتونه سمېدلی نه شو

وچه چینه کې مات منگی هم ستا مین غوندې و
د خنار لاندې پروت بنگړی هم ستا مین غوندې و
چې د بېلتون سره دې څه زموږ په کلي وشول
خزان خزان شو دا سپرلی هم ستا مین غوندې و
غاتول په زړه کې داغ د تا د تورو سترگو ساتي
که مړ په دښتو کې شپونکی هم ستا مین غوندې و
اوس دلته شپه شي بیا د شپې پسې شپه بله راځي
غوندې چې زیر لمر سبانی هم ستا مین غوندې و
په تا مین دلته څوک څوک نه دي پوهېږې به نه
د شمعي زړه کې تور لوگی هم ستا مین غوندې و

چې هومره ډېر دي عاشقان ستا ږنگ به څه ووايي
خو واوره یو بل لیونی هم ستا مین غوندې و

مړيه!

غلام پښتونه ! ته د دين مه وايه
بې خپلواکۍ بل ته آيين مه وايه
خو د مغل وارث پنجاب بندي يې
پښتونه پروند شې فلسطين مه وايه
لا دې په غرو کې اوراغان اوسېږي
تپوسه ځان ته لا شاهين مه وايه
له بنگالي دې هم زده کړې نه ده
ځانته بچۍ د ستر پکتين مه وايه
ژبه دې مړه شوه تاريخونه مړه شول
وينې شه گمان ته دې يقين مه وايه

د آزادۍ څپې که نه کړي غورځنگ
خاڅکۍ دى، ړنگ ته اباسين مه وايه

که مې کھول دی او رذیل دی را ته پیل دی
که پردی دی اسرافیل دی هم رذیل دی
د څښتن هندارې سپینې وي سپېڅلې
دا په کومو آیینو کې خدای موندل دی
حقیقت مو خپلو گټو پورې ښکاري
پاتې هر څه تش خبرې قال و قیل دی
خواړېکو ته مړوند او مټ مات نه کړو
د ناخوالو د هر دام مو دا دلیل دی
د دلدل وزرې نه غواړي نه وحیه
یو قدم د نفس په سپیو اېښودل دی

ړنگه څه به وایي خدای هغه ملک ته
چې ویل یې انسان ستر دی او جمیل دی

پښتون به بيا پيدا شي، بيا به ستر افغان پيدا شي
که په مسجد که مدرسه کې بيا انسان پيدا شي
جنت ملا وايي جوړ شوی مسلمان لره دی
افسوس انسان نن ځينې ځينې مسلمان پيدا شي
هغه تعبیر هغه تفسیر د دين چا کړی را ته
چې نه په عقل نه منطق نه په قرآن پيدا شي
دا ځنې ځنې هومره ځان په ږيرو ستر وگڼي
گوندي وينته نه فلسفه د دين ايمان پيدا شي
خدایه یو بل آدم پيدا کړه او حوا پيدا کړه
چې د قرآن وړ نوی فکر او زمان پيدا شي

مسلماني که په وژو د انسانیت خپرېږي
پنگ دې سبا کافر اوچت شي او حيوان پيدا شي

★★★

دلته په دې ښار کې کعبې ډېرې دي خو خدای نه شته
ډېر دي چې طواف کوي خو یو په کې سړی نه شته
هر چا ته چې گورمه صلیب لري او بت لري
غواړي سپینې حورې خو آدم په کې بچی نه شته
ډېرې اوږدې ږیرې دلته ځان د خدای له ذات گڼي
ورک ساده انسان دی قرآن هغه پخوانی نه شته
دا کوڅې کافرې دي که زه په کې کافریمه
ټول په کې بدل ښکاري خو یو په کې پردی نه شته
دلته زنځیرونو کې نفسونه انسانان تړي
دلته آزادۍ گناه د سر سړي پټکی نه شته

حال مو د بیزو دی د آدم پسې خپل کهول تړو
پنگه سپینو سترگو کې دې کسی بېگانی نه شته

يو فلسفي فکر او بحث مې په مثنوي راغونډ کړی، هر څوک به يې د خپل فکري ژوري تر کچې درک کړي:

سترگې تر سترگو وي ليدل بدل وي
د چا د خړه پښه، عرش د چا مزل وي
غنم چې ټول دا شر او شور له ده دی
چا ته کوثر چا ته سور اور له ده دی
چيرته يو رند يو ليونی گرځېدو
موتی غنم ورسره ولوبېدو
پېيل هغه غنم يوه يوه دانه
د بېل فکرونو په ښارو او باندېه
الله يې وپېيو عيسی او بودا
هو يو بشر خو بېلا بيل يي مولا
هر څوک د خپل خدای په سجده پرېوتل
نور خدايان يې په لمبو سوزول
غنم هغه ول پېيل شوي بيل ول
په بېل فکرونو ليدل شوي بېل ول
گنې غنم هغه چې لوږه مړه کړي
که کوم خباز ورنه ډوډۍ پخه کړي ←

که چا هغه امیل شلولی ولو
اصلي معشوق په یې لیدلی ولو
سترگې پیدا شي تش په مینه باندې
مومن کافر نه شي بېل وینه باندې

رنگه هر بند شلوو ته مینه غواړي
سترگې یې وشي خوک چې مینه پالي

وطنه!

مړو ته وژاړم که ستا په پرهرو وطنه
کلی دې واړه ډک د مړو هدیرو وطنه
په وینو وینو لمبې—دلی جنازو وطنه

په هر کاله کې غم دی غم دی هره سترگه نم ده
هره مور کونډه ده هر خور ناسته د ورور په غم ده
د آه و جغو د کوکار د اسوېلو وطنه

د پلار د مړي که د خور یا ورور لیدو باندې شو
یو مو خښ نه وي چې د بل زنی تړو باندې شو
زما د سرو سترگو د بې کسو بې اسرو وطنه

په اوړني کې ماشوم ژاړي مور ته مور بې مړه ده
په یخ په لوړه په کوڅو کې چېرته خور بې مړه ده
ای د یتیمو د یسیرو بې پلرو وطنه

پلاره بیا راشه نه جامې بیا نه ډوډۍ غواړمه
نه مې شلېدلې خپلې جوړې نه والی غواړمه

ای د یو پلار لرلو مور د ارمانو وطنه ←

د شپېلۍ زوږ 196

...گوندې ای خدایه ته مو نه اورې او نه مو وینې
له آسمانونو تا ته نه ښکاري زموږ دا وینې
سوزه په اور کې د نړۍ د دوزخو وطنه

د خدای په نوم وطنه خرڅ شوې او لمبې لمبې شوې
لیلام لیلام شوې د سیاسي دلال د پښې پښې شوې
رنگ یې په خپله شرمولی په شرمو وطنه

ژاړو د مړو سر ته، گوندې که بيا ژوندي شي
پرېږدي لمن د پردو، بېرته د قام سړي شي
بلا نومونه غټ غټ څه ابدالي څه غلځي
چې د پښتو خبره شي، نو پښتانه پردي شي
ژبه يې هېره، تاريخ، خپل په اردو زده کوي
چې له الف نه پورته زده کړي پکتين فارسي شي
جرگې مو لاړې لاړې، سړي مو مړه کړه خلکو
ژبه مو کفر شوله، جهاد په موږ صحي شي
مشران هغه چې ساتي د سر په بيه ولس
نه مو هغه مشر چې تور پنجابي ته «جي» شي
زما د کفر فتوا ورکړه چې ما مؤمن کړ
د سومنات له مکتب زما جلاد قاضي شي

پنگه ځنډۍ دې نه کړي، له خوب يې مه پاڅوه
آزاده فکر ته نن، پانده، گونگي مفتي شي

هر څوک ځنگل کې بودا کېږي کله
هر سوړی غاړې حرا کېږي کله
مظهر د خدای په هر ذره کې شته، خو
هر لیده داسې بینا کېږی کله
خواله له خدای سره ملک نه غواړي
څوک وایی هر څوک موسی کېږی کله؟
بلا عالم له کعبې وگرځېدو
تیره کې لوی خدای پیدا کېږي کله

پنځه د خدای کور هومره لرې نه و
خو گمراه خپله بومیا کېږي کله

د دې ږوند ولس ای خدایه
خپلواکۍ سترگې بینا کړې
د افغان په نوم یې لږ څه
تیت سرونه هم جلا کړې
چې به زغرده پښتانه شي
یو افغان ته یې گویا کړې
د دیورند د شرم کرښه
ورکه ورکه له دنیا کړې
تفکر مو خوشال خان او
هر قائد مو خان پاچا کړې
د افغان په ننگ مو یو یا
دا غلام پښتون تبا کړې

نور که نه منې د ږنگ څه
مستجاب یې دا دعا کړې

چې دلته سپي یو، نو جنت کې به انسان څنگه شو؟
نه، تا انسان کړو خواي خدايه چې شيطان څنگه شو؟
موږ د بيزو له نسله نه يو، د آدم بچي يو
د وخت هنداره کې چې گورو نو حيوان څنگه شو؟
ما ته ملا وايي مری د خپل د ورور غوڅه کړه
داسې وارث د انبياء پسې روان څنگه شو؟
خدايه ! د تا پوهه يې دين او په شيطان وېشلې
کفر آسمان ته خپري، د سنگ دوران څنگه شو؟
غليم وطن وايي لومړی دی، بيا د دين خبره
موږ د چريانو د دې ورور سره اخوان څنگه شو؟

ږنگه سياسي شو، يرغمل شو دين، چريانو سره
ايمان لرو خو چې دا هسې مسلمان څنگه شو؟

د شپېلۍ زوږ 201

په پېښور وايي افغان ته پښتون
غدار يادېږي پاکستان ته پښتون
هو، هېڅ پښتون پاکستان نه شي منی
ژمن وي تش ستر افغانستان ته پښتون
د غلامۍ له کړۍ سترې سترې
وايي د خان په پل روان ته پښتون.....(پاچا خان بابا)
بگهتي د ماتو زولنو آواز دی (اکبر خان بگهتي)
غدار ويی نه شي جانان ته پښتون
چې د خوشال اذان ته کفر وايي
وايي غدار داسې انسان ته پښتون

ړنگه لمبې د آزادۍ بله وه
غواړه دې دين داسې قرآن ته پښتون

★★★

خومره خوشبخته دي هغوی چې ستا په لار پراته دي
لکه سوالگر شړلي تا خو انتظار پراته دي
د تا لوظونو ته یوسف تعبیر کولی نه شي
د گل لیدو ته د شبنم غوندې په خار پراته دي
کسوف د هجر په آسمان کې د وصال تم شوی
کلونه دې شپه کې په تمه د سهار پراته دي
هغه څنار څزان څزان شو، هغه سیند نه شته دی
ړندې شوې سترگې چې راتلو ته د ریباز پراته دي
د عاشقانو ځواني خاورې شوې ایرې پاتې شوې
هلمته چې نښې دې د پل په زړه قطار پراته دي

د ږنگ وفا درته غاټول په هدیرو جوړوي
که دې گذر شو نیمه خوا یې په مزار پراته دي

★★★

خبر زما د پښتنو د يو كېدلو نه ده
د لر او بر تر منځ ديوال د ماتولو نه ده
خبره دا ده چې خبر موله خبر اوښتې
پښتو مې مړه ده، څه كه تاته د منلو نه ده
په نسب نه ده گڼې زه هم د ابدال بچى يم
پښتو، پښتو غواړي د شعر د ويلو نه ده
نه ما كابل كې توره كړې د افغان په صفت
د پېښوري پښتون خبر هم د كولو نه ده
كه پښتانه شونو دا كړخې مرخې څه دي راته
دا كيسه وړانه ده همدلته د زغملو نه ده

زه د خوشال ارمان په زړه د اتفاق نه ساتم
كوم دى پښتون؟ پنگه دا لار نور د كتلو نه ده

گل دې په بشر باندې د سرو سپینو غونچه ښکاري
لږ چې ته مسکۍ شې، شونډې ستا د گل سینه ښکاري
زلفې چې پرې ولوېږي سلگو سره په نښتو شي
زما د خیال په بڼ کې د عدن سره وېرمه ښکاري
غېر د اسوېلو دې تخیل باندې ورېږي، آه
یا د کوم شپونکي د سوي زړه سوې نغمه ښکاري
ما باندې نازېږي که لېمه یې درانه شوي دي
"پرخه" په رڼه سترگه کې هم ویده ویده ښکاري
هر گل ناوې ناوې دی که نن سپرلی ودېږي ټول
یا دې سور سالو کې اننگي سترگې لېمه ښکاري
بخته ! وه کمبخته ! تاله "پرخې" نه جلا کړمه
تانه تانه گل وم، سکاره اور سوې لمبه ښکاري

چا پسې روان شو څوک په سمه دی ؟
چا سره مسکې شو څوک بې غمه دی ؟
څوک د ځان په غم دی څوک د چا په غم
دلته گريوان نه شته چې بې نمه دی
څوک د چا د رنگ، ژبې، ايمان سره
هېڅ باندې جوړ نه دی او دښمنه دی
چا ته د چا ظلم او تېری وژاړم
خدایو زړه د هېڅ چا نه په تمه دی
هغه ته ايمان تېروم کفر شوم
خر خو د انسان په صورت جمعه دی

خون د ړنگ وړیا دی که یې مړ کړي څوک
خدایو زړه مې تنگ له دې وطنه دی

ښکاري ساقي ستا په پيمانه کې خدای
څوک وايي چې نه شته ميخانه کې خدای

"يا حى" و "يا هـ" وايي بادې دلته
جام د "طه" اور د بتـخانه کې خدای
خوند د عشق هوښيارو که د مى وليد
گوري به هر در هر آستانه کې خدای
عقل بانـدې سور دي ليوني د عشق
شور د ليـونوپه ځولانه کې خدای
بې له ميو ړوند شم په مى وينمـه
زه هره ذره هره دانه کې خـدای
چېرته جنت چېرته د ساقي لـــــن
هله حور په دغه ويرانه کې خـدای

رنگ شه رنگه مســـــتو ليونوپه رنگ
نه ښکاري په پاتې افسانه کې خدای

د لیوني خدای!

وړی مې عشق فکر، بې شعور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

قیس ته دی په مینه کې مجنون صفت
خاورې پرتې لارو کې زبون صفت
وسوو مې عزت د مینې طور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

عشق کې "زه" ویل "زما" ویل کفر
هجر کې گیله سر ټکول کفر
زه د اسماعیل په وینو سور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

ستا رضا ده، ما ته کتل نه شته دی
یو یو او په منځ کې مو بل نه شته دی
نور یې ستا له نوره زه هم نور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه ←

...گل دې له رخساره روښاري کوي
حسن دې هندارو کې یاري کوي
تېر دې له جنته او له حور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

اور کې سوزېدل نه دي گران مینه کې
دار ته هم ختل نه دي گران مینه کې
پوه شوم هلته کله چې منصور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

موږ ته جام حلال دا ستا له میو دی
ذکر کې کمال دا ستا له میو دی
پنگ وم واړه ته شوم چې مخمور شومه
نن چې لیوني باندې مشهور شومه

-سترگې-

سترگو کې چې سترگې راته جوړې کړې
پورې کړې لمبې مې په زړه پورې کړې
سترگو کې مسکۍ شې زه پوهېږم—
زه چې هم مسکۍ شم کيسې نورې کړې
زه دې تش د سترگو طاقت نه لرم
ته ورته د زلفو جوړې س—يورې کړې
ستا د ځورولو ادا بنه—کلې ده
مړ شمه چې سترگې خپلې تورې کړې
ستا سترگې فتنه لري کافـرې دي
بت شم چې زما په خوا يې لورې کړې

دين دنيا او هر څه د ړنگ تا نه ځـار
رنځ د عشق ته سترگې که ټکورې کړې

چې ستا زلفو د یادونو آسمان جوړ کړو
ستا تصویر ته مې د اوښکو باران جوړ کړو
سمندر د خاطرو دې په څپو شو
نیم بسمله اسوېلو چې توپان جوړ کړو
زړه مې ستا په هېرولو راضي نه شو
که هر څو د وفا لارې تاوان جوړ کړو
دې پښتون مجنون ته مرگ ښه دی مېړو کې
بې وفا که پښتنې نه دوران جوړ کړو
سلیم خوله چوپه ساتي چې رسوا نه شي
خو مین غوندې کوم تللي جانان جوړ کړو

ستا د زلفو خوی د ږنگ له رویه نه ځي
که هر څو یې دا شلېدلی گړېوان جوړ کړو

ارواښاد عبدالرؤف قتيل خوږيانې بابا ته!

ابدي شي چې د عشق په رنگ انځور شي
مړاوې نه شي که "قتيل" له وخت رنځور شي
د خوشحال پهر تازه شي چې بې وينم
د بې قدره کهول "قتيل" په وينو سور شي
پښتانو نه مشران هېر وي چې ژوندي وي
پس له مرگه بيا بابا د سترگو نور شي

ږنگه چانه گيله مه کړه مړ پښتون دی
د دې وخت پښتون زلمي نه نره لور شي
دا شعر مې هغه مهال ليکلی و چې ارواښاد قتيل بابا رح په ژوند و.

نه بنده وم نه مولا وم، په عدم کې اوسېدم
ځکه زه چې تا پیدا کړم په خپل حال وژړېدم
نه وفا وه په دنیا کې، اشنایي وه نه بقا
په هرلاره هر محفل چې ده دنیا وگرځېدم
څوک له ځانه، څوک جانه، څوک آسمانه ژړېدل
ټول په سمه، ټول غلط ول که زه هیڅ نه پوهېدم
ځنو ما باندې خندل او ځنو ځان سره خندل
زه له دواړو بې پرواوم خو په دواړو ځورېدم

دلالت له داغدار زړه نه زه ړنگ اوبښکې خڅېدم
چې پیدا د صنم غم کړم خو صنم ونه لیدم

چېرته به وشړې ما دلته چې بل در نه شته
څه به دې وران کړم بې گناه مې بل هنر نه شته
که تشومه زه مینا د میو ته پوهیږې
ډارن زاهد سره دې هومره لوی ځگر نه شته
وايه زاهد ته چې سجدې له شیطان ډیرې نه شې
راشه منصور شه د ساقی پروا د سر نه شته
نادانه مه کړه د سرو شونډو له جامونو توپې
ګوندې شراب جنت کې نه شته او دلبر نه شته؟

که "ړنگ" په میو ځي دوزخ ته چوپ به پاتې نه شي
چې چا پیدا کړ تاك هغه نه مو خبر نه شته؟

گوره رخسار چې په بنگړو او په مړوند پټوې
ظالمه ياره ته زما نه زما ژوند پټوې
په يوه مړه سترگه، په نيمه خوله خدا مه کوه!
پرهر پرهر يمه زړگۍ مې په بند بند پټوې
د سرو بنگړو سره دې سپينې لېچې مه جنگوه
په دې آذان مې د ايمان د زړه پيوند پټوې
تاله به ډېرې اداگانې او نازونه درځي
د دين دنيا متاع د زلفو په کمند پټوې

ما که کافر کېږي زه خو ږنگ يمه پروا نه لري
په سرکو شونډو د زاهد د ايمان خوند پټوې

ساقې ته يې! باده مينه، زه ميخوړ يم
له ازله په سماع ځكه په شور يم
گريوان خيرې له السته تا شرلې
تا جوړ كړې يمه تا لره پېغور يم
تا ويل چې هومره لا ليونۍ نه يې
زه چې خومره ليونۍ ومه لا نور يم
هر يو شي لره سجده كړمه چې ته يې
زه په دې ادا اوس تا لره مخ تور يم
ما كعبې كې يې ليدلې بتخانه كې
ما ته مه وايه په دې نه هغه لور يم
ستا آواز د جرس اورمه لمبه شوم
څنگه وايې چې په در د بل كوم كور يم

گوندي نه غواړې چې «پنگ» ودان شي كله
د الست لمبه ابد پورې به اور يم

د الا الله زور مې په شپو ليدلى
عرش مې په خاړو په لوبډو ليدلى
ځكه گرځېږم قلندر په شانتې
د زاهد ډار مې په تسبو ليدلى
ما د دوزخ له اوږه مه ډاروه
اور مې د شونډو د سكرو ليدلى
د حورو تموايمان نه منمه
جنت مې سترگو پښتنو ليدلى
سر مې ټيټېږي نه محراب كې د چا
تندي مې هسك غر د پښتو ليدلى
اى پښتنې ساقى بل جام راكوه
دوزخ جنت څه ليونو ليدلى

پنگه پښتو سره اسلام مزه كا
چا گل له بوى په بېلېدو ليدلى

ستړی شم، ستومانه شم، رنځور شمه
خیال چې دې د مړو سترگو کې گیر شمه
ښکارم په هنداره کې وروستی سلگی
زلفې چې د پرانیځې زهیر شمه
بیا چې نازوې زلفې په گوتو ته
زه د اسویلو په دام اسیر شمه
یا گوندې خالونه ږدې په زنه ته
وسوزم سکاره شمه په ویر شمه
ما ته ښکاري سترگو ته لکۍ کوې
خاورې د رانجو چې د تقدیر شمه
پرېوځي څوک بسمل د عزرائیل مخ ته
تللی یاره خیال ته دې ودیر شمه
رنگ شم نامراده شم شهید شمه
خیاله چې دې ښکار په خوني تیر شمه

★★★

اوښکه د گلاب يې که غرخه نظر
طعم د شراب يې که د زړه پرهر
هم ساقې هم مې يې هم مینا يې ته
هوش يې بې هوښي، که جام د شنه کوثر
هر چا ته هر رنگ ښکارې عجه يې
خدای يې هم مخلوق يې زر د نور هنر
عکس يې د هندارې که هنداره يې
حق يې که مجاز عاشقان څه خبر
زړه يې د زړه کور يې او په زړه کې يې
مينې مينې مينې ته شې در بدر

ړنگه چېرته عشق ته سلام ونه کړې
راشي په زارو نه ځي د زړه له در

★★★

لبناني زاهد او سپی

چېرته لرې په یو غره کې یو سالک و
شپه او ورځ په عبادت د لوی مالک و
استغفار او ډېر اذکار د ده عادت و
هره ورځ به یې روژه او عبادت و
د غره سر ته له آسمان ډوډی ورتلله
څه په شپه او څه په ورځ هغه خوړله
یوه ورځې ډوډی را نغله او شپه شوه
ډېر زاهد سترگې په لار و، شپه پخه شوه
وږی ډېر شو نور طاقت ورځنې لاړو
بل څه نه ول هغه غره کې او په شاړو
عبادت یې هلته پاتې شو حیران شو
د ډوډې له پاره کلي ته روان شو
اوسېدلو نصرانی یو غریب هلته
د زاهد گوندې مړی شي نصیب هلته
در یې وواهه او غږ یې کړو صاحبه!
بې اسرې یم وږی تری مخاطبه ←

....نصرانی چې زوږ سړی او یو یې سپی و
غږ یې واورېدو چې گوندې کوم سړی و
ویل یې دا دوه ډوډی تا نه زما څار شه
نور څه نه لرم او نه مې کارو بار شته
ویل یې دا مې بس دی نه غواړمه بل څه
بې له دې نه، تا ته نه لرم ویل څه
چې زاهد ډوډی تر لاسه کړه وتلو
سپي غبار کړل گوندې هغه یې خوړلو
سړی وډار شویوه ډوډی یې ورکړه
خو سپي بیا هم په غبارو چغو سر کړه
بېچاره زاهد له بلې هم ورتېر شو
خو د هغه سپي لا قهر پسې ډېر شو
زاهد ووي څومره ته یې بې حیا سپی
داسې نه دی ما لیدلی بل د چا سپی
دوه ډوډی وې او ما دواړه بېرته درکړې
ته لاهم په ما غېږې او شور سر کړې
د الله له قدرتونو سپی گویا شو
د هغه سره په نطق شو او لگیا شو
ویل یې زه بې حیا نه یم بې حیا ته
ته زاهد یې خو له ما یې ډېر خطا ته
زه په کور د نصراني کې یم لوی شوی
هم په لوږه هم په تېره یم پوی شوی

....زه، د ده نصراني کور ساتم، پسونه
خو مې خېټې ته څارم نه نور کورونه
که هډوکۍ کله راکړي پرې کړم شکر
او که وږي مې ساتي نو وکړم صبر
خو يې هيڅ کله درگاه او کور پرېدم نه
د پردو درشل ته کله هم ورځم نه
چې په تا شوه يوه شپه بنده روزي ستا
لاړه هرڅه عبادت او بندگي ستا
لاس دې اوږد شو، يو کافر او ریا کار ته
ستا همدا وه عقیده پروردگار ته ؟
اوس دا وایه بې حیا ته یې که زه یم
زه یم سپی خو لکه تا بې حیا نه یم
چې زاهد دا واړه واورېدل له سپي نه
مرگ یې رزق شو سترگې پټې زندگي نه
هو، څه کم ول د زاهد په واړه کړو کې
چې اثر یې ځکه نه و په سجدو کې
چې څښتن د چا سجدو ته محتاج نه دی
سر په خاورو لگول یې علاج نه دی
هر چې خدای سره دعوا د محبت کړي
هغه خدای یې امتحان په خپل غربت کړي
د زاهد هم په خپل زړه کې دا دعوا وه
چې د خدای سره یې مینه بې همتا وه
...او گڼل به یې چې ما غوندې څوک نه شته
ګوندې ما کې د خوبانو واړه ښه شته ←

ژوند او خوند نه د خالق له پاره تېر دی
په اذکارو شپه او ورځ ورته چاپېر دی
خو الله ته د احسان بدل احسان دی
بې مطلبه محبت خوښ د سبحان دی
عبادت چې څوک د حورو په مقصد کړي
سوداگر دي عبادت نه خوشې بد کړي
د خالق له پاره ښايي سجده ځکه
چې پیدا دي دا آسمان ورځنې زمکه
د معشوق حسن کې واړه لوی څښتن دی
په ظاهره که یوسف دی رب باطن دی
چې پروا نه د دوزخ او نه جنت کړي
لوی څښتن د هغه کس سره الفت کړي
که دا واړه خلک د خدای ځنې منکر شي
او په بدو ردو سر ملحد کافر شي
هیڅ به کم د لوی څښتن له جلال نه شي
عبادت د انسانانو کمال نه شي
څو چې خدای یې هدایت او په لار نه کړي
که د نوح زوی شي ایمان ته به لار نه کړي
دا چې څوک څه او څوک څه باندې لگيا وي
دا څښتن دی چې د ټولو رهنما وي
نه غرور لري گناه او نه هم ذکر
دا اسرار د الهی دي وکړه فکر

د سپي زوی (کوټری)

له ژونده ستړي یو سپي
له نورو ژویو په تنگ
بل سپي ته داسې ووې
دا څوک دي تل چې کړي جنگ؟
چارې یې موږ غوندې دي
یو یې بدل دی څه رنگ
د سپیو مشر ووې:
ای شله شت، په خپه لنگ!
چوپ شه ستا خوله ماته شه
ای کوڅه ډبه بدرنگ!
د خدای اشرف مخلوق دي
له ژوند راغلی یې تنگ
دوی ته جنت جوړ شوی
د سپینو حورو پالنگ
دوی ته قرآن راغلی
دوی ستایل شوي هر رنگ
په کوم مجال غږېږي
ژوندی د دوی په قلنگ

شه حاللي د سپي زوی
د دوی د درشه ملنگ
خو سپي بيا سپکه وکړه
په ځای کې ودرېدو دنگ
...وئیل یې جنت ته دا ځي ؟
زه یې له خیاله په څنگ!
تله به ماته کړمه
له ظلم ډېر یم په تنگ
زه هم جنت ته ځمه
د سپینو حورو ترڅنگ
یا دې انسان انسان کړي
یا دې جنت کړي خپل ږنگ

میره توب

مسافر یو، په یوې دښتې باندې شپه شوه

په ورو ورو تیاره خپره، هوا سپر شوه

د لېوانو غږ یې غوږ ته ډار د غلو شو

د پناه ځای ته په ځیر ځیر په کتو شو

یوه کېږدی ورته له ورايه ورنسکاره شوه

گونډې هلته به یې یوه شپه گزاره شوه

په شکرو شو او په لور ورته روان شو

چې مېلمه په دغه دښته د سلطان شو

د نینو بوختی یې کېښوده په زمکه

په ډبره دروازه یې کره ټک ټکه

د سړو ښځو وړو غټو جوړ شور شو

خو د ښځې غږ را پورته له دې کور شو

وايه څوک یې په دې شپه په دې تیاره کې

چې ولاړ یې زما د کور به دروازه کې

مسافر ووې سلام دا مې کلام دی

ستا جونگړې ته زما ډېر احترام دی

وه ادې! که نارینه و ته آواز کړې

او دا نن شپه د حجرې در راته واز کړې

ځواب راغی چې په کور کې مې نر نه شته

دلته ځای د تا د شپې او سحر نه شته ←

...پرديسي چې اورېدلی غږ د نرو
وې يې دا په پښتنو کې څه جوړ شو
پښتانه خو مېلمانو نه ځان قربان کړي
د مېلمه خاطر په وينه او په ځان کړي
د هغې ښځې له درده آواز دروند شو
په پښتو پېغور يې واړه گريوان لوند شو
زه دا نه وایم چې کور کې مې نر نه شته
غټ برېتونه او لنگۍ يې په سر نه شته
ستر بازو لري شهوت ورباندې زور دی
له بچو يې ډک انگرې دی زما کور دی
خو هغه سړی مې نه شته دی په خوا کې
چې مې وچلوي کور ورک وي بېديا کې
مېړه توب نه په پښتو نه په برېتو دی
نه په توره نه لنگۍ او نه وېښتو دی
نر هغه چې په تلټکه کې مې نه شي
سر يې لک شي خو سيالانو ته پر نه شي
څوک چې پت عزت د ځان ساتلی نه شي
رنگ ته مېړ دی هغه نر منلی نه شي

ما وې په زړښت کې به بدل شمه
خلاص به له بانو شونډو او ربل شمه
نه، لا چې کوم ښکلې په لار وینمه
غواړم چې خالونو ته یې غل شمه
لار ونیسم زه ورته د سپینې خولې
ژرنده د غاښونو کې یې دل شمه
جام په رېږده لاس د شونډه نه ښايي
زه په سپینه ږیره په کې حل شمه
غبر چې د پازیب د ښکلو پورته شي
سر له سجدې پورته په کتل شمه

پنگ ته دعا ښکاري بد ویل د دوی
خوږ شم چې د ښکلې خولې ښکښل شمه

★★★

پنگ ته بېرته هغه تللی ایمان ورکړه
د ملا له دینه سپر دی خدای دې خیر کړي

★ ★ ★

دا کیسه ستر بلخي مولانا رح د قلم شهکار دی چې په خپل بې سیاله هنر
یې موزون کړې او ما د بلخي مولانا رح د مینې له امله په خپل ناتوانه قلم
په لنډ ډول لیکلې

موسی (ع) او شپون

د یوه شپون شوې د موسی تر غوږ ایلتي
چې ای خدایه ای څښتن زما د ختې
چېرته ته یې وړی تری په کوم لاره
له تا څار شه زما مېرې هزار واره
چېرته ته یې چې د زه خدمتگزار شم
د تیاکو او زخمي پښو نه دې څار شم
که له بخته دې جونگره کې مېلمه کړم
په خپل لاس به د پرېشان وېښته شانه کړم
د بانو په تار به وگنډم جامې ستا
په لېمو به خپل کړم پاکې البسې ستا
ستا د ناستې ځای به پاک کړم په لاس زه
او هر رنگ به د خدمت کړم په اخلاص ښه
دا چې ډېرې شوې ایلتي موسی ووي
ای پلانکیه ! دا د چا ته او دې څه وي؟ ←

وې يې چا ته چې يې زه یم پیدا کړی
لاندې زمکه او په سر يې سما کړی
موسی ووې، ای بدبخته! په څه سر شوې
له دې وړاندې چې مؤمن شې ته کافر شوې
دین دنیا دې په دې کفر تا تباہ کړه
خوله دې بنده کړه، څه ستره دې گناه کړه
که مرداره خوله دې بنده نه کړې ژر ته
دا عالم به کړې نابوده سراسر ته
واي موسی! دا زما خوله دې کړله بنده
پېنېمانه شومه زه له دې خپل ژونده
په فریاد او واویلاو باندې سر شو
د مېرو په لور روان زېرو زېر شو
د الله له لور موسی ته وحې راغله
چې بنده دې زما بېل کړلو له مانه
رسالت د یو کول دي! یو کول دي!
نه بنده له خپله خدایه بېول دي
د هغه وینا له هغې خوله صفت دی
همهغه وینا و تا لره شقت دی
د هغه له خولې نه شهد دي مرجان دي
خو د تا له خولې نه زهر دي عصان دي
له پاکۍ او نا پاکۍ یم مېرا زه
له سستی او چالاکی یم مېرا زه ←

...نه مې خلق کړل دا مخلوق چې وکړم گټه
مگر دا چې پرې احسان کړم، ورکړم گټه
په ظاهر او ژبه نه یمه د چا زه
خو باطن وینم او حال د مدعا زه
د شهید وینې دي غوره له اوبو نه
دې خطا کې دی ثواب ډېرو ذکر و نه
لعل مُهر د اثبات نه بې نیاز دی
کله عشق ته سمندر د غم، گداز دی
ډېر رازونه یې موسی و ته عیان کړل
خه یې وښودل او خه ورته بیان کړل
و موسی ته چې تمام د رب بیان شو
د شپونکي پسې روان په بیابان شو
له ډېر وخت وروسته یې وموندلو هغه
وې یې زېږی را ته راکه راغله وحیه
چې هر څه د زړګۍ غواړي هغه وایه
لیونو د عشق ته کله آداب ښایه

★★★

د اوبن گيله

دا گيله د يوه اوبن وه له انسانه
چې روان و په سفر له دې جهان
لکه جام يې سترگې سرې وې غړېدلې
په بسمل ځان يې شپونکي ته ورکتلې
د شپونکي له زړه نه هم الله خبر و
د هجران له غمه سوي زړه ځگر و
په تندي يې ښکلولو او ژړل يې
سر يې کېښودو په غېږ ورته کتل يې
چې تېر عمر يې د اوبن سره په ياد شو
لکه ښځو بيا په کوکو او فرياد شو
دا منم چې ډېر ته ماسره موږ نه وې
نه، دې نه ول که صورت باندې جوړ نه وې
مزلونه مې په دښتو په تا کړي
انبارونه د مالو مې په تا وړي
ښه خواږه د تا اغزي ول زما ځانه
تا به بره راته نه کتل ای گرانه
د زړه سره ډېر مې کړی په تا ظلم
راته ويځېښه په سختو کې که نه وم ←

د قدرت له کرشمونه اوښ گویا شو
په بسمل ځان په ویو باندې لگیا شو
ای شپونکیه لوړه تنده در بخښمه
په مېرو کې هغه منډه در بخښمه
دا بخښم چې به مالونه په ما ډېر ول
ته به موږ وې زموږ نسونه له تا هېر ول
یوه نه وه له ما ډېرې گټې ستا وې
زما غوښې زما وینه هم وړیا وې
دا مې هر څه در بخښلي دي له زړه نه
تېر به نه شمه زه تا ته له یو څه نه
دا گيله مې ده ساتلې له ډېر وخته
دا له تا وه نه زما له کم بخت بخته
چې به کله قافلې شولې تیارې
را په مخ به وې دښتو لوبې لارې
زما رسی به دې د خر په لاس کې ورکړه
موږ به شاته قافله به مو خرو سر کړه
دا حدیث دی چې آخر ته زمان راشي
د کم ظرفو بدعملو دوران راشي

ناپوهان د قام او کلي رهبران شي
پوهان ټیټې سترگې شا وته روان شي

د ستر مفکر، شاعر او لیکوال ارواښاد الفت بابا رح لاندېنې نثر مې له
(غوره نثرونه) کتاب څخه په خپل ږنگ شعري توان په نظم بدل کړی،
هیله ده ویې منی او ماتې گودې راوڅښی.

یو ماشوم ته پلار یې ووې چې خدمت کړه
انسان هلته چې انسان سره الفت کړه
گنې هسې دا وگړي په هزار دي
خدمتگار په کې یو څو گوندې په شمار دی
د دادا په ژبه پوه نه شو ما شوم و
وې مثال د خدمتگار ووايه کوم و
په وره ژبه یې هم دادا گویا شو
د ملت د خدمتگارو په ثنا شو
د راندو لاسونه ونیسي بومیا شي
ړوند په څه پېژنی دا چې لار له چا شي
په درانه خوب کې ویده وي منگري ته
څوک یې مړ کي ویده وینې شي سحري ته
د ناروغ درمل کوي چې مسافر وي
که هر څوک وي مسلمان او یا کافر وي
په سهار که هغه مړ شي پوه به نه شي
چې غمخوارو باندې پوه کله دا مړه شي ←

قافلو ته لارې جوړې کړي په دښتو
په ځان تېرې کړي ناخوالې د بدبختو
...ملتنه په رڼو سترگو ړانده وي
که یې هېر د خدمتگارو واړه کړه وي
کوم ملت ته چې بادار خدمتگار یو شي
د تاریخ له بڼې بوسارو غوندې لو شي

ړنگه کار د بومیانو صرف خدمت وي
خدمتگار د انبیاءو په صفت وي

نن شپه د تېره شي، سحر دې نه شي
شمعه دې وسوزي خو لمر دې نه شي
ساقې دې ټولې پيالې خلاصې کړي، خو
زموږ په لوېدو باندې اوتر دې نه شي
چې موږ خمارو، په سر هوش نه لرو
بڼه، چې يوسف مخې نظر دې نه شي
موږ به له تشو پيالو هوش اخلو بيا
خدای مه کړه دا هسې لوی شر دې نه شي
موږ د ساقې له ميخانې نه څار شه
مسجد دې بند وي هېڅ اختر دې نه شي
ساقې ستا جام له کوثرنو خوړ دی
ستا لیوني له هوش خبر دې نه شی

پنگ ته دعا وکړئ چې نه شي ودان
د لیونو له در بې در دې نه شي

زړه نه ودرېږي ځکه ته یې په کې
سah چې مې نه شته ساه مې نه شته دی نو
چا ته ژوندی چاته به مړی ښکارم
دا هم زما له ږنگه بخته دی نو....
زړه دې ژوندی وي جنازه مې وکړئ
د تا له زړه وتل هم سخته دی نو
گوره چې څه کانې دې مینې وکړې
بې سره لوی دی بې له لښته دی نو
ږنگه رسوا کړې مینې خوله وټړه
د مجنون لار آخر تر دښته دی نو

موږ د سپکېږو درنه مینه ساتو
لا نیلام نه یې لا هم وخته دی نو

د سلطان بهلول نیاو

بهلول ته چا ووې چا غلا کړې ده
توبه، مؤمن دا ناروا کړې ده
هسې خو لاس یې غوڅول شرعه ده
او ټول ولس ته دا ښودل شرعه ده
خو ته د شاه او د پاچا ورور یې
د خدای د سیوري، د انگر او کور یې
اوس پرې څه وکړو راته ته ووايه
سر ورته غوڅ کړو، لاس یا پښه ووايه
بهلول ویل چې زما به ونه منئ
زما فیصله به سمه ونه گڼې
د هر قاتل هر گنهکار له پاره
د هر یو غله او هر بدکار له پاره
بس ولسمشر او پاچا مو پر دی
پر دی پاچا که هر میړی مو پر دی
باید مو لاس د بومیا غوڅ شي نن
لاس د ناکاره ستر پاچا غوڅ شي نن
سیوری د خدای او بې خبره هومره
سیوری د خدا او بې نظره هومره
هرې گناه لره علل موجود وي
هر ښه عمل ته هم لامل موجود وي ←

پاچا هی تش په تخت و تاج نه کېږي
په عیش و نوش او په تاراج نه کېږي
لومړی دې پوه شي په مرض د ولس
بیا دې دوا کړي هر عرض د ولس
کنه خدای شته سیوری یې څه په کار دی
بومیا هغه چې بلد په لار دی

د بومیا قحطی راغلې ده نن
رنگه چې خړه له آس گټلې ده نن

نن شپه غواړم د غني او د خيام سره جام واخلم
 د فلک سره په جنگ شم، خپل د بخت انتقام واخلم
 نن شپه غواړم تر سهاره د جنت عاشقان مړه کړم
 د دوزخ نوم دا دنيا کړم د بې دينو سلام واخلم
 نن شپه زما خوا ته را نه شي ای له حورو نازولې
 نن شپه غواړم نفرتو نه پاکې مينې انعام واخلم
 د منصور روح ته آواز کړم چې دې لاره ورکه شوې
 هر زاهد هر محتسب نه نیم ايمان يا تمام واخلم
 نن شپه غواړم مسجدو نه ميخانې، د ساقې کور کړم
 نن شپه غواړم فلسفو نه د ظاهر عقل خام واخلم
 دغه شپه نه ده قيامت دی ژوندي کېږي مړي بېرته
 نن شپه غواړم چې حساب او ستا کتاب په نیلام واخلم
 نن شپه زه او ساقې دواړه د شرابو خم خانې يو
 آسمان زمکه خمار شوي څنگه هوش ته کلام واخلم
 نن شپه وخت کله ودرېږي کله تيز لکه اوسې شي
 نن شپه ځکه گناه نه شته چا نه کفر اسلام واخلم

نن شپه څه له، نن شپه څه له لیونی ږنگ ژوندی شوی
 لیونو ته زنځیرونه تورو زلفو له دام واخلم

توله هستي، دنيا، جنت مينه ده
د معشوقو رتل نفرت مينه ده
که مينه نه وي جنت هم کابل شه
په مينه اور، دوزخ، قيامت مينه ده
مينه کې کفر څه ايمان، وه ساقي
د تا تور زهر او شربت مينه ده
مينه اخ مينه، مينه مينه ده بس
د تا غنا زما غربت مينه ده
مينه کيميا ده خاوره زر جوړوي
د تا په خيال کې زما صورت مينه ده

د ږنگ مزار کې چې اغزي وگورې
ساتي د گل زړه کې الفت مينه ده

★★★

ټوله شپه مې شمېرل ستوري ته ویده وې
 پرې پراته وو زلفو سیوري ته ویده وې
 تور رانجه مې تورو سترگو نه راغونډ کړل
 جوړل مې د عشق توري ته ویده وې
 د بانو غشي دې ښار د حسن ساتي
 ستا منصور قاتل ته گوري ته ویده وې
 اننگي ول که هنداره د زخمي زړه
 ساه د بل له زړه نه پلوري ته ویده وې
 په سپوږمۍ مخ دې سیمینې گوتې بر شوې
 که د حسن کوم عرش ښوري ته ویده وې
 سرکو شونډو کې دې پټ ساتلي څه ول؟
 پتنگان ول په هر لوري ته ویده وې
 لکه ټول حسن راغونډ شي له جهان
 ستا د مخ له آسمان ووري ته ویده وې
 لکه ورکړي کوم کافر ته خدای جنت خپل
 تور خالونه په مخ پوري ته ویده وې
 سپین صدف د گل په څاه کې پیدا شوی
 غاښ دې سپینه خوله کې برېښي ته ویده وې
 د گل اوښکه ملیار گڼه کره په پرڅو
 ستا مین ته به څوک گوري ته ویده وې

ږنگ له تورو نه انځور د «پرځي» باسي
 سپېلني یې په تا پلوري ته ویده وې

ښکېلې خو ډېرې دي، کوم يو داسې وي
چې ورته گورې عبادت دې وشي
دا حسن خدای دی، که خدای حسن دی ټول
د خال په لورې عبادت دې وشي
زاهده عیب رندو کې څه لتوي
ياد کړې چې حورې عبادت دې وشي
هره سجده مسجد کې نه وي غوره
پيالې کړې پورې عبادت دې وشي
ساقی يوازې په کعبه کې نه وي
سترگې کړه تورې عبادت دې وشي
پنگه چې خومره وې څښتن هومره وي
مه وايه نورې عبادت دې وشي

د شعرونو ليکل پرته
مو، بل هېڅ يو کمال نه زده
خدایه! داسې کمال راکړې
چې ښاريانو ته مو گران کړي
يا مو وشړې له ښاره
چې مو پاتې عمر پاره
بې کماله کليواله
سرکو شونډو سر پيزوان کړي

چې د اوبنکو قطار زما په گړېوان راغی
يعقوبې سترگو ته خيال د هجران راغی
قافلي د صبر مه را پرېږدئ دلته
د ځگر له آسمان وينو باران راغی
ای يوسفه دغه ښار په تا ښايسته و
کوم قاصد له بدرنگ ښار د کنعان راغی
ته به قدر د يعقوب د سترگو څه کړې
درد د مينې معشوقو ته آسان راغی
زليخا نه شوې چې پرېږدې تخت و تاج خپل
عشق کې خدای د محمد، له آسمان راغی
پنگه مينه يې زده نه شي، چې زده نه وي
د عشق غشی تش په لور د جانان راغی

بس د تللي يار انگر په لور سجدې کړه
پوند يعقوب ته له ازله هجران راغی

مخ دې پټ دی په هزار هزار پردو کې
دا څه عشق دی پښتونواله په پښتو کې
زه به څه کړم د سپوږمۍ مخ چې اختر شي
ته چې نه وي اور دې واخلم اخترو کې
هو دروغ دي چې دې یاد یم تللې یاره
تا به چېرته لټوم خپلو پردو کې
عشقه ما ته دې حلاله ژوند حرام کړو
د رباب غوندې ژېږمه نغمو کې

پنځه خلک به اختر لره هوس کړي
ته به سوزې لکه شمعۀ تورو شپو کې

چې يوه ساه بې ستا راتله، را نه شي
چېر ته دې نوم زما په خوله را نه شي
اخلم د خدای سره ستا نوم چې کله
ایمان ته وایم خدای پاله را نه شي
ایمان دې لارشی خو جانان دې نه ځي
توبه راځي د ښکلو تله را نه شي
حسن بې نیازه دی د عشق له غمه
پرځي د گل سره خواله را نه شي

"رنگ" دې رسوا دی، تا څوک نه پېژني
د عشق پېغور ستا تر کاله را نه شي

چا ته قطره کې ټول عالم ښکارېږي
چا ته د گل په سر شبنم ښکارېږي
د "رنگ" له سترگو آيينې شرمېدې
چا ته به تش د سترگو نم ښکارېږي
د تللو غم دې، زړه له زغم بهر دی
چې درته خيال کې هم زړه تم ښکارېږي
د غاتول زړه داغونه چا شمېرلي
د ښکلو زلفو کې چې سم ښکارېږي
د تا د مينې کيسې لنډې نه دي
په هر پرهر کې چې صنم ښکارېږي

ای د رنگ اوښکو خپل حد و پېژنئ
خيرات د عشق کې هم څوک کم ښکارېږي

د گل اروا دې شونډو واخسته، گلاب گلاب شوې
لېمو دې راوړې دوه پيالې، سترگې شراب شراب شوې
له سپينو گوتو دې ساقې چې څاڅي مې په گلو
زنگېري پانې، ميخانې واړه خراب تراب شوې
پرېوتو سيوري د اورمېر دې محرابونو باندې
صراحي خويې زاهدانو ته عذاب عذاب شوې
چې د جنت قدر دې کم کړو ملاگي وډار شو
خوږو شرابو گوندې ځکه ته خراب خطاب شوې
چې چېرته پل ږدي هلته شنه شي د شرابو چينه
مسجد ته راغلې ميخانه شوله ثواب ثواب شوې

ږنگه لمونځونه گرځوه چې دې مسجد کې کړي
له لباسي عبادتونو نه مجاز سراب شوې

بانه مې تا ته سپېلني څنگه کړم
د نیمې خولې دې لیوني څنگه کړم
اوگی د تاو راتاو کوه مه ښکلې
د اوښکو شاخکو ته منگي څنگه کړم
رلی گلاب کې دې ښاغونه ښکاري
ما ته خو خیر دی دا پردي څنگه کړم
غزل د خدای یې صحیفه که قرآن
تا سره مینه دښمني څنگه کړم

رنگه! د «پرځې» صفت نه شې کوی
خو سوي سوي اسوبلي څنگه کړم

څه دوزخي ژوند دی، چې يې ډار له دوزخو وړی
راشه! ساه دم* واخله، چې دې توان د ساه اېستو وړی
مات او گوډ، پرهر پرهر دوزخ نه چې جنت ته ځم
خوند هغه جنت نه شرمېدل او شرمېدو وړی
وژني مې سجدو کې، کلمو کې ژبه پرې کړي زما
نوم د مسلمان دلته قاتل په سرو چرو وړی
مه وژنه بچۍ مې! که کافر یمه، انسان خویم
حق د خدایي له خدای مفتي په سترگو سرو وړی
هر چاته چې گورمه د غم پېټی په سر لري
عیش د دوه جهانو ځناور خویه سرو وړی

هر قاتل رهبر دی، دلته هر غل نازولی دی
ړنگه! د انسان قدر حباب غوندې اوبو وړی

*ساه دم = ساه دې هم

پښتونه ستا کومه ژړا، کومه نعره وليکم
پرهر دې وليکم، که ټوله هديره وليکم
ای پښتنې ساقی لیکل درته غزل غواړمه
څنگه په وینو کې دې پټه سره خبره وليکم
زما قلم منافق شوی، یا خبره څه ده؟
د هر طبیب سره مې پټه سره چاره وليکم
داغدار غاټول یمه په دښتو بې ملیاره اوسم
د آسمان هیلې ته لمن په وینو سره وليکم
آسمانه زړه دې په یتیم په کونډو، زما نه سوزي!
د تال لاسه چا ته زړه ذره ذره وليکم
مونږه څوک نه لرو او غبر مو په مری کې نښتی
کابل کې مې شومه هلمند کې که باره وليکم
کابل ته ژاړي پېښور، او پېښور ته کابل
یو بل ته غوښه او چاره، څه یې چاره وليکم

پنګه دا وخت د بېننگۍ شو که بې ننگه شو موږ
دوست ته دښمن وایو، دښمن ته زړه کتره وليکم

★★★★

ورک ولس

تر څو ویده، څه وخت وینېږي دا خلک؟
د دین په نوم څو لاس خرڅېږي دا خلک!
د چا پسې چې اقتدا کوي دوی
د جهل خره باندې سورېږي دا خلک
هر څه کوه پرې خو تسبیح اړوه
د مړي سپي نه دم جارېږي دا خلک
که خپته غوړه، بنځه، نوم غواړي څوک
ریده پگړۍ باندې غولېږي دا خلک

رنگه! د مړو هدېره ده مگر
په پښتنو باندې یادېږي دا خلک

ساقی وختونه میخانې کې هم تېرېږي نه اوس
زاره غمونه په شرابو هم هېرېږي نه اوس
دا غملېلی ناورولی غم د تللي جانان
وینې د زړه غواړي پیالو باندې کمېږي نه اوس
زه او بایللې ځواني تل په ننوتو ورځو
بې پښتو سترگې، زما په خون باندې مېرېږي نه اوس
کاش چې وفا دې د یادونو هم د تا غوندې وه
وسوم لا نوم دې له سکرو زما ورکېږي نه اوس
لکه چې خدای او خدایي له یو بل بېله نه شي
روح مې وتلی ستا روح زما له زړه بېلېږي نه اوس
ساقی شراب راکوه در د میخانې مه تړه
دا یوه اسره ده زما بل چیرته شپه کېږي نه اوس

د مړه کېدو مې د لوېدو مې پروا ته مه کوه
څوک شته د ړنگ په مرگ مې نور هیڅ څوک ځورېږي نه اوس

ای زما تللې پرځې
زما نه لرې پرځې
زړگی مې چوي در پسې
زړگیه بناد نه شوې!
هېڅ د چا یاد نه شوې
غم بل غم وړي در پسې
زړگی مې چوي در پسې
وفا کولای نه شم
پاتې کېدلای نه شم
په شېبه مري در پسې
زړگی مې چوي در پسې
د هېرېدلو نه یې
وخت ته سپارلو نه یې
خیال مې درځي در پسې
زړگی مې چوي در پسې
ړنگ نامراده بڼه دی
داسې برباده بڼه دی
جغې وهي در پسې
زړگی مې چوي در پسې
ای زما تللې پرځې! زړگی مې چوي در پسې
زما نه لرې پرځې! زړگی مې چوي در پسې

اگر چه به اصول شعر نویسی زبان فارسی نمی فهمم اما کوشش کردم، به بزرگواری
تان ببخشید؛

در آسیاب عشق باید آرد شد
هر که زلفش واست باید باد شد
تا ترا از عشق ترس است ماه رو
حسن تواز سایه ها برباد شد
سوخت باید آفتاب اسمان
تا کلام مولوی آباد شد
عشق چون در خون ها امیختند
آدمی از قید وقت آزاد شد
ساقی تا در پیاله ها عشق ریخته
ناله های یعقوب ما شاد شد
عشق را با باده ها پیوند داد
تا که منصور از انا الحق زاد شد
عشق آغاز و سرانجام هاست عشق
ما بقی از جهل ها آباد شد

زما دا شعر له دواړو خواو، پورته خوا (↓) او ښی خوا (←)، لوستل
کېږي

د نن ورځې	نا اشنا دی	که	اشنا
نا اشنا دی	هر اشنا	په دې	دنيا
که	په دې	دنيا دې وليده	وفا
اشنا	دنيا	وفا	له چا سره کا؟

د نن ورځې نا اشنا دی که اشنا
نا اشنا دی هر اشنا په دې دنيا
که په دې دنيا دې وليده وفا!
اشنا دنيا وفا له چا سره کا؟

وايه گلېنې کې را ته نښه د دلبر کومه ده
په يو پښتون کې کلمه د لر او بر کومه ده
مجنون ته نښې د ليلا اعلى ادنا نه لري
د غرخه سترگو کې ښه کومه او بهتر کومه ده

د ټيټو سترگو لېمه هم سپک وي
سپک په ورغوي کې لا هم ورک وي
رنگه د ژبې عزت ستا گانه ده
سپک سپک وي هغه که پرويز خټک وي

ژبه د مور وي، خرڅول يې خرڅول د مور دي
پرويز خټکه ! يو پښتون ته ډاکول پېغور دي
پرويز خټکه ! خپله خټه خپله مټه پاله
دا پنجايان هغه مغل دي خو مخونى تور دي

په ځان کې ورک، ولس کې ورک بېل دی
پرويز خټک، خوشال خټک بېل دی
پښتو ويل، پښتو کول بېل دي
نرښځى بېل، د قام ملک بېل دی

د مقمر له زويه څه غواړې ته
ای محتسبه زه له اړ داسې یم
پلار مې په دوه غنمو خرڅ کړو جنت
زی په یو خال خرڅوم نر داسې یم

تللې د سترگو اوبه لاسته نه شي
د سپک سړي به درنه ناسته نه شي
له بې ادبو نه کوڅه بدلوه
د سپي لکۍ به کله راسته نه شي

زه ستا د مینې د ستار غږ په سماع راوستم
د تا تر دره د عشق بې حدې گناه راوستم
پنگ منصوري غاړه د تا مینې ته کېښودله
دار ته د وصل د اغیار پانده سپاه راوستم

کله زړه د هاتي تنگ شي لکه سترگه د میړي
کله لوی سمندر ځای شي په لېمه کې د سړي
داسې ما سره هم کېږي د فراق په تورو شپو
چې مې یاد شي هغه خال ستا سپینو لیچو شنه بنگړي

ستا د پښو خاورې به بت کړم، کافر نه يم
څوک چې نه کړي سجده يار ته سوچ کافر دی
که تفسیر د خط و خال د ساقې زده کړې
شیخ، ملا او زاهد واړه پوچ کافر دی

چې دې ونه وینم هره خوا تیاره شي
سوچ کافر شم لاله په ما خوره شي
چې پیدا شي مسلمان شمه مؤمن شم
رنگ نه لمر شم کاینات مې هر ذره شي

په خوږو خوږو خوږو پسې مچان وي
چې معنا لري هغه په تله گران وي
خزانې په ړنگو زړونو کې موندی شي
د کمر په سر تپوس سره چینجیان وي

څه وشول، ولې، څنگه آر د پښت لمبې شوراڼه
پښتو مو هېره کړه، پښتون ټوټې ټوټې شوراڼه
د ږوند لمنه مو نیوله د گونگ غبر ته غوږ و
چې پښتونواله افغانیت زړې زړې شوراڼه

بابا دعا د جنازې د پښتو ژبې کړې
پلار مې وصیت د مړې پښتو څه نا څه پلې کړې
له ما یې هېره هدیره او هغه خلی دی، چې
فارسي ما تا اردو نمسو لره ښاغلي کړې

خر دی چې د عشق په لار روان نه وي
مړ دی چې د چا، څوک یې جانان نه وي
کوم زړه کې چې خدای وي مینه هم لري
نه وی چې مین هغه انسان نه وي

لکه چې خدای شته خو مکان نه لري
لکه خوره رڼا خو ځان نه لري
مینه کې "زه" او "ته" ورکېږي ځکه
چې مینه خدای دی شرک امکان نه لري

ښکلي چې تېرېږي په رښه شي خړه
غټې زلزلې شي په ټټار شي خړه
داسې فتواگانې داسې گل کړي
ژېړ سري چې کله په گفتار شي خړه
*د فضل الرحمان د فتوا په هکله مې لیکلی و

پښتو مې پلار او نیکو پرې نه ښوده
تر ژبې راغله شونډو پرې نه ښوده
گنې مې شونډو ویل ستا شونډو ته
په تا مین یم! پښتو پرې نه ښوده

خو پرې نه ږدو شرق او غرب خپلې فکر
یو څاروی او کوم ستر خبر به مو وي مشر
تو لعنت په داسې مشر داسې کشر
چې دنیا عقبا یې جوړه وي په عشر

زه درنه زړه، نه درنه خوله غواړمه
نه زلفو سیوری مړه کاته غواړمه
یوازې هومره پنگ ته پټ ووايه
مړ دې په خال د زني زه غواړمه

دوه اویا حورې چې د سل افغان په بیه اخلي
دا خره بیا خپل هوس ته زما د دین نوم څه له اخلي
دوی چې د کوم غلمان له پاره زموږ سر غوخوي
هغوی دا تور ټیټوان د پچو وړو ته کله اخلي

هره ښکلې در ته سترگو کې خوږه شي
گوندې ږنگه نظر نه لرې لیدو کې
کنه خدايېرو دا څنار څنار ځوانۍ بې
لکه پاڼه د خزان به شي لوېدو کې

بېگا شیخ یوې فاحشې ته وې نخرې کړې
په هره شېبه څوک دام کې ځولنې کړې
فاحشې وړې ای شیخه! دا رښتیا ده
خو چې ته څنگه ښکارېږې هغه کړې، کړې؟
*د فیلسوف، شاعر او وخت ستر پوه خیام رباعي مې پښتو کړې.

توره د خوشال وي او روش د باچا خان
عقل د جمال وي او احساس د ملنگ جان
داسې که پیدا شي نو پیدا کې بل افغان
یا وبا کړې گډه چې بیا مړ شي مړ پټان

زه د پښتو او د مذهب په نوم مرم
له بې ادبو د ادب په نوم مرم
زه یم افغانه بېچاره مورکۍ
د حوا لور یم د نسب په نوم مرم

زما مرشد او استاد ښاغلي حیدري وجودي ته !
ړنگې ودانې له تا، ړندې روښانې له تا
سماع کړي زانې له تا، پیره زما وجودي
د ړنگ سلام ومنه، ډېر احترام ومنه
ملنګان ستا دي غني، پیره زما وجودي

لکه جام له میو ډک وي، ستا هم خوله له خدا ډکه
خاورې نه شو خوار نصیب زما چې ملا یم له تلټکه
د طواف په نوم به ورشم ستا د زني په سر خال ته
ځکه هسې هم خوږې دي د کوثر له څک او څکه

سمندر نه دی چې په شور شي په خپو شي زړګی
کهکشان نه دی چې ړنگېږي په لوېدو شي زړګی
لکه کوم غره کې کوم غرخه یوازې ساه ورکوي
پوهېږي یو پرې خپله زړه په ماتېدو شي زړګی

د لیوني پښتون پښتو سره به لوبې نه کړې
په رسی وتړي ماشوم چې لا به سوبې نه کړې
موږ که زموږ غوندې درانده یو ته غېږې گوره
دښتې به سر په جنگوو باندې خړوبې نه کړې

مگر صور د اسرافیل یې تر غوږو شي
د ناصح نصیحت هیڅ پرې اثر نه کا
له ویده پښتونونه هغه خر دی غوره
چې په هوش باندې یې هوشه نظر نه کا

لاړمه زوړ شومه بیا ځوان به نه شم
له سترگو ولوېدم جانان به نه شم
اوس مو له ښکلو لارې بیلې شولې
نتکۍ، والی د تا پیزوان به نه شم

ځواني مو سترگو باندې ونه لیده
چې په لیمو کې اوسېدلي نه یو
خاني، ځواني او پښتونواله چېرته
چې تاسې ښکلو موږ منلي نه یو

هغه پښتون چې په پښتو شرمېږي
نه پښتو لیکي نه پښتو غږېږي
د هغې ډمې د پازیب غوندې دی
چې د پردو محفل کې وشرنگېږي

لاس يې ونيسي د خيال تر کور يې راوړي
وړانگه وړانگه شي، له هرې لور يې راوړي
نه پوهېږم، څه حکمت دی دې باران کې
د مړې مينې له جرسه شور يې راوړي

پښتون نن دا دی، پښتون هغه، پښتون ښه دی که بد
پښتون، د مينې، د وفا، عزت، غیرت لوی معبد
دلته به اوسي، دلته اوسي له پېړيو څخه
مړه به شي نوي هېوادونه، دا به وي تر ابد

زړه چې هوښيار شي او له مينې تښتي
په هغه سور زړه نفرت تور واچوه
چې هر څه نه کړي خپل له مينې نه ځار
لمبه کړه هغه زړه پرې اور واچوه

له قيامته يوه ورځ وروسته راوينږي
پښتانه په خوب له ټولو دي غښتلي
که چا ووې چې پښتون يې بربت دې تاو کړه
چې لا اوس هم د حجر دوان کې اوسي

نه شوم منصور چې مې ځنډی کړي خلک
نه شوم وقار چې مې پگری کړي خلک
چېرته گمنامه بې نښانه اوسم
خدایه! وخت څنگه په رویی کړي خلک

لکه ستار نغمه کېدمه وچ لرگی دې ومه
لکه هندو لمبه کېدمه خو سړی دې ومه
په نوم مؤمن په نوم افغان په نوم انسان یمه زه
مینه بس مینه دې کېدمه مصلی دې ومه

ایره یم اور نه پاتې کېږم، هسې مه مې وژنه
په مړینه کله خاورې کېږم، هسې مه مې وژنه
له خوني سترگو د تاریخ نه د افغان وپوښته
مشال د ننگ د لارې کېږم، هسې مه مې وژنه

په زړښت د ځوانۍ چارې له چا نه شي
وږم خپور په مراوي گل او سبا نه شي
د معشوق زهر کیمیا ده په ځوانۍ کې
په زړښت یې د خولگی څوک دوا نه شي

هغوی چې نه پېژني خدای، فتوا د کفر ورکړي
په هر هغه کې چې د دوی هغه دغه نه لري
او په دې ملک کې زه پیدا یم لویه ربه ولې؟
چې خر په خوتو پېژني نوره کیسه نه لري

د زمکې سر باندې یوه مور وي د چا
وطن، یوه مینه او، یو گور وي د چا
د ږنگ کېواله مروره راشه
که هر څه ږنگ وي کور خو کور وی د چا

د سرکوزي د خنځیر او خوگ په هکله
ویل کېږي چې ناولي دي بېعقله
نازولی او اشرف مخلوق مې ولید
دېر ناولی، ځناور او لا بد شکله

یوازې هومره ملتپال یمه، تبعیض لرمه
چې د پښتون په ماته خوله کې مې پښتو غواړمه
لوږه، بې کوره، او بې واکه خیر خو
لیکچه، قلم، لیکي په لاس د پښتنو غواړمه

دا ټگ، ټگمار، چلمار او چل دې پښتنو ته جوړ دی
خندی، باروت دا پز توپک دې لیونو ته جوړ دی
لاهوره ډمې گډوه، روژه پټان ته سپاره
د مرتد، کفر دا آیت، دوزخ پښتنو ته جوړ دی

شمه می هسکه ده افغان یمه هیڅ سیال نه منم
په ناوړینونو کې را گیریم، خو زوال نه منم
دښمن ته ووايه چه سر می ټیټېدلای نه شي
بې پښتونواله، ننگ او پټ ځان ته کمال نه منم

بې له خدایه که څه شته نو خدای محدود دی؟!
خدای احد دی، خدای واحد دی، یو وجود دی
خپله خټه کوزه گر او کوزه خر خدای
تفکر که دې آسمان شي ورته دود دی

ای چې انسان په سیارو لټوې
مانا هم غواړې که دوه پښو لټوې
دې ښار اخستی شر له داسې مخلوق
نور شر په څه، په آسمانو لټوې

ماتې که دا د خاموشي زولنې
د بې پتۍ د بې ننگۍ زولنې
بس دی نور بس دی افغانه پاڅې
وشلوه دا د بندگۍ زولنې

غزل غزل، رباب رباب ده مينه
د مست ساقۍ ترخه شراب ده مينه
د بانو غشو کې کترې کترې زړه
د اننگو په اور کباب ده مينه

خدایه! پوهېرم هېرېدای د نه شي
يوه وعده چې تا پخوا کړې وه
تا وې په زمکه به انسان خلقوم
دې ځناور نه ياده تا کړې وه؟
ستا ملایکو ته به څه وایو موږ
همدا دی؟ خدای چې بې ثنا کړې وه
د سپینو حورو دې تور مخو سپیو
مومن کافر ته، یوه غیا کړې وه

«ستا د هېرولو لارې ډېرې دي
زړه نه د اېستلو لارې ډېرې دي»
ما ويل په دې د باور نه كوم
تا ويل «منلو لارې ډېرې دي
وڅاڅي سحر شبنم له گل ځنې
سترگو نه د تللو لارې ډېرې دي»

ما ويل په زړه باندې يې نه گوري
سترگو نه تر سترگو لارې ډېرې دي

لامې لاسونه ستا په وینو رنګ دي
لا ورنه بوی د تا د وینو راځي
لا دې په غېږه کې بسمل وینمه
لا مې په یاد دي، ساه دې نه راوته
لا مې په یاد دي، ستا ساړه انګي
لا مې په یاد دي، چې تا نه اورېدل،
پلاره ه ه ه !!

ورور جانه ه ه ه !!
وه خورکې ې ې ې !!
مورې ې ې ې !!
بچی ی ی ی !!
... قربان دې شمه، ساه وباسه
ای ! زړه یې غږ نه لري
نبض ته یې وګورئ، ما ته آواز نه راځي...
هله ای مرسته وکړئ
ګورئ
ای
څوک شته
وه خدایه ه ه ه...
زړه مې چاودي
سر مې چوي
څوک شته، ای مرسته مرسته... ←

...هو، ټول په خپل ویر راگیره
په ماتمونو خپلو، د خپل دادا، لالا، ادې،...

ټول بې اسرې وو
د تسل نه وو څوک
هر چا د خپله جنازه په اوږو
د انسانیت

د

دین،

د مینې

تش مسېدو هغه چې وېې ویل
الله اکبر... بل مرتد او بل کافر مې مړ کړو
زه مسلمان نه شوم، خو ولې خدایه؟

د پنگ غونډال* غونډې د ستورو یو کېدلای نه شول
د پښتونوالې په محور کې گرځېدلای نه شول
په ننوتو په جرگو او پوهېدو ونه شوه
دوی ورکېدل پنگ لکه ځان غونډې لیدلای نه شول

*غونډال = نظام، سیستم

بېلې کېږي لارې دلته... پاتې کېږي خو یادونه

لکه پاتې په خزان کې،

خاوره شوې،

مړاوې شوې،

تاندې پانې

...پاتې کېږي خو یادونه

لکه اوبښکې په ګرېوان کې

د مات شوي منګي خاورې

له توپان خاورې کورونه

ماتې ماتې خو کړکې او ړنگ لوېدلي دیوالون

پاتې کېږي خو یادونه...

خو سړې شاخکې خولې د اوس مړ شوي په تندي کې

سور د وینو رنګ شفق کې،

پاتې کېږي تش یادونه...

خو یادونه، بیا ژړا ته

خپل تقدیر باندې خندا ته

تنهایی ته خو ملګري

بې صورته، بې زبانه...

هغه شپه چې ته تنها شې

نه وي شمع، نه سپوږمۍ وي

دا دې غېږه کې خپل ټینگ کا ←

ورته وژاړې په چغه
نه دې واورې غږ څښتن ستا
نه هغه چې درنه تللې
ستا آواز ته غرونه غوږ شي
سم د تا غوندې په چغه
په آواز شي په کوکار شي...
پاتې کېږي خو یادونه... ځوروو ته، ژړوو ته
دا ژوندون به داسې تېر شي
تېر زخمونه به دې هېر شي، نه نه نه ...
یادونه پاتې کېږي
زړه زخمونه پاتې کېږي
ځوروو ته، ژړوو ته
بېلې کېږي لارې دلته
پاتې کېږي خو یادونه...

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library